

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Sendt pr. mail til audgym@uvm.dk

Høring over udkast til forslag til lov om de gymnasiale uddannelser og udkast til lov om ændring af lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser m.v.

Den 22. september 2016
Sag.nr. S-2016-590
Dok.nr. D-2016-17858
bba/yk

Akademikerne har fra Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling modtaget udkast til lovforslag om de gymnasiale uddannelser og følge-lovforslag til høring. Akademikerne har udsendt udkastene til høring i medlemsorganisationerne og skal på den baggrund fremkomme med bemærkninger.

AKADEMIKERNE

THE DANISH CONFEDERATION
OF PROFESSIONAL ASSOCIATIONS

Akademikerne finder det uforståeligt og kritisabelt, at der trods intentionerne i forligskredsen om at hæve det faglige niveau i gymnasieuddannelserne med lovforslaget reelt slækkes på kravene til lærernes faglige kompetenceniveau. Således betyder § 56 stk. 2, at STX og HF, for så vidt angår en række fag, herunder matematiske fag, at der åbnes op for en mere omfattende brug af lærere uden en kandidatuddannelse.

Nørre Voldgade 29, 3. sal
DK - 1358
København K.

T +45 3369 4040
E ac@ac.dk
W www.ac.dk

På HHX og HTX er gældende ordning begrundet med, at lærernes erhvervsmæssige beskæftigelse kan kvalificere og give faglig mening i erhvervsrelaterede fag. Men denne argumentation kan efter Akademikernes vurdering ikke overføres til STX og HF. Akademikerne skal derfor anbefale, at gældende kompetencekrav til lærerne på STX og HF fastholdes.

Akademikerne finder det yderst positivt, at HF også fremover giver adgang til universitetsuddannelserne, idet HF har en vigtig funktion i forhold til at sikre en nødvendig fleksibilitet i uddannelsessystemet.

Afslutningsvis skal Akademikerne bemærke det bekymrende i, at store reformer på det gymnasiale område implementeres samtidig med, at årlige 2 pct. besparelser ufortrødent ruller over sektoren frem til 2020. Besparelser der konkret betyder, at dygtige lærere afskediges, hvorved arbejdet med at nå reformens målsætninger om et højere fagligt niveau vanskeliggøres.

Med venlig hilsen

Birgit Bangskjær
D: 22495855
E: bba@ac.dk

Til
Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Høringssvar på udkast til forslag til lov om de gymnasiale uddannelser

Danmarks Vejlederforening takker for muligheden for at afgive høringssvar på lovudkastet. Foreningen har fokuseret sine kommentarer i relation til nye adgangskrav, optagelse på HF, indførelse af studieevalgsportfolio, grundforløb og vejledning, og Studievalgs rolle.

I det følgende er Danmarks Vejlederforening forkortet til DVF.

Overordnet om udspillet til adgangskrav til de gymnasiale uddannelser

DVF finder, at de nye adgangsbestemmelser er meget komplekse og svært begribelige for de unge og deres forældre, og at de vil medføre øgede og større informations- og vejledningsopgaver for grundskolen og for UU.

Retskrav om optagelse efter 9. eller 10. klasse, § 7, 8 og 9

Udspillet ift. retskrav om optagelse efter 9. eller 10. klasse bringer mange forskellige karakterkrav i spil alt efter status på henholdsvis parathedsvurderingen, standpunktskarakterer og prøvekarakterer. Både karaktererne 02, 3, 4 (8. klasse) og 6 er i spil. DVF vurderer, at det vil være vanskeligt for elever og forældre at forstå processerne frem mod optagelse, og ikke mindst en særlig vanskelig opgave for UU at formidle til de uddannelsesparate elever, som kun modtager informationerne i den kollektive vejledning. Eksempelvis er unge, som er vurderet uddannelsesparate, men som ender med ikke at opfylde karakterkravet ved prøverne, selv ansvarlige for at søge videre i uddannelse. For unge fra uddannelsesfremmede hjem, hvor forældrene ikke er uddannelsesvante, vil der være risiko for, at de unge ikke får søgt anden uddannelse rettidigt med start i august.

DVF vurderer, at der er en unødvendig stramning af reglerne for optagelse efter endt 10. klasse: "Elever har ikke retskrav på optagelse efter 10. klasse, hvis eleverne ikke har aflagt prøverne i 9. klasse, selvom de har deltaget i undervisning og aflagt enten de obligatoriske 9. klassesprøver og/eller 10. klassesprøverne ved afslutningen af undervisningen på 10. klassetrin". Det vil særligt ramme unge, som har brug for "a second chance" i 10. klasse. Det kan dreje sig om unge, som har været ramt af alvorlig sygdom, forældres sygdom, dødsfald i familien mm. Disse unge bør også have mulighed for retskrav på optagelse og ikke være afhængige af en institutionsleders vurdering, når de har gennemført 10. klasse og opfylder øvrige betingelser for optagelse.

DVF anbefaler, at der gives mulighed for afvigelse af kravet i § 9, stk. 1., 4) *Ansøgeren har aflagt folkeskolens obligatoriske 9. klasseprøver ved afslutningen af 9. klasse*, hvis eleverne af en eller anden grund ikke har aflagt prøverne i 9. klasse. I disse tilfælde bør institutionens leder kunne fravige bestemmelsen om prøve og samtale.

Optagelse efter konkret vurdering efter 10. klasse § 11:

Her foreslås det, at uddannelsesinstitutionens leder ud fra en helhedsvurdering på baggrund af en centralt stillet prøve og en samtale vurderer, om eleven kan optages. Det er nyt, at eleven i 10. klasse nu også skal til en centralt stillet prøve. Denne prøve ser vi som et unødigt bureaukrati, da lederen af institutionen kan foretage vurderingen ud fra samtalen.

Ændring af folkeskolelovens obligatoriske 9. klassesprøver til folkeskolens afgangseksamen med tilhørende bestå-krav risikerer at stigmatisere unge med store faglige udfordringer. Det er en gruppe, som allerede i dag er vanskelige at motivere for uddannelse. DVF vurderer, at bestå-kravet risikerer at cementere dele af gruppens oplevelse af at være en fiasko i uddannelsessammenhæng, og derfor vil de være endnu vanskeligere at få motiveret for uddannelse.

Overordnet om optagelse på HF efter 9. klasse og målretning af HF

DVF kan være bekymret for, at HF derved får status af gymnasial andenrangsuddannelse blandt de unge, og at optagelse efter 9. klasse vil øge frafaldet på uddannelsen. Endvidere er DVF betænkelig ved, at HF målrettes de korte og mellemlange videregående uddannelser (professionsuddannelser), hvilket signalerer en rangorden idenfor ungdomsuddannelserne (og de videregående uddannelser) overfor de unge, deres forældre samt uddannelses- og vejledningsaktørerne.

Forskellige optagelseskrav til HF efter 9. og 10. klasse § 10, stk. 1. nr.5

I forslaget bliver adgangskravene fra 9. og 10. klasse til HF forskellige. Efter 9. klasse kan man optages efter folkeskolens afgangseksamen, herunder dansk og matematik. I forslaget lyder kravet, at eleven efter 10. klasse skal optages på baggrund af prøverne i dansk og matematik på 10. klasses niveau.

DVF foreslår, at der stilles samme krav for optagelse til HF fra både 9. og 10. klasse.

Orientering om og indhold i uddannelsen til HF-eksamen § 35, stk. 4 (s. 13 + s. 58, afsnit 8 + s. 114, afsnit 6)

DVF opfordrer til, at der sker et samarbejde med Studievalg i vejledningen af eleverne, så Studievalg er med til at brede viften af praktikforløb ud for eleverne. Derved sikres en ensartet vejledning i forhold til de videregående uddannelser.

Studievalgsportfolio § 12 (s.60)

DVF finder overordnet forslaget om en studievalgsportfolio som arbejdsredskab i vejledningsprocessen god, især hvis den også knyttes til arbejdet i det timeløse emne Uddannelse og Job i grundskolen.

DVF mener dog, at der er uklarheder omkring studievalgsportfolioen, herunder hvem der har ansvaret for dens udformning, og hvordan dens anvendelse sikres på gymnasierne. Ansvar for udformningen skal præciseres: Er det eleven eller skolen? Eller er det et samspil mellem elev, forældre og skole?

Det bør også sikres, at der udarbejdes en fyldestgørende vejledning og skabelon til portfolioen, så den bliver så ensartet som muligt, og samtidig skal det sikres, at portfolioen bliver anvendelig i vejledningsprocessen.

DVF vurderer, at der desuden er behov for at sikre en digital platform for studievalgspotfolioen, som understøtter den måde, de unge kommunikerer på og er fortrolige med, eksempelvis med brug af videoklip, fotos, grafiske illustrationer m.m., således at elever, som har svært ved at udtrykke sig skriftligt eller mundtligt også kan bruge den.

DVF foreslår endvidere, at ungdomsuddannelsesinstitutionen bliver forpligtet på at bruge og videreføre portfolioen ind i grundforløbet på ungdomsuddannelsesinstitutionen.

Det står uklart, om Studievalg i sin vejledning skal italesætte elevernes Studievalgportfolio, når de går på gymnasiet. Skal denne afdækning foregå i et samarbejde mellem gymnasiet og Studievalg? For at sikre en ensartet vejledning i forhold til de videregående uddannelser, vil DVF foreslå, at afdækning af elevens ønsker til videregående uddannelse kommer til at foregå i samarbejde mellem gymnasiet og Studievalg, idet Studievalg har den professionelle ekspertise i forhold til viden om de videregående uddannelser.

Betegnelsen studievalgspotfolio bør endvidere ændres, da studievalg associeres med det valg, de unge foretager EFTER endt ungdomsuddannelse til de videregående uddannelser.

Grundforløb § 21, stk. 6 (s. 8) + 2.1.3.2.2 Grundforløb (s. 43 + s. 44 afsnit 4 + s. 97, afsnit 9)
DVF undrer sig over, hvem der skal afdække elevens ønsker til videregående uddannelse i det beskrevne grundforløb. Skal denne afdækning foregå i et samarbejde mellem gymnasiet og Studievalg? For at sikre en ensartet vejledning i forhold til de videregående uddannelser, vil DVF foreslå, at afdækning af elevens ønsker til videregående uddannelse kommer til at foregå i samarbejde mellem gymnasiet og Studievalg, idet Studievalg har den professionelle ekspertise i forhold til viden om de videregående uddannelser.

Grundforløb § 29, stk. 2. (s. 11 + s. 45, afsnit 7)
DVF opfordrer til, at det gøres muligt for eleverne at se en sammenhæng i den erfaring, undervisningen giver, og den karrierelæring, de opnår via Studievalg. Der skal skabes et samspil mellem undervisning og vejledning, så der sikres en ensartet vejledning i forhold til de videregående uddannelser.

Institutionens leders pædagogiske opgaver og ansvar § 59.
DVF undrer sig over, at Studievalg ikke er indskrevet i paragraffen. En studievalgssamtale kan være med til at fastholde eleven, så eleven oplever et sigte med den gymnasiale uddannelse. Samtalen kan være med til at fastholde og hindre frafald i samarbejde med gymnasiets vejledere og Ungdommens Uddannelsesvejledning.

Århus, den 22. september 2017

På vegne af Danmarks Vejlederforening:
Carla Tønder Jessing
Konstitueret formand

21. september 2016

Høring – gymnasielov Danmarks Lærerforening

Danmarks Lærerforening fremsender hermed høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om de gymnasiale uddannelser, og takker i den forbindelse for muligheder for at afgive høringssvar.

Høringsvaret skal ses i sammenhæng med høringssvaret til lovforslag om følge-lovgivning. Desuden har foreningen sammen med UU-Danmark, Skoleledereforeningen og Børne- og Kulturchefforeningen afgivet et høringssvar i forbindelse med lovforslagenes konsekvenser for undervisningen og vejledningen i forbindelse med elevernes overgang fra grundskole til ungdomsuddannelse.

Foreningen finder det beklageligt, at lovforslaget bærer stærkt præg ikke at være gennemarbejdet, især da forslaget griber ind i mange andre uddannelsesområder, herunder især i folkeskolen. Foreningen finder det stærkt problematisk at upræcise og komplicerede regler skal haste implementeres. Det vil få vidtrækkende konsekvenser for folkeskolen, UU-vejledningen, de øvrige uddannelsesområder og ikke mindst de unge. En konsekvens vil blive, at en endnu større gruppe af unge får svært ved at finde fodfæste i uddannelsessystemet.

Af kap. 2 om optagelse og retskrav efter henholdsvis 9. og 10. klasse fremgår, at folkeskolens 9.-klasseprøver fremover skal kaldes folkeskolens afgangseksamen.

Foreningen finder det helt uacceptabelt, at folkeskolens prøver skal ændre karakter, så det fremover vil være muligt for en elev at komme i den situation, at man kan betragtes, som ikke bestået. Folkeskolen er et alment dannelsesprojekt, som den enkelte elev i kraft af undervisningspligten er nødt til at følge – eller i det mindste, et tilbud, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves af folkeskolen. Det er meningsløst at give unge den opfattelse, at de er dumpet i folkeskolen – for nogle vil det medføre en modløshed og manglende tro på, at kunne blive en integreret og ligeværdig del af samfundet.

Lovforslaget og det tilhørende følgelovforslag er så uklart formuleret, at det er meget vanskeligt – grænsende til det umulige – at identificere hvilke elementer, der indgår i henholdsvis folkeskolens prøver og folkeskolens afgangseksaminer. En så uklar sprogbrug vil uvægerligt medføre forskellige administrative praksisser. Dermed kan elever ikke føle sig sikre på, at deres uddannelsesønsker er

blevet korrekt behandlet. Desuden vil der opstå store forskelle på, hvilke krav den enkelte skal opfylde for at få sit uddannelsesønske opfyldt afhængigt af, hvor i landet undervisningspligten er opfyldt.

Hvis lovforslaget vedtages som fremsat, vil der fremover være mindst to forskellige niveauer, som kan eller skal være opfyldt, for at en elev kan betragte sig selv som bestået – henholdsvis til de erhvervsfaglig og de gymnasiale uddannelser.

De foreslåede adgangskriterier til de gymnasiale ungdomsuddannelser er meget vanskelige at overskue – hvornår har man krav på optagelse? Det vil kræve en stor indsats i vejledningen og i forbindelse med elev- og forældresamtaler at formidle de uklare kriterier og de konsekvenser, der opstår af at fag mere eller mindre tilfældigt indgår i prøverne/eksaminer alt efter, hvilke fag der udtrækkes.

Et eksempel på, at reglerne er uforståelige er fx anvendelsen af begrebet "at bekræfte det faglige niveau fra uddannelsesparathedsvurderingen" (se fx lovforslagets § 7 stk. 1 nr. 6)). Af de følgende nr. 7) og nr. 8) fremgår, at man opretholder retskrav, hvis man har opnået mindst 2 til den omtalte afgangseksamen. I § 8 om optagelse direkte efter 9. klasse til HF er det ikke uddybet, hvad der menes med samme begreb, "at bekræfte det faglige niveau fra uddannelsesparathedsvurderingen".

Med vedtagelsen af folkeskolereformen er det andet nationale mål, at folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater. Lovforslaget og de øgede karakterkrav har en social slagside og vil yderligere vanskeliggøre det for sent ankomne unge at få fodfæste i uddannelsessystemet.

Lovforslaget vil forøge den restgruppe af unge som kommer i klemme mellem de forskellige ungdomsuddannelsesstilbud. Forældre og elever vil have meget svært ved at overskue, hvad der kræves for at forsætte på en ungdomsuddannelse. Samtidig vil dette forslag medføre, at der skabes yderligere kunstige skel mellem de forskellige ungdomsuddannelser. Dette vil yderligere devaluere erhvervsuddannelsernes prestige og medføre en opdeling af elever i henholdsvis et A- og et B-hold.

Foreningen skal derfor foreslå, at lovforslagene udfærdiges således:

- at der fortsat alene er tale om folkeskolens prøver, og at begrebet eksamen dermed udelades,
- at der indføres samme optagelseskrav til såvel de erhvervsfaglige – som til de gymnasiale ungdomsuddannelser og
- at det præciseres, "at bekræfte det faglige niveau fra uddannelsesparathedsvurderingen" også i forbindelse med optagelse i den toårige uddannelse til hf-eksamen betyder, at eleven opretholder retskrav, hvis der er opnået et karaktergennemsnit på mindst 2,0 til den såkaldte folkeskolens afgangseksamen.

Elevers retskrav på optagelse efter 10. klasse

I høringsbrevet anmoder ministeriet om særlige bemærkninger til følgende problemstilling:

"Ifølge udkastet til gymnasielov har elever ikke retskrav på optagelse efter 10. klasse, hvis eleven af en eller anden grund ikke har aflagt prøverne i 9. klasse, selv om de har deltaget i undervisning og aflagt enten de obligatoriske 9.-klasseprøver og/eller 10.-klasseprøverne ved afslutningen af undervisningen på 10. klassetrin."

Danmarks Lærerforening har følgende kommentar til dette forslag:

Allerede i dag forskelsbehandles elever fra 10. klasse i forbindelse med optagelse i gymnasiale uddannelser – formodentligt i modstrid med de politiske interesser. Denne forskelsbehandling vil øges med det fremlagte lovforslag. Forskelsbehandlingen skyldes særligt to forhold.

For det første at eleverne i 10. klasse ikke konsekvent i alle prøvefag tilbydes mulighed for at aflægge folkeskolens 9. klasseprøver i 10. klasse. Dette er muligt i dansk og matematik. Det bør det også være i andre fag – fx fysik/kemi og andet fremmedsprog.

For det andet kan en elev i dag ikke opnå retskrav i 10. klasse, hvis vedkommende fx mangler en prøveaflæggelse i andet fremmedsprog i 9. klasse. Selv om eleven aflægger prøve i 10. klasse opfyldes retskravet ikke, fordi det ikke blev opfyldt efter 9. klasse.

Med den foreslåede mulighed for at kunne fortsætte fra 9. klasse direkte til hf udbygges forskelsbehandlingen af 10. classes elever. De skal nemlig efter forslaget som i dag aflægge 10. klasse prøve i fagene dansk og matematik. (lovforslaget om de gymnasiale uddannelser § 10 stk. 1 nr. 5)

Foreningen bakker op om, at elever i 10. klasse skal kunne opnå retskrav på optagelse i en gymnasial ungdomsuddannelse, selv om de efter 9. klasse ikke opfyldte alle adgangskrav herunder fx vedr. aflæggelse af folkeskolens 9. klasse prøve.

Der bør gælde de samme krav til prøveaflæggelse efter 10. klasse som efter 9. klasse. Således skal elever kunne få retskrav på optagelse i den toårige uddannelse til hf-eksamen ved at aflægge 9. klasseprøve i 10. klasse svarende til de tilsvarende regler for de øvrige gymnasiale uddannelser.

Foreningen foreslår derfor:

- at reglerne udformes så elever i 10. klasse skal kunne opnå retskrav på optagelse til en gymnasial ungdomsuddannelse, selv om de efter 9. klasse ikke opfyldte alle adgangskrav herunder fx vedr. aflæggelse af folkeskolens 9. klasse prøve, hvis de har opnået en positiv uddannelsesparathedsvurdering og bekræftet det faglige niveau ved prøverne.
- At der er samme krav til prøveaflæggelse efter 9. og 10. klasse. Således skal elever kunne få retskrav på optagelse i den toårige uddannelse til

hf-eksamen ved at aflægge 9. klasseprøve i 10. klasse svarende til reglerne for de øvrige gymnasiale uddannelser.

- Det foreslås derfor, at alle obligatoriske prøver ved afslutningen af 10. klasse tilbydes som 9. – og 10. klasseprøve. Endvidere bør det præciseres hvilke prøvekrav, der indgår efter 10. klasse

På vegne af Danmarks Lærerforening

Bjørn Hansen

Medlem af Danmarks Lærerforenings Forretningsudvalg og
Formand for foreningens Undervisningsudvalg

København d. 23. september 2016

Til
Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Departementet
Frederiksholms Kanal 21,
1220 København K

Fremsendt som e-post til AUDGYM@uvm.dk
med følgende angivelse i emnefeltet: "Sags nr. 16/09939"

Høringssvar vedrørende:
Gymnasielov

I høringsbrev af 26. august 2016 anmoder Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling ved Departementet om eventuelle bemærkninger vedrørende ovenstående.
Danmarks Privatskoleforening takker for muligheden for at give vores synspunkter til kende.

Generelle bemærkninger

Privatskoler og realskoler kommer oprindeligt fra en 200-årig tradition for eksamensskoler, som i sin tid blev dannet for at give unge muligheder for at læse videre på de uddannelser, der krævede en adgangseksamen. Med dette historiske udgangspunkt støtter vi initiativer, der har til hensigt at fremme, at elever forlader grundskolen med tilstrækkelige faglige og personlige kompetencer, og initiativer, der medvirker til, at overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse fungerer optimalt. Danmarks Privatskoleforening finder det problematisk, at der er en relativt stor gruppe, som har vanskeligt ved at finde den rigtige ungdomsuddannelse og gennemføre den. Foreningen finder det ligeledes foruroligende, at undersøgelser viser, at unge i Danmark ikke har den uddannelse og de kompetencer, der er nødvendige i fremtidens samfund.

Vedr. ændringer i formålsbestemmelsen

I den nye formålsbestemmelse for de gymnasiale uddannelser lægges vægt på opdragelsen til frihed- og folkestyre med henblik på "demokratisk dannelse". Danmarks Privatskoleforening finder det ikke problematisk, at skoler og uddannelser skal have sigte mod at danne til demokratisk medborgerskab i et samfund som det danske i deres undervisning og øvrige virke. Men vil her gøre opmærksom på, at der er mange veje til det samme mål. Målet er naturligvis ikke hvad som helst, men målet kan ikke nås gennem tvang. Målet er at bevare og udvikle et demokratisk samfund gennem aktivt medborgerskab.

Demokrati er bl.a. en politisk styreform, baseret på åbenhed over for forskellige politiske ideologier og religiøse trosretninger. Værdier som menneskerettigheder, tolerance, lighed for loven m.v. er etiske værdier, som det i et demokrati er vigtigt at forsvare og stå fast på. I en demokratisk dannelsesproces har den enkelte frihed til at vælge - i modsætning til en tilpasningsproces, der påtvinges udefra.

Den frie tradition i det danske uddannelsessystem

Vi bemærker opbakningen til den frie skoletradition som en central mulighed i det danske uddannelsessystem i lovforslaget. Vi bemærker blandt andet positivt, at de private gymnasier har fået flere frihedsgrader i forhold til fagrække. De frie - private - ungdomsuddannelser tager et stort ansvar for, at der i vores samfund bliver sat fokus på vigtigheden af uddannelse og dannelse. Et langt større frihedsrum til private institutioner for gymnasiale uddannelser bør indtænkes i lovforslaget. Enhver privat institution bør have frihed

til at løse sine opgaver, som det er bedst for netop *den*, så længe det sker uden at bryde statens og samfundets tillid. Vi ser, at det giver gode resultater.

Netop derfor vil vi også ved denne lejlighed udtrykke vores forundring over, at private institutioner for gymnasiale uddannelser ikke har mulighed for at udbyde hhx og htx – eller andre ungdomsuddannelser. Heri ligger et kæmpe potentiale.

Eksamensfri skoler

I lovgivningen gives fremover mulighed for, at Rudolf Steiner skoler kan udbyde privat gymnasie, uden krav om tilhørende eksamen. Vi finder det godt, og i tråd med den frie skoletradition, at der gives mulighed for eksamensfri uddannelse. Vi foreslår, at denne mulighed ikke alene gives til Rudolf Steiner skoler, hvis pædagogiske og holdningsmæssige linje derved får en særstatus. En privat institution for gymnasiale uddannelser, der i øvrigt lever op til lovgivningens krav, bør – indenfor visse rammer og nærmere bestemmelser – kunne vælge en eksamensfri form, uanset pædagogisk eller ideologisk tilknytning.

Gymnasier med internationale afdelinger

Vi bemærker, at internationale afdelinger, hvor undervisningssproget er andet end dansk, kun kan godkendes, når der undervises iht. International Baccalaureate (IB) standarden.

IB er én blandt flere anerkendte (kommercielle) standarder, der anvendes rundt omkring, i såvel verden som Danmark. Det er vores forslag, at gymnasier, herunder private, kan få godkendelse til international afdeling, hvis de anvender andre anerkendte standarder, f.eks. Cambridge A-Level.

Det virker for os paradoksalt, at der i lovgivningen gives monopol på en konkret undervisningsstandard (IB), når der er flere anvendte undervisningssystemer og standarder, som er vidt udbredte og anerkendte. De danske videregående uddannelsesinstitutioner optager desuden allerede elever fra udlandet, herunder danske elever, der vender tilbage til Danmark efter at have gennemført en ungdomsuddannelse i udlandet på gymnasieniveau. Det danske uddannelsessystem kan altså allerede håndtere forskellige standarder. Dette bør også afspejles i gymnasiers mulighed for at tilbyde disse i Danmark.

Ændringer på grundskoleniveau

De største ændringer for grundskolen ligger i bestå-kravet, uddannelsesparathedsvurderingen og optagelseskriterierne.

Danmarks Privatskoleforening har som udgangspunkt ikke indsigelser mod disse ændringer, ej heller mod konkrete krav og slet ikke mod, at elevernes indsats og de prøver/eksamener, de arbejder hen imod har en reel betydning. Dette gælder både i forhold til elever i 9. og i 10. klasse. Vi har til gengæld store indsigelser, hvis love og bekendtgørelser medfører, at der indirekte fjernes nogle frihedsgrader fra de frie grundskoler. Det er allerede nu, i forbindelse med optagelseskriterier, helt korrekt formuleret, at en elev kan opnå retskrav ved at have modtaget en undervisning, der står mål med den, der gives i folkeskolen.

Der bør i alle love og bekendtgørelser tages hensyn til de frie grundskolers særlige forhold. Det bør derfor være muligt, at lave en vurdering af elevens faglige forudsætninger m.v., på skoler hvor der ikke aflægges prøve – eller gives standpunktskarakterer eller undervises i specifikke fag. Det er heller ikke obligatorisk for frie grundskoler at benytte sig af Ungdommens Uddannelsesvejledning. Dette bør der også tages hensyn til.

Kommentarer til følgeforslag gives i særskilt høringssvar efter ministeriets ønske.

Danmarks Privatskoleforening står til rådighed for uddybning af ovenstående.

p.v.a.

Danmarks Privatskoleforening,
Karsten Suhr, formand

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Frederiksholm Kanal 21
1220 København K

Sendt pr. mail
audgym@uvm.dk

22. september 2016

Vedr. Høring over udkast til forslag til lov om de gymnasiale uddannelser

Dansk Erhverv takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om de gymnasiale uddannelser.

Dansk Erhverv finder det afgørende, at man får styrket de gymnasiale uddannelser og at eleverne bliver udfordret til deres fulde potentiale.

Specifikke bemærkninger:

Adgangskrav til STX, HHX og HTX

I henhold til de nye krav til optagelse til STX, HHX og HTX, finder Dansk Erhverv det positivt, at kravene er skærpet med aftalen. Dog er det Dansk Erhvervs vurdering, at kravene i relation til både uddannelsesparathedsvurdering og eksamensresultater er ret komplekse.

Det vil derfor også være hensigtsmæssigt, at der gennemføres en evaluering to år efter implementeringen af de nye optagelseskrav samt en evaluering af hvordan uddannelsesparathedsvurderingen anvendes i relation til vejledning og optagelse på de gymnasiale uddannelser.

Selvom optagelseskravene til de gymnasiale uddannelser skærpes med aftalen, skærper man ikke samtidig optagelseskravene til EUX. EUX stiller store krav til eleverne såvel bogligt som erhvervsfagligt og der er også et politisk ønske med aftalen om at signalere større ligestilling mellem de forskellige studieforberedende ungdomsuddannelser. Dansk Erhverv finder det derfor nødvendigt, at adgangskravene til EUX også skærpes som følge af gymnasieaftalen. Dansk Erhverv foreslår konkret, at optagelseskravene til EUX skal være de samme som gælder for de tre-årige gymnasieuddannelser.

Adgangskrav til HF

I henhold til nye adgangskrav til HF finder Dansk Erhverv det ikke hensigtsmæssigt, at der er forskellige adgangskrav til henholdsvis optagelse fra 9.klasse og optagelse fra 10. klasse således, at det med optagelse fra 9. klasse er en uddannelsesparathedsvurdering og et karaktergennemsnit

på 4, der er gældende, mens der er krav om et eksamensresultat på mindst 2 i dansk og matematik jf. §10 stk. 7 med en afsluttet 10. klasse.

Dansk Erhverv vil opfordre til, at der gennemføres løbende evaluering af HF uddannelsen samt eleverne, når de nye optagelseskrav træder i kraft, samt eventuelle registeranalyser af hvilke videregående uddannelser eleverne efterfølgende vælger.

Bemærkninger vedr. grundforløb

Dansk Erhverv vil påpege, at det er afgørende, at man i de nu forkortede grundforløb på tre måneder sikrer, at der er en gnidningsfri overgang til andre ungdomsuddannelser, hvis eleven ønsker at skifte til en erhvervsuddannelse, herunder etablering af forløb, der forbereder eleverne til optagelse på grundforløb 2 hurtigst muligt efter skiftet fra gymnasial uddannelse til erhvervsuddannelserne. Dog finder Dansk Erhverv det positivt, at man med ændringen af grundforløbene udfordrer elevernes valg af studieretning og at elevernes får et bedre grundlag for at træffe valg om studieretning.

Bemærkninger vedr. studieretningsforløb

Det er yderst positivt, at man med aftalen om styrkede gymnasieuddannelser har begrænset antallet af studieretninger på de gymnasiale uddannelser således, at der sikres et bedre match mellem adgangskrav til de videregående uddannelser, der ligger i direkte forlængelse af studieretningerne og de fag og niveauer, der er indeholdt i studieretningerne.

Bemærkninger vedr. studiekompetence med merkantil EUX

Regeringen foreslår, at studiekompetencen for EUX-elever på de merkantile uddannelser begrænses for elever, der vælger at stige af efter gennemførelse af del 1 således, at de alene opnår studiekompetence til erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser med mulighed for gennem supplering at opnå generel studiekompetence. Elever som gennemfører den fulde erhvervsuddannelse med EUX (del 2) vil fortsat opnå generel studiekompetence uden behov for supplering.

Dansk Erhverv tilslutter sig dette forslag, men undrer sig over argumentationen. Dansk Erhverv anser ikke den merkantile EUX som en smutvej for de unge til en videregående uddannelse. Som anført tidligere i høringssvaret anser Dansk Erhverv den merkantile EUX, som værende en fagligt svær uddannelse hvor eleverne i løbet af de første to år både skal opnå et højt niveau i almene fag og samtidig leve op til overgangskrav og bestå grundforløbsprøve i de erhvervsrettede fag. Det er således en uddannelse, der stiller store krav til eleverne og det er også baggrunden for, at Dansk Erhverv anbefaler at indføre de samme adgangskrav til EUX som de tre-årige gymnasiale uddannelser.

Se i øvrigt nedenfor vedr. den erhvervsrettede HF.

Bemærkninger vedr. den erhvervsrettede HF

Dansk Erhverv er bekymret for, at etablering af den erhvervsrettede HF med direkte adgang for elever fra 9. klasse vil underminere mulighederne for at skabe tilstrækkelig elevvolumen i erhvervsuddannelserne og de eksisterende erhvervsrettede gymnasiale uddannelser på det tekniske og merkantile område, hvortil der i høj grad er behov for at styrke rekrutteringen. Den erhvervsrettede HF risikerer især at tiltrække større grupper af elever, der i stedet ville være i målgruppen for en erhvervsuddannelse – almindelig såvel som EUX. Dansk Erhverv er i det hele taget bekymret for, at etablering af en erhvervsrettet HF for unge under 25 vil underminere rekrutteringen til de eksisterende erhvervsrettede ungdomsuddannelser.

Dansk Erhverv ser i den forbindelse heller ikke noget behov for at udvide kredsen af udbydende institutioner af erhvervsrettede ungdomsuddannelser. Under forudsætning af, at den erhvervsrettede HF for unge under 25 år alligevel bliver en realitet, mener Dansk Erhverv, at det bør overvejes at give mulighed for, at institutioner for erhvervsrettet uddannelse kan udbyde de nye to-årige erhvervsrettede gymnasiale uddannelser uden at skulle ansøge herom, med afsæt i det erhvervsrettede uddannelsesmiljø, der i forvejen eksisterer på disse institutioner. Dette kan evt. ske samtidig med, at der etableres mulighed for, at erhvervsskolerne kan udbyde forkurser for elever, der ikke kommer direkte fra grundskolen og mangler de nødvendige fag og niveauer for at påbegynde en erhvervsuddannelse.

Specifikke bemærkning til høringsbrevet forespørgsel

I relation til høringsbrevet konkrete spørgsmål jv §46 stk 2, mener Dansk Erhverv, at det kan være en styrkelse af HF uddannelsen, at der fremover gives årskarakterer i de enkelte fag på linje med forholdende i de øvrige gymnasiale uddannelser og EUX.

Med venlig hilsen

Mette Fjord Sørensen

Uddannelses- og forskningspolitisk chef

Friskolernes Hus
Middelfartvej 77
5466 Asperup

Telefon 62 61 30 13
df@friskoler.dk
www.friskoler.dk

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Departementet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Giro 828-2218

Att.: audgym@uvm.dk

22. september 2016

Vedr.. Forslag til lov om de gymnasiale uddannelser

Tak for høringsbrev af 26. August 2016 angående forslag til lov om de gymnasiale uddannelser. Dansk Friskoleforeningen takker for muligheden for at fremkomme med bemærkninger til lovforslaget, hvor især to temaer har vores interesse; dels forslaget om en prøvefri hf uddannelse ved steinerskolerne, dels spørgsmålet om optageskravene til de gymnasiale uddannelser for elever der søger optagelse direkte fra 9. eller 10. klasse fra en friskole eller privat grundskole.

Forslaget om en prøvefri hf – lovforslagets § 68.

Dansk Friskoleforening hilser forslaget velkomment, og ser det som ægte nytænkning, der udover at være til stor glæde for eleverne på steinerskolerne, som nu får mulighed for at tilbyde hf uddannelsen, også er en anerkendelse af den undervisning og faglighed, steinerskolerne gennem mange år har opbygget og udbudt. Forslaget er et fornemt udtryk for den respekt, der er tradition for at vise de alternative løsninger, som friskoler og private grundskoler byder ind med.

Rudolf Steinerskolerne er medlemmer af Dansk Friskoleforening, og skolerne arbejder sammen indenfor Sammenslutningen af Rudolf Steinerskoler i Danmark, som har et 11.-12. klasseudvalg, der igennem 8 år har arbejdet på at få en officiel anerkendelse af 11.-12. klasse som et tilbud på gymnasialt niveau. Dette høringssvar er udarbejdet i tæt samarbejde med 11.-12. klasseudvalget.

Af lovforslaget og lovbemærkningerne – såvel de generelle i 2.1.8.1 som de specifikke til § 68 samt forberedelsen af lovforslaget som det reflekteres i Bilag 163: "Notat om, hvordan Steinerskolernes overbygning kan tænkes ind som en del af det nye hf"- fremgår det, at formålet med den nye ordning er, at skolerne skal kunne udbyde den toårige uddannelse til hf-eksamen uden prøver med udgangspunkt i Steinerpædagogikken. Ved steinerpædagogikken forstår vi i denne sammenhæng den pædagogiske praksis, skolerne har med udgangspunkt i Rudolf Steiners pædagogiske tanker.

Dette formål er vi enige i og vil meget gerne bakke op og samarbejde med Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling og skolerne om at realisere, således at lovens krav opfyldes, uden at de samme krav kommer til at stå i vejen for, at skolerne kan bevare og styrke deres steinerpædagogiske profil og praksis.

I den forbindelse giver lovforslaget anledning til bekymringer på to områder: Dels kravene til organisering og indhold af uddannelsen (§§ 33 – 40) og dels kravene vedrørende lærernes og rektors undervisningskompetence.

Med hensyn til kravene til organiseringen og indholdet af undervisningen kan vi konstatere, at bestemmelserne i praksis vil gøre det umuligt at tilrettelægge og gennemføre uddannelsen på en måde, der stemmer med steinerpædagogikken. Derfor er der brug for friere rammer, fx ved at ministeren får hjemmel til at fastsætte rammer og regler for hf-uddannelsen på steinerskolerne, således at uddannelsen står mål med, men ikke nødvendigvis er magen til, hvad man finder på den almindelige hf med prøver. En anden måde at sikre den nødvendige frihed kunne være at udvide omfanget af bestemmelsen i § 37, stk. 6, med særlige rammer for hf-uddannelsen ved steinerskolerne.

På steinerskoler er fag og opgaver placeret i en ganske bestemt rækkefølge og i et særligt indbyrdes forhold. Den pædagogiske begrundelse for dette er blandt andet, at de musiske, de kreative, de håndværksmæssige og de boglige fag understøtter hinanden. Den pædagogiske metode bygger også på det synspunkt, at elevernes alder og generelle modenhed er afgørende for, hvornår eleverne bedst er i stand til at begribe og omsætte de forskellige teoretiske og praktiske elementer i undervisningen.

Erfaringerne fra de nuværende 11.-12. klasser ved steinerskolerne viser tydeligt, at en tilrettelæggelse ud fra steinerpædagogikkens principper og metoder ikke står i vejen for, at eleverne opnår et fagligt niveau, der svarer til gymnasiet og hf. Det er således ikke målene og de faglige krav, der er problemet, men alene den konkrete praktiske organisering af uddannelsen.

Vi bidrager gerne med eksempler på, hvordan en friere ramme tænkes anvendt, således at der er sikkerhed for, at målene (indhold og faglige krav) for uddannelsen opfyldes. 11.-12. klasse udvalget allerede har udarbejdet sådanne eksempler.

Spørgsmålet om kravene til lærernes undervisningskompetence ser vi først og fremmest som en praktisk og administrativ udfordring, som bør kunne løses. Skolerne ønsker at kunne leve op til kravene på sigt; men en indkøringsperiode er nødvendig.

Der er allerede ansat lærere ved steinerskolerne med 11. og 12. klasse, som har mange års erfaring med undervisningen i fagene på gymnasialt niveau og med et samtidigt udgangspunkt i steinerpædagogikken. Nogle af disse lærere har en akademisk uddannelse, mens andre har erhvervet deres kompetence og kvalifikationer på anden måde. Disse lærere er bærende for at 11.-12. klasse tilbuddet overhovedet findes på skolerne. Imidlertid har ingen eller kun ganske få pædagogikum. Derfor er det nødvendigt med en indkøringsperiode, således at skolerne kan bevare og udvikle en lærerstab til 11.-12. klasse.

En indkøringsperiode skal sikre

- at skolerne ikke tvinges til at afskedige dygtige lærere udelukkende for at skaffe ledige stillinger til formelt kvalificerede kandidater med pædagogikum,
- at skolerne i forbindelse med skiftet af institutionel ramme til lov om private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseseksamen (hf-kurser) kan etablere en ledelse med en rektor, som eventuelt kan rekrutteres indefra og under hensyntagen til den velfungerende ledelse skolerne allerede har,
- at skolerne kan fastholde og rekruttere lærerkræfter, som både har de fornødne kompetencer indenfor steinerpædagogikken og den tilstrækkelige undervisningskompetence til en hf-uddannelse,
- og at midlerne til at sikre pædagogikum uddannelse i forbindelse med ansættelse ved steinerskolernes hf uddannelse (11.-12. klasse) er til stede.

Nogle af disse udfordringer kræver tid på skolerne, mens andre kræver en nærmere drøftelse af, hvorledes de eksisterende regler kan implementeres. I den forbindelse tænker vi blandt andet på pædagogikumlovens bestemmelser om merit og om ministerens dispensationsmuligheder.

Optagelseskravene til de gymnasiale uddannelser

For Dansk Friskoleforening er det afgørende, at optagelseskravene og i den forbindelse også anvendelsen af bestemmelserne om uddannelsesparathedsvurdering, respekterer den undervisningsfrihed, der følger af friskoleloven.

I den forbindelse finder vi, at forslaget om, at elever ikke skal have retskrav på optagelse efter 10. klasse, hvis de ikke har aflagt prøverne i 9. klasse, er ødelæggende for, at friskolerne reelt kan gøre brug af de rammer, friskoleloven giver skolerne.

Nogle friskoler og private grundskoler har valgt, at afmelde folkeskolens obligatoriske afgangsprøve efter 9. klasse, men tilbyder eleverne prøver ved afslutningen af 10. klasse i form af enten 10.-klasseprøverne og/eller de obligatoriske 9.-klasseprøver. Disse skoler vil, hvis forslaget gennemføres, blive tvunget til at ændre hele deres tilbud for 8.-10. klasse og dermed få vanskeligt ved at bruge friskolelovens mulighed for at give en undervisning, der stemmer med egen overbevisning.

Derfor vil Dansk Friskoleforening anmode om, at den påtænkte regel ikke gennemføres; eller at der alternativt gives retskrav på optagelse til elever, som har aflagt prøver ved en friskole eller privat grundskole, der har afmeldt prøverne i 9. klasse men tilbyder prøverne efter 10. klasse.

Andre friskoler og private grundskoler har valgt at være prøvefri. Hidtil har elever fra disse skoler kunnet optages i gymnasiet efter en konkret vurdering. Vi forstår på forslaget, at denne mulighed også findes fremover. Det er afgørende for Dansk Friskoleforeningen, at denne mulighed er til stede som en realistisk vej ikke blot til gymnasiet, men til samtlige ungdomsuddannelser.

Der er skrevet detaljerede optagelseskrav (kapitel 2) ind i loven. Dansk Friskoleforening finder det nødvendigt, at det i optagelsesbekendtgørelsen præciseres, at steinerskoler med prøvefrit hf kan optage "egne" elever, hvis disse vurderes at kunne gennemføre uddannelsesforløbet.

Dansk Friskoleforening uddyber gerne ovenstående og ser frem til at medvirke i det fortsatte arbejde med lovforslaget og dets realisering.

Venlig hilsen

Peter Bendix Pedersen
Formand

Søren Stein Brinck
Sekretariatsleder

23. september 2016

Atw/rada

Ministeriet for Børn, Undervisning og
Ligestilling
Att.: audgym@uvm.dk

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

Høringssvar på udkast til ny gymnasielov

DI takker for muligheden for at komme med kommentarer til høring over den nye gymnasielov.

Den overordnede ambition med reformen af de gymnasiale uddannelser er efter DI's opfattelse at sikre, at flere elever har de bedste forudsætninger for at vælge relevante videre uddannelsesveje, som også er efterspurgt på arbejdsmarkedet. Dette mål omfatter naturligt de elever, som vælger gymnasiet, men reformen skal også bidrage til, at folkeskoleelever træffer et mere reflekteret valg af ungdomsuddannelse.

DI har en række overordnede bemærkninger og vil i det følgende pege på de konkrete områder af lovteksten, hvor der efter DI's opfattelse bør ske justeringer. Hvor intet andet er nævnt, vedrører bemærkningerne udkastet til hovedlovforslag. Hvis kommentaren gælder udkastet til følgelovforslag, er dette specifikt nævnt.

Overordnede bemærkninger

Det er positivt, at der med reformen etableres en ligeværdighed mellem de treårige gymnasiale uddannelser. Dette vil i DI's øjne kunne give eleverne et mere ensartet udgangspunkt for videre uddannelse, uagtet deres valg af gymnasial uddannelse. DI er dog meget optaget af, at der opretholdes en klar og distinkt erhvervsrettet profil i de erhvervsgymnasiale uddannelser, uanset at de nu reguleres i samme lovgivning som de almene gymnasiale uddannelser.

DI støtter de intentioner i aftalen, som skal reducere antallet af studieretninger og sikre et højere fagligt niveau.

Adgangskrav

Adgangskravene er et centralt element i aftaleteksten, og DI har derfor set frem til den konkrete udmøntning i lovteksten. Lovudkastet er meget klart i forhold til de specifikke krav, som eleverne skal opfylde, og der er en tydelig opdeling af kravene, afhængigt af hvilket udgangspunkt eleven søger om optagelse fra.

Der er i høringsteksten som nr. 2 til §§ 7, 8, 9 og 10 anvendt en identisk formulering, der lyder: *2) Ansøgeren er ud fra en helhedsvurdering vurderet uddannelsesparat i henhold til lov om vejledning om uddannelse og erhverv, samt pligt til uddannelse,*

beskæftigelse m.v. DI er bekymret over formuleringen af, at det skal være på baggrund af en helhedsvurdering, at eleverne kan vurderes uddannelsesparate. Ordet helhedsvurdering kan ikke genfindes i aftaleteksten om adgangskrav.

Den nuværende formulering skaber forvirring om, hvorvidt der skal mere eller noget andet end en uddannelsesparathedsvurdering til for at opfylde kravet i nr. 2. Det bør være helt klart, at hvis eleven er vurderet uddannelsesparat, så er kravet i nr. 2 opfyldt.

DI vil foreslå, at punktet ændres, således at ordene "*ud fra en helhedsvurdering*" slettes.

En alternativ løsning kunne være, at formuleringen fra § 10 i bekendtgørelse om uddannelsesparathedsvurdering, uddannelsesplaner og procedurer ved valg af ungdomsuddannelse, hvor der står, at der skal ske en helhedsvurdering af elevernes sociale og personlige kompetencer, indskrives i lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v. § 2 g, stk. 2.

I relation til adgangskravene har DI bemærkninger til høringsteksten til følgelovsudkast § 9 og § 12. Disse bemærkninger er beskrevet under kommentarer til følgeloven.

Organisering og indhold af uddannelserne til almen, merkantil og teknisk studentereksamen

Af § 19, stk. 8, fremgår, at der skal afsættes en pulje af timer, hvoraf institutionens leder kan fordele timer til fag eller faglige aktiviteter, *hvor eleven vurderes at have behov for en særlig indsats sammen med en lærer*. Formuleringen leder særligt tanker hen på elever, som har behov for yderligere støtte i undervisningen. Af bemærkningerne fremgår dog, at timerne også kan bruges til særlige talentindsatser.

DI foreslår, at paragraffen omformuleres, så det klart fremgår, at timerne skal bruges, både når elever har behov for yderligere faglig støtte, og når elever har brug for yderligere faglige udfordringer. Samtidig bør det i forhold til talentfulde elever være klart, at andre end en lærer kan forestå de yderligere faglige udfordringer. Konkret foreslår DI, at stk. 8 omformuleres, så der tilføjes efter lærer: "*eller særlige talentindsatser*".

Grundforløb og studieretningsforløb

DI finder det positivt, at det nu fastslås, at grundforløbet skal danne grundlag for elevens efterfølgende valg af studieretning samt at der i grundforløbet indgår en evalueringssamtale om elevens faglige niveau og ønsker til videregående uddannelse.

DI finder det væsentligt, at eleverne i grundforløbet udfordres på deres valg af ungdomsuddannelse og i den forbindelse også vejledes om mulighederne for skift til en erhvervsuddannelse fremfor alene til skift til en anden gymnasial uddannelse.

I den sammenhæng beklager DI forkortelsen af grundforløbet, som ikke harmonerer med strukturen i det øvrige uddannelsessystem, herunder særligt erhvervsuddannelserne. Hvis en elev ønsker at skifte til en erhvervsuddannelse efter afslutningen af det gymnasiale grundforløb, må eleven vente 2-3 måneder, da optagelse til grundforløb i erhvervsuddannelserne alene sker halvårligt.

Det naturvidenskabelige grundforløb (NV) omlægges med aftalen. DI har været kritisk over for omlægningen, som betyder, at NV fremover skal dækkes af timer, fra matematik og de øvrige naturvidenskabelige fag. For de fleste elever er det derfor matematik, fysik og yderligere 2 fag, som skal bidrage med timer.

For en lille gruppe af de sproglige studerende kan timerne til det naturvidenskabelige grundforløb dog risikere at fylde uforholdsmæssigt meget i matematik og fysik-undervisningen. Det drejer sig om den gruppe elever på sproglige studieretninger, som kan erstatte et af de naturvidenskabelige fag med latin. I afsnittet om latin i aftaleteksten omtales de naturvidenskabelige fag som biologi, kemi og naturgeografi. Derfor burde NV skulle dækkes af matematik, fysik og et af disse naturvidenskabelige fag. I lovteksten er det imidlertid formuleret sådan, at eleverne kan vælge informatik som deres naturvidenskabelige fag. Informatik er efter DI's opfattelse et teknisk fag, som ikke har de samme forudsætninger for at bidrage i NV-undervisningen. Med muligheden betyder det, at elever, som vælger latin og informatik, skal have hele deres NV dækket af timer fra matematik og fysik.

DI foreslår, at § 25, stk. 5, ændres sådan, at elever, som vælger latin, kun kan få lov til, som det også står i aftaleteksten, at vælge mellem de tre naturvidenskabelige fag: Kemi, biologi eller naturgeografi.

DI finder det positivt, at der sker en styrkelse af elevers sproglige kompetence. I den forbindelse er det i relation til gymnasieaftalen positivt, at man styrker fokus på, at eleverne skal bygge videre på deres fortsættersprog fremfor at tilegne sig et nyt sprog. Det betyder for flertallet af elever, at de vil afslutte med mindst B-niveau på sprogfag, som de efter reformen af folkeskolen har haft siden 5. klasse. Dermed forlænges sprogundervisningen til syv år for 2. fremmedsprog for denne gruppe elever.

Samtidig må det dog forventes, at der er færre, der igennem hele deres uddannelsesforløb stifter bekendtskab med et 3. fremmedsprog. DI ser frem til regeringens sprogstrategi med forventning om, at der skal ses på, hvordan man kan styrke diversiteten i danskernes sprogkompetencer.

Htx

På uddannelsen til teknisk studentereksamen er der, som det fremgår af aftalen, indført idéhistorie som et nyt fag. Faget, som er på B-niveau, erstatter faget teknologihistorie på C-niveau. Det fremgår ikke af aftaleteksten, hvordan timerne til faget skal findes. DI vil i den forbindelse understrege nødvendigheden af at fastholde den erhvervsrettede teknisk/naturvidenskabelige profil på uddannelsen, hvilket efter DI's opfattelse forudsætter, at timetallet til uddannelsens erhvervsrelaterede fag opretholdes på nuværende niveau.

Stx

De sproglige studieretninger fritages generelt fra en række krav på de naturvidenskabelige fag. Dette er i overensstemmelse med aftaleteksten. Der var dog i den gældende lov om uddannelsen til studentereksamen (stx) en mulighed i § 12, pkt. 3, litra c, for at elever med matematik på A-niveau i kombination med fysik og kemi, hvor det ene af disse fag er på A-niveau og det andet på mindst B-niveau, kunne vælge et begyndersprog som 2. fremmedsprog på B-niveau. DI støtter ønsket om at styrke sprog i

gymnasierne. DI er dog tilsvarende optaget af, at flere studenter gennemfører gymnasiet med stærke naturvidenskabelige kompetencer. Da gældende lovgivning, som beskrevet ovenfor, har skabt volumen på fysik og kemi på A-niveaufag, ønsker DI at udtrykke en vis bekymring for, at muligheden for at vælge begyndersprog på A-niveau i kombination med matematik A-niveau, og fysik/kemi på A-niveau og fysik/kemi på B-niveau bortfalder. DI vil derfor opfordre til, at udviklingen i elever med fysik og kemi på A-niveau skal følges tæt.

Udbud af studieretninger

§ 26 beskriver antallet af studieretninger, som institutionerne kan udbyde. Som det beskrives i bemærkningerne til loven, er det fsva. stx en lempelse ift. gældende lov, hvor der i dag bl.a. er krav om, at alle skoler mindst skal udbyde fire studieretninger, hvoraf mindst en skal være humanistisk-sproglig, en skal være samfundsvidenskabelig, og en skal være naturvidenskabelig.

DI kan ikke af aftaleteksten se, at det er aftalt, at de almene gymnasier således kan vælge kun at udbyde eksempelvis samfundsvidenskabelige studieretninger. DI mener, man bør fastholde kravet om, at der på stx udbydes mindst en studieretning blandt henholdsvis de sproglige, samfundsvidenskabelige og naturvidenskabelige studieretninger beskrevet i bilaget.

Elevernes kompetencer

I aftaleteksten fremgår det, at eleverne skal opnå innovative, digitale og globale kompetencer samt karrierekompetencer. I forhold til de digitale kompetencer beskrives på side 21, at eleverne *skal lære at søge information og udøve kildekritik, samt lave selvstændige, digitale produktioner og lære at indgå i digitale fællesskaber, ligesom de skal lære at reflektere over til- og fravalg af digitale redskaber i forskellige sammenhænge.*

Dette er i høringsudkastets § 29, stk. 5, reduceret til: *Eleverne skal endvidere opnå digitale kompetencer, så de lærer at anlægge et kritisk blik på digitale medier og at indgå i digitale fællesskaber.*

Selvom aftaletekstens formulering om, at eleverne også skal *"lave selvstændige, digitale produktioner"* fremgår af bemærkningerne, mener DI, at dette bør fremgå direkte af lovteksten. Digitale skaberkompetencer er vigtige for fremtidens videnmedarbejdere, og derfor er det dette element, der bør lægges mest vægt på i lovteksten.

Organisering og indhold af uddannelsen til hf-eksamen

DI er meget optaget af, at der ikke i de gymnasiale uddannelser opstår lette versus svære veje til videregående uddannelse. Erfaringerne viser, at eleverne hurtigt gennemskuer og finder de veje i gymnasiet, som stiller dem bedst i forhold til adgang til videregående uddannelser.

Derfor var DI også bekymret over, at hf fortsat skulle give adgang til universitetsuddannelser.

Formuleringen af reglerne om de udvidede fagpakker, som hf-elever skal vælge for at få studiekompetence til universitetsuddannelserne, er i den forbindelse bekymrende. Hf

har lavere adgangsforudsætninger end de treårige gymnasiale uddannelser; der åbnes for, at 9. klasseelever kan starte direkte på hf, og af høringsudkastet fremgår det nu, at der ikke kræves særlige forudsætninger for, at elever kan vælge den udvidede fagpakke.

Det fremgår af udkastet, at hvis eleven ikke opnår 3,0 i gennemsnit af prøverne på de to første semestre, så skal eleven til en faglig screening og vejledningssamtale. Men af bemærkningerne fremgår det, at eleven efter denne screening og vejledningssamtale selv beslutter, om pågældende vil vælge en udvidet fagpakke.

DI mener, man bør give institutionerne bedre rammer for at forbeholde den udvidede fagpakke til elever, som må forventes at have de faglige forudsætninger for at gennemføre uddannelsen.

DI er alvorligt bekymret for, at den udvidede fagpakke på hf vil tiltrække en stor gruppe elever, som ikke har forudsætningerne for at blive optaget på de treårige gymnasiale uddannelser, og at hf med den udvidede fagpakke dermed kan udvikle sig til at blive en "smutvej" til studiekompetence med adgang til universiteter.

DI foreslår derfor, at der stilles et minimumskrav til de faglige forudsætninger for de elever, som optages på den udvidede fagpakke. DI foreslår, at karakterkravet på 3,0 bliver et egentligt karakterkrav.

DI mener stadig, at det er uhensigtsmæssigt, at fysik ikke indgår i den naturvidenskabelige fagpakke. DI er opmærksom på, at ændringen skete tilbage i 2004, hvor faget fysik/kemi blev erstattet af den naturvidenskabelige faggruppe, men i forbindelse med ønsket om sidestilling af de gymnasiale uddannelser ville det have været oplagt, at faget fysik blev tilføjet fagrækken i hf.

Mødepligt, aktiv deltagelse, oprykning m.v.

§ 42 i høringsudkastet beskriver elevernes mødepligt og pligt til at deltage aktivt i undervisningen. Stk. 2 giver derefter efter sin ordlyd kun institutionens leder hjemmel til at gribe ind over for elevernes og kursisternes fravær.

DI mener, at § 42, stk. 2, bør omformuleres, så det klart hjemler en indgriben fra institutionens side, hvis eleverne eller kursisterne ikke lever op til forpligtelsen til at deltage aktivt i undervisningen. Det kan overvejes at bruge den samme formulering som i bemærkningerne, hvor der står, at lederen er forpligtet til at gribe ind over for elevernes eller kursisternes forsømmelser.

Prøver og eksamen

I § 46, stk. 2, har ministeriet foreslået en formulering, hvorefter prøveformen i forhold til henholdsvis kultur- og samfundsfagsgruppen og den naturvidenskabelige faggruppe ændres til, at eleverne prøves i ét fag frem for en samlet mundtlig prøve i alle fagene i gruppen.

Det foreslås, at eleverne derfor får en årskarakter i de øvrige fag i faggruppen.

DI er enig i, at det er en styrkelse af det faglige niveau, at eleverne prøves i et enkelt fag, frem for en mundtlig eksamen, som skal dække alle fagene. Derfor støtter DI også

ministeriets foreslåede formulering, velvidende at resultatet er, at hf-elever i fremtiden skal have standpunktskarakterer.

Institutionens lærere

Der sker i høringsudkastet en ligestilling af reglerne for hvem, der kan undervise på de gymnasiale uddannelser, og det reguleres, hvilke uddannelser der giver adgang til at kunne undervise i de gymnasiale uddannelser.

I den gældende lov for de erhvervsgymnasiale uddannelser er der mulighed for, at personer, som ikke har en kandidatuddannelse, kan få faglig kompetence. § 30, stk. 2, i lov om uddannelserne til højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx) lyder således: *Det faglige niveau kan desuden erhverves ved uddannelse fra handelshøjskole eller universitet, hvis vedkommende ikke i forvejen har en kandidatuddannelse, eller ingeniørhøjskole i kombination med efterfølgende fagligt kvalificerende erhvervsmæssig beskæftigelse.* Ifølge bemærkningerne til høringsudkastet er der tale om en videreførelse af reglerne fra de erhvervsgymnasiale uddannelser. De gældende regler henviser til uddannelser gennemført på handelshøjskoler, hvilket må forstås som HA/HD og lignende og til uddannelser gennemført på ingeniørhøjskoler, hvilket må forstås som diplomingeniøruddannelserne.

DI er stærkt bekymret for, at § 56, stk. 2 vil betyde en sænkelse af de faglige kompetencer hos gymnasielærerne i det almene gymnasium, hvilket vil sænke den faglige kvalitet af undervisningen og dermed sænke de unges forudsætninger for at kunne gennemføre videregående uddannelser på højeste niveau. DI finder det derfor væsentligt, at det i § 56, stk. 2, tilføjes, at der skal være tale om en relevant professionsbacheloruddannelse ift. det fag, hvori der opnås undervisningskompetence, og ikke mindst at undervisning af professionsbacheloruddannede begrænses til de fag på htx og hhx, hvor det i dag finder er anvendt med succes og bidrager med væsentlige kvalifikationer.

DI er derudover opmærksom på, at personer med en professionsbacheloruddannelse jfr. § 56, stk. 2, kan opfylde det faglige niveau inden for matematik. DI foreslår, at matematik fjernes fra listen, da der er væsentlig niveaumæssig forskel mellem fagligheden for en kandidat- og en professionsbacheloruddannelse inden for disse fag.

I § 56, stk. 3, fastslås det, at lærere, der underviser i de erhvervsrelaterede fag, skal have mindst to års relevant erhvervserfaring. DI er enig i vigtigheden af denne bestemmelse, som videreføres fra den nugældende lovgivning om de erhvervsgymnasiale uddannelser. Det er imidlertid ikke defineret i lovteksten, hvilke fag der regnes for "erhvervsrelaterede", og bestemmelsens rækkevidde er derfor vanskelig at fastslå. DI foreslår, at det tydeligt defineres, hvilke fag dette krav gælder for.

DI har ikke yderligere bemærkninger til høringsudkastet til hovedlovforslag.

Særlige bemærkninger til udkastet til følgelove

Ændringer af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. (§ 1)

Det foreslås, at § 1, stk. 4, i lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. ændres, så skolerne også skal opfylde nationale uddannelses- og institutionspolitiske mål.

Formuleringen af det foreslåede stk. 4 er så omfattende og generel, at det er meget uklart, hvad det er, institutionerne skal leve op til. Skolerne skal allerede i dag leve op til formålsparagrafferne i uddannelseslovgivningen, og såfremt de ikke gør det, kan ministeriet allerede fratage institutionerne retten til udbud af de relevante uddannelser.

Ændringer af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse (§ 2)

I lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse foreslås i nr. 2 to nye stykker, stk. 2-3.

Stk. 2, som stammer fra de nugældende regler om hhx og htx, fastslår, hvilke institutioner der kan opnå udbudsret til hhx og htx. I første afsnit fastslås det, at "institutioner godkendt efter denne lov eller andre institutioner, der gennemfører grundforløb i henhold til lov om erhvervsuddannelser, kan godkendes af ministeren (...) til at udbyde (hhx) og (htx)". Det er imidlertid uklart, hvornår en anden institution kan siges at "gennemføre" grundforløb iht. erhvervsuddannelsesloven, herunder særligt om en aftale om udlagt undervisning af et enkelt grundforløb fra en erhvervsskole er tilstrækkeligt til at begrunde tilladelse til udbud af hhx og htx eksempelvis på et alment gymnasium.

DI finder det afgørende, at udbud af hhx og htx finder sted i kvalificerede faglige og erhvervsrettede miljøer, hvor der er de relevante faciliteter, lærerkompetencer og et tæt samspil med virksomheder. En udbudsplacering af hhx og htx bør derfor efter DI's opfattelse alene ske på erhvervsskoler eller andre institutioner, som er godkendt til og faktisk udbyder relevante grundforløb efter erhvervsuddannelsesloven.

I stk. 3 findes en ny bestemmelse, som ikke stammer fra gymnasieaftalen. Heri fastsættes, at *"Institutionen skal i sit virke under ét og i samarbejde med andre uddannelsesinstitutioner medvirke til at sikre et nationalt sammenhængende og effektivt uddannelsessystem, herunder opfyldelse af nationale uddannelses- og institutionspolitiske mål"*.

DI finder, at der er tale om en meget bred og generel formuleret regel, hvis anvendelsesområde og intention er uklar. Ifølge bemærkningerne sigter bestemmelsen på at pålægge institutionernes bestyrelser at inddrage en helhedsvurdering af institutionens bidrag til opfyldelse af nationale uddannelses- og institutionspolitiske mål, herunder at samarbejde med andre institutioner. Det fremgår ikke, hvilke nationale uddannelses- og institutionspolitiske mål der sigtes til.

Det må dog forudsættes, at sådanne nationale mål skal fastsættes i lovgivning for at træde i kraft ift. de selvejende uddannelsesinstitutioner, og det vil derfor naturligt være i denne lovgivning, at en hjemmel til indgriben ved manglende opfyldelse vil kunne findes. Det er derfor efter DI's opfattelse tvivlsomt, om der er et juridisk behov for bestemmelsen.

Efter DI's opfattelse kan bestemmelsen ses som et ønske om en stærkere central styring af de selvejende uddannelsesinstitutioner og dermed begrænse det ledelsesrum, der i dag er tillagt bestyrelserne på de selvejende uddannelsesinstitutioner, hvilket DI finder unødvendigt og beklageligt. DI er af den opfattelse, at der udvises stor ansvarlighed og helhedsforståelse i erhvervsskolernes bestyrelser.

Ændringer i lov om eux (§ 8)

DI finder betegnelsen "erhvervsfaglig studentereksamen" misvisende, da den efterlader et indtryk af, at eux overvejende er en gymnasial uddannelse, hvilket ikke er tilfældet. Efter DI's opfattelse er det centralt at fastholde, at eux er en erhvervsuddannelse med studiekompetence, og DI foreslår derfor, som det også fremgår af DA's høringssvar, at der overvejes et andet navn og mere retvisende navn til eux.

I § 8 foreslås det, at et bevis for eux 1. del fra de merkantile erhvervsuddannelser fremover ikke i sig selv skal give generel studiekompetence, men ligesom hf skal give adgang til erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser. En fuld gennemført eux vil som hidtil give eleverne generel studiekompetence til såvel akademiske som professionsrettede uddannelser.
DI kan tilslutte sig denne ændring.

Ændringer i lov om erhvervsuddannelser (§ 9)

DI kan tilslutte sig, at kravet om bestået afgangseksamen tilsvarende indføres for adgang til erhvervsuddannelser, herunder at elever med 2 i hhv. dansk og matematik fortsat kan optages i erhvervsuddannelser, selv om de ikke måtte have bestået folkeskolens afgangsprøve.

DI ønsker desuden at henlede opmærksomheden på en uheldig – og formentlig utilsigtet – konsekvens af den nuværende formulering af adgangskravene til erhvervsuddannelser. I de nuværende regler stilles der krav om, at adgangskravene skal være opnået ved folkeskolens afgangseksamen "eller et tilsvarende resultat ved en tilsvarende prøve".

Konsekvensen af denne formulering er imidlertid, at elever, der ikke har aflagt folkeskolens afgangseksamen, men i stedet efterfølgende har taget eksempelvis Dansk E eller F som AVU, ikke vil kunne optages til en erhvervsuddannelse på dette grundlag, da Dansk E og F ifølge AVU-reglerne ikke kan afsluttes med en prøve. Dette gælder, uanset at Dansk E og F niveaumæssigt er på eller over niveauet for folkeskolens afgangseksamen. En fuldstændig parallel hertil findes for Matematik E og F samt for elever, der har gennemført en studentereksamen (uden forudgående afgangseksamen), men ikke har været udtrukket til prøve i matematik. Disse elever kan efter de nugældende regler alene optages til en erhvervsuddannelse efter at have gennemført en centralt stillet prøve samt efterfølgende samtale.

DI foreslår, at der justeres i adgangsreglerne til erhvervsuddannelser, så der ikke stilles krav om prøve, hvis der er tale om fag, hvor der ikke kan aflægges prøve, eller hvor der er tale om fag, som er bestået på et højere niveau end folkeskolens afgangseksamen.

For nærmere uddybning af denne problemstilling henvises til høringssvar fra Dansk Arbejdsgiverforening.

DI finder endvidere, at der bør indføres samme adgangskrav til eux som gælder for de 3-årige gymnasiale uddannelser. Eux er en meget krævende ungdomsuddannelse, som kombinerer en erhvervsuddannelse med studiekompetence, og det er derfor naturligt og nødvendigt, at elever, der optages på eux skal opfylde det strengeste af de to adgangskrav. Et lavere adgangskrav til eux end til de 3-årige gymnasiale uddannelser vil føre til en misforstået og uheldig opfattelse af, at elever, der ikke kan opfylde adgangskravene til en treårig gymnasial uddannelse, i stedet kan tage en eux.

DI kan i øvrigt tilslutte sig bemærkningerne fra Dansk Arbejdsgiverforening fsva. ændringerne til lov om erhvervsuddannelser og henviser til DA's høringssvar.

Ændringer af lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v. (§ 12)

Ændringen i nr. 1 indfører reglerne om studievalgportfolio, som skal vedlægges ansøgningen til ungdomsuddannelse og sendes til uddannelsesinstitutionen, som eleven optages på.

DI mener, at studievalgportfolio kan være et vigtigt redskab til at udfordre elevernes valg af ungdomsuddannelse, og det er oplagt at skabe øget dokumentation for, at eleverne er blevet præsenteret for flere muligheder for ungdomsuddannelse, indende skal træffe deres valg. Det er dog meget uklart, hvem der bærer ansvaret for, at portfolioen fyldes med informationer om de aktiviteter, som eleverne deltager i. Det er uhensigtsmæssigt, at det er forældremyndigheden, da denne ikke nødvendigvis har indsigt i de aktiviteter, som afvikles i skolen. Derfor bør det præciseres, at det er skolens ansvar, at aktiviteterne skrives ind i portfolioen.

I nr. 2 foreslås det at indføje, at kravet for fagligt at blive vurderet uddannelsesparat til gymnasiale uddannelser i fremtiden skal være 5,0 i gennemsnit af standpunktskarakterer.

Formuleringen af paragraffen er uhensigtsmæssig og leder til forvirring, fordi den forudgående sætning starter med ordene: "Elever, der i 8. klasse har mindst 4,0 i gennemsnit af standpunktskarakterer". DI foreslår, at der indføjes et nyt stk. 2., hvoraf det klart fremgår, hvilke krav der er, for at en elev fagligt kan blive vurderet uddannelsesparat, uafhængigt af hvilket klassetrin vurderingen foretages på.

DI har ikke yderligere bemærkninger til høringssudkast af følgelovsforslag.

Med venlig hilsen

Charlotte Rønhof
Underdirektør

Lone Folmer Berthelsen
Erhvervsuddannelseschef

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling,
Kontoret for Gymnasiale Uddannelser ved Annegrete Larsen
(audgym@uvm.dk)

Høringssvar til forslag til lov om de gymnasiale uddannelser og følgeloveforslag

20. september 2016

Sag 16-09391

Side 1/2

Dansk Magisterforening (DM) finder det afgørende, at lovforslagene bygger på en politisk aftale, der har en bred kreds af partier i Folketinget bag sig. Det giver den nødvendige ro, tid og opbakning til at sikre en ordentlig implementering af forslagene.

DM finder det oveordnet vigtigt at holde uddannelsesvejene åbne, så enhver får mulighed for at udfolde sine evner og tage en uddannelse. Det gælder både for optaget på de gymnasiale uddannelser og for den videre adgang til de videregående uddannelser. Derfor vil DM gerne rose aftalekredsen for beslutningen om, at hf fortsat også skal give adgang til universitetsuddannelserne.

DM deler aftalekredsens ambition om at hæve det faglige niveau, og derfor vækker det både underen og bekymring, når der i 'forslag til lov om de gymnasiale uddannelser' kapitel 7 'Institutionens lærere § 56 stk. 2 åbnes op for en langt mere omfattende brug af lærere uden en kandidatuddannelse, og at de gældende bestemmelser udvides til både at omfatte stx og hf i et fag som matematik. DM er enig med aftalekredsen, om at matematik som hovedregel bør løftes til et obligatorisk B-niveau og mener, at dette forudsætter, at lærerne har en 5-årig kandidatuddannelse.

Derfor ønsker DM konkrete ændringer i forslaget, så gældende uddannelseskrav om en kandidatuddannelse til lærerne opretholdes.

DM er meget enig med aftalekredsen i vægtningen af det almendannende element i de gymnasiale uddannelser, da det er en væsentlig forudsætning for, at uddannelserne kan være studieforberedende til de videregående uddannelser. Derfor støtter DM, at der sker en sidestilling og nytænkning af studieområdet/studieretningsprojektet, så der for alle uddannelser indføres et mundtligt forsvar som supplement til den skriftlige fremstilling.

DM finder forslaget om at oprette en særlig biologisk-kemisk naturvidenskabelig studieretning med matematik på B-niveau rettet mod professionsbacheloruddannelsen spændende. Det er dog generelt vigtigt, at de gymnasiale uddannelsers naturvidenskabelige studieretninger fastholder matematik på A-niveau, så de også giver adgang til de naturvidenskabelige uddannelser på universitetet.

DM deler aftalekredsens ønske om muligheden for stærke sprogprofiler i studieretninger og mener også, at dette bør omfatte en mangfoldighed af sprog. Det er afgørende for, at de gymnasiale uddannelser fortsat kan fungere som fødekæde, og dermed at universiteterne kan opretholde et bredt udbud af sprogfag. I den forbindelse er det af stor betydning, at der udvikles en samlet national sprogstrategi, der omfatter hele uddannelsesområdet fra grundskole, ungdomsuddannelse til de videregående uddannelser. Aftalekredsen bør derfor følge op på sin aftale på det gymnasiale område med vedtagelsen af en national sprogstrategi.

Endelig er det bekymrende, at store reformer af hele det gymnasiale område skal ske, samtidig med at området årligt skal spare to procent helt frem til 2020. Disse besparelser betyder, at der lige nu sker afskedigelser af gymnasielærere, hvis kompetencer vil blive savnet i arbejdet med at nå reformens målsætning om at hæve det faglige niveau.

Høringssvar til forslag til Lov om de gymnasiale uddannelser og udkast til lov om ændring af lov om institutioner for almen- gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og forskellige andre love.

DUF – Dansk Ungdoms Fællesråd takker for muligheden for at afgive høringssvar til ovenstående lovforslag. DUF har i den forbindelse følgende bemærkninger:

Indarbejd kodeks for ungdomsorganisationers adgang til ungdomsuddannelser i reformteksten

DUF vil gerne kvittere for, at der i reformen er blevet plads til at understrege vigtigheden af de samfundsengagerende organisationers adgang på uddannelserne. Det er helt afgørende for, at særligt de politiske ungdomsorganisationer kan diskutere demokrati og samfundsudvikling med landets unge, der hvor de unge er, og i de trygge rammer, som uddannelserne udgør.

I 2014 udarbejdede DUF, Danske Erhvervsskoler og Undervisningsministeriet i fællesskab et kodeks, som havde til formål at styrke de politiske ungdomsorganisationernes adgang til ungdomsuddannelserne. Kodekset blev formidlet til alle landets skoler sammen med en opfordring fra ministeren. Reformen bør understrege, at den demokratiske samtale er en fast del af den dannelse, som eleverne skal gennemgå - og her er mødet med politisk aktive unge en vigtig del.

Derfor bør de politiske ungdomsorganisationers kontakt til eleverne styrkes, og kodekset indarbejdes i reformteksten.

Styrk unges egen stillingtagen og meningsdannelse i samfundsfagsundervisningen

Samfundsfagsundervisningen på de danske gymnasier er generelt god, men når det kommer til at gøre eleverne i stand til selv at træffe et valg om, hvordan de mener, at fremtiden skal se ud, er undervisningen ikke stærk nok.

Reformen er en oplagt mulighed for at understrege vigtigheden af, at samfundsfagsundervisningen også har til formål at styrke elevernes personlige stillingtagen, at fremme deres deltagelse i den politiske debat og at styrke deres generelle samfundsengagement.

Det kan gøres ved i højere grad at inddrage eksterne samarbejdspartnere i undervisningen fra NGO'er eller politiske organisationer.

Undervisningen bør i høj grad lægge op til debat, hvor eleverne kan bringe deres egne holdninger i spil som supplement til analyse- og teoridelen.

Anerkend samfundsengagement på lige fod med sportsligt engagement

Mange unge på landets gymnasier bruger rigtig mange timer på at styrke demokratiet i Danmark. De rejser rundt på landets folkeskoler og ungdomsuddannelser for deltage i debatter, undervisning og samtaler med andre unge om samfundets mål og udfordringer. Et arbejde, som er vigtigere end nogensinde før.

Det arbejde bør anerkendes på lige fod med andre tidskrævende aktiviteter som fx sport på højt niveau.

Reformen bør styrke fleksibiliteten for samfundsengagerede unge, og DUF foreslår derfor, at der efter norsk forbillede årligt kan godskrives 10 dages fravær i forbindelse med demokratifremmende arbejde.

Godskriv fravær i forbindelse med Skolevalg

Fleksibilitet i forhold til undervisningen bør som minimum gælde de mange politisk aktive unge, som bruger fire hele dage på at deltage i debatter i forbindelse med skolevalg, hvor der afvikles omkring 400 politiske debatter landet i løbet af de fire dage.

Høringssvar angående gymnasireformen

Danske Erhvervsakademier takker for muligheden for at kommentere forslaget til lov om de gymnasiale uddannelser.

22. september 2016

Erhvervsakademierne optager studerende fra alle gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser. Det er medvirkende til at give et diversitetsstudiemiljø, hvor de studerende bidrager med forskellige kompetencer og kan lære af hinanden. Danske Erhvervsakademier er derfor glade for, at alle de gymnasiale uddannelser fortsat giver adgang til erhvervsakademiernes uddannelser. Vi er også glade for, at HF fortsat kan give adgang til universiteterne, da vi ønsker bredest mulige adgangsveje til alle videregående uddannelser, og at en ungdomsuddannelse ikke risikerer at blive opfattet som en blindgyde.

Danske
Erhvervsakademier

Danske
Erhvervsakademier
Nansensgade 19
1366 1119 København K
www.dkea.dk

Danske Erhvervsakademier indgår i samarbejde med alle ungdomsuddannelser om overgangene og ser frem til et dybere samarbejde med udbyderne af HF om relevante fagpakker.

Sagsbehandler
Jo Kjærsgaard
Chefskonsulent
Telefon: 51859560
E-post: jkpe@dkea.dk

Danske Erhvervsakademier bakker op om intentionerne i lovforslaget om at tydeliggøre forskellene på de enkelte gymnasiale uddannelser, styrke profilerne og styrke fagligheden, herunder at flere i det almene gymnasium opnår matematik og engelsk på B-niveau.

Danske Erhvervsakademier finder, at den foreslåede HF-model, hvor en HF-eksamen er direkte adgangsgivende til erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser, men hvor der kræves udvidede fagpakke eller overbygning for adgang til universiteterne vil bidrage til en hierarkisering i det videregående uddannelsessystem.

Danske Erhvervsakademier bifalder, at der sker en faglig skærpelestyrkelse af HF, men er bekymret for forslaget om, at unge kan gå direkte fra 9 klasse til HF. Erhvervsakademierne kan konstatere at der er et betydeligt større frafald blandt studerende med HF baggrund end anden gymnasial uddannelse. Vi ser derfor en potentiel risiko for et endnu større frafald blandt denne gruppe, idet at de aldersmæssigt vil være yngre end deres medstuderende og dermed mindre modne.

Venlig hilsen

Niels Egelund
Formand for rektorkollegiet

Jo Kjærsgaard
Chefskonsulent, Danske Erhvervsakademier

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Departementet

Vedrørende sags.nr.: 16/09939
Den 23. september 2016

Høring over udkast til lov om de gymnasiale uddannelser

Ministeriet har med brev af 26. august 2016 sendt ovennævnte udkast til lovforslag i høring hos Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier - Bestyrelserne.

Høringsfrist: fredag den 23. september 2016, kl. 10.00

Sendes den 23. september 2016 via E-mail: audgym@uvm.dk

Indledende bemærkninger

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Bestyrelserne (DEG-B) er i udgangspunktet meget positive i forhold den opstramning af de gymnasiale uddannelser, der følger af lovforslaget. Tilsvarende er foreningen positive i forhold til, at der med lovforslaget lægges vægt på, at alle de gymnasiale uddannelser er ligeværdige, og at de har hver sin profil.

Konkrete bemærkninger:

Formål

§ 3 stk. 1 sidste punktum ønskes formuleret således:

Der lægges i undervisningen vægt på brug af it, på produktudvikling, innovation, problemløsning og på anvendt naturvidenskab, herunder ved kombination af teori og praktik i værksteder og laboratorier.

§ 4 stk. 1 sidste punktum ønskes formuleret således:

Der lægges i undervisningen vægt på brug af it, på innovation og problemløsning, herunder ved arbejde med virkelighedsnære cases og projekter.

Ligeværdighed

I udkastet til lovforslag er der lagt vægt på, at der skal være ligeværdighed mellem uddannelserne. I forlængelse heraf ønsker DEG-B, at der på linje med ordningen for uddannelsen til almen studentereksamen, bliver mulighed for at udbyde uddannelsen til merkantil studentereksamen og uddannelsen til teknisk studentereksamen i et toårigt forløb.

På et tilsvarende grundlag ønsker DEG-B, at erhvervsskolerne får mulighed for at oprette kostgymnasier.

Adgangskrav

§ 7 nr. 6) m.fl. Det er uklart, hvad der menes med, at ansøgeren skal bekræfte det faglige niveau fra uddannelsesparathedsvurderingen ved resultaterne fra de lovbundne prøver i folkeskolens afgangseksamen. De fag, der er i spil ved de to begivenheder, er jo ikke nødvendigvis sammenfaldende.

§ 10 stk. 1 nr. 4)

Der bør, som forudsætning for at opnå retskrav for adgang til hf fra 10. klasse, som det også fremgår af udkastet til lovforslag, stilles krav om, at ansøgeren har aflagt folkeskolens obligatoriske 9.-klasseprøver ved afslutningen af undervisningen på 9. klassetrin.

§ 12

Ansøgere til de treårige gymnasiale uddannelser, der ikke søger om optagelse i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse, og som ikke har retskrav på optagelse, skal til en centralt stillet prøve. Tilsvarende gælder for ansøgere uden retskrav til erhvervsuddannelserne.

I modsætning hertil skal ansøgere til den toårige uddannelse til hf-eksamen, der ikke søger om optagelse i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse, og som ikke har retskrav på optagelse, kunne optages efter en standardiseret vurdering.

DEG-B ønsker på dette punkt ligestilling mellem ansøgere til alle ungdomsuddannelser.

Grundforløbet

Grundforløbets længde er i udkastet til lovforslaget fastsat til tre måneder. Det giver efter DEG-B's opfattelse anledning til to problemer.

For det første kan det blive svært at nå at realisere alle de opgaver, der indgår i grundforløbet, herunder er det en særlig udfordring, at skolen obligatorisk skal gennemføre en evalueringssamtale med hver enkelt elev for at afdække elevens faglige niveau og ønsker til videregående uddannelse.

For det andet er der et problem, at elever, der har afsluttet et gymnasialt grundforløb og derefter ønsker at skifte til grundforløb 2 i en erhvervsuddannelse (GF 2), skal vente til medio januar for at påbegynde dette. Disse elever har brug for i mellemtiden at blive fastholdt i et uddannelsesforløb, og de har brug for kvalificeret viden om erhvervsuddannelserne, så de kan vælge det rette GF 2. Elever, der ønsker at skifte til en erhvervsuddannelse med eux kan yderligere have brug for opkvalificering i gymnasiale fag på C-niveau. I denne sammenhæng ønsker erhvervsskolerne mulighed for at kunne tilbyde forløb som introducerer til erhvervsuddannelserne, og som i relevant omfang omfatter supplerende enkeltfag. Et sådant udbud bør kunne ske uden for rammerne af lov om åben uddannelse og på lige vilkår med andre udbydere, for så vidt angår tilskud og eleverne SU-muligheder.

I princippet bør karakterer givet i grundforløbet ikke være medtællende på eksamensbeviset, idet dette bevis bedst muligt bør udtrykke elevernes kompetencer ved afslutningen af uddannelsen. I stedet ønsker DEG-B, at prøverne i grundforløbet skal indgå i vejledningen af den enkelte elev om valg af studieretning eller eventuelt om skift til en erhvervsuddannelse.

DEG – L ønsker samtidig muligheden for skift fra et gymnasialt grundforløb til en erhvervsuddannelse indarbejdet i bemærkningerne til lovforslaget i afsnit 2,1.3.2.2 om den obligatoriske evalueringssamtale og resultatet af denne.

I forhold til de medtællende prøver, der efter lovforslaget skal gennemføres i grundforløbet, ønsker DEG – L, at ministeriet udsender retningslinjer, der bedst muligt sikrer et sammenligneligt niveau mellem alle skoler, der gennemfører grundforløbet.

Studieretninger

Af § 26 stk.1 fremgår det, at skolernes udbud af forskellige studieretninger i udgangspunktet er bundet af oversigten i bilag 1. Efterfølgende i samme paragraf er der givet endog meget stramme muligheder for godkendelse af lokale studieretninger.

DEG-B ønsker, at reglerne om godkendelse af lokale studieretninger bliver ændret, så uddannelsen til merkantil studentereksamen og uddannelsen til teknisk studentereksamen får mulighed for – efter ansøgning – at koble et tredje studieretningsfag på de i bilaget anførte studieretninger. Hensynet er uddannelsernes profil, hvor det fx er oplagt at koble innovation på studieretninger med teknologi. Et andet hensyn er skolernes mulighed for at etablere Team Danmark-klasser. En sådan klasse må naturligvis have idræt som studieretningsfag eller som valgfag bundet til studieretningen. Er dette ikke tilfældet, vil skolerne ikke kunne etablere Team Danmark-klasser.

I sammenhængen vil foreningen eksplicit gøre opmærksom på, at der i uddannelsen til almen studentereksamen allerede i bilag 1 er indskrevet studieretninger med tre studieretningsfag.

I bilag 1 til §-delen i udkastet til lovforslaget er der i uddannelsen til teknisk studentereksamen fastsat regler, som udelukker, at skolerne kan udbyde en studieretning, der omfatter kommunikation og it A + engelsk A. En sådan studieretning vil være mere relevant end de nævnte muligheder, hvor kommunikation og it A er studieretningsfag sammen med tysk fortsætter B hhv. fransk eller spansk fortsætter B.

Fleksibilitet

DEG-B ønsker, at skolernes bedst muligt kan tilrettelægge uddannelserne med udgangspunkt i lokale forudsætninger. Foreningen ønsker derfor, at den nuværende 7 % pulje bevares, og at reglerne for 28-loftet gøres mere fleksible med en opfølgelsesperiode for skolen som helhed over tre år.

Undervisningsbegrebet mv.

Det skal foreslås, at § 19 stk. 1 formuleres så begrebet "lærerstyret" i første linje erstattes af "lærerorganiseret", og at "lærerstyret" udgår i anden linje. Herved vil undervisningsbegrebet blive mere tidssvarende, og der bliver bedre muligheder for at anvende undervisningsformer, der baseres på digitale læremidler og undervisningsformer, der sigter på, at eleverne i den sidste del af uddannelserne opnår en vis fortrolighed med de studieformer, der anvendes i de videregående uddannelser.

Det skal yderligere foreslås, at § 29 lige som § 28 indledes med: "Uddannelsesforløbene og undervisningen". Herved understreges det, at fordybelsestiden og andre uddannelsesaktiviteter skal bidrage til, at eleverne opnår de kompetencer mv., der er omfattet af § 29.

Hertil kommer, at § 29 bør indeholde et afsnit om elevernes digitale kompetencer. I denne sammenhæng bør det bestemmes, at skolerne både har ret og pligt til at anvende digitale læremidler, herunder virtuel undervisning.

§ 42 bør udformes, så det klart fremgår, at den aktive deltagelse i uddannelsesforløbene og undervisningen også omfatter opgaveaflevering, og at konsekvenserne af "snyd" i denne og andre sammenhænge skal være obligatorisk i skolernes studie- og ordensregler.

§ 67 ønskes udformet, så skolerne uden ansøgning kan beslutte at udbyde uddannelsen eller dele af uddannelser bortset fra faget dansk på et af de fremmedsprog, der indgår i uddannelsen som fortsættersprog.

Profiler

DEG-B ønsker, at der konkret i lovforslaget fastsættes begrænsninger i skolernes mulighed for at udbyde valgfag, som er profilfag i andre uddannelser.

Det fremgår af materiale udleveret af ministeriet, at hhx-profilfagene virksomhedsøkonomi B, erhvervsjura C og innovation C indgår i den merkantile hf fagpakke. Dette er i modstrid med intentionen om, at der skal være tydelige gymnasiale profiler.

Økonomi

Skolernes økonomi vil blive belastet som følge af en række elementer i lovforslaget, herunder:

- Den fremrykkede tælledato er til ulempe for skolerne, og der er ingen kompensation.
- Tælledatoen for 28-loftet fremrykkes, hvilket umiddelbart er til fordel for skolerne. Til gengæld udlignes fordelene ved, at undervisningstaxameteret reduceres.
- Reglen om, at en skole skal oprette et valghold for 10 elever og derover, er ny på erhvervsskolerne, og reglen vil medføre væsentlige merudgifter for skolerne. Merudgifterne kompenseres ikke.
- Der skal gennemføres evalueringssamtaler med alle elever i grundforløbet.
- Der indføres en yderligere prøve til eksamen.
- Der er regler om, at skolerne skal tilbyde frivillig undervisning.

DEG-B ønsker fuld kompensation i undervisningstaxameterne for alle de merudgifter, der følger af lovforslaget.

Timetal htx mv.

Lovforslaget viderefører det eksisterende høje timetal på uddannelsen til teknisk studentereksamen både til undervisning og til fordybelse. Lovforslaget har samtidig fokus på ligestilling mellem uddannelserne. DEG-B ønsker, at lovforslaget udformes, så der indarbejdes en hjemmel, så timetallene og fagrækken for uddannelsen til teknisk studentereksamen efterfølgende kan justeres. Herunder ønsker foreningen, at mulighederne for at opgradere teknologi B til et A-niveau undersøges, så også htx obligatorisk får 4 fag på A-niveau. I forlængelse heraf bliver der brug for at overveje, hvorledes der fortsat kan udbydes studieretninger, som omfatter et teknologisk studieretningsfag.

DEG-B skal foreslå, at ministeriet i sammenhængen nedsætter en arbejdsgruppe med deltagelse fra skolerne og fra de relevante videregående uddannelser.

Lærerkompetencer

I § 56 i udkastet til lovforslag er der fastsat regler om lærernes kompetencer. Reglerne er enslydende med de gældende regler.

DEG-B ønsker, at bestemmelsen i stk. 4 blødes op, så lærere efter stk. 2, som har erhvervet deres faglige kompetence bl.a. ved kvalificerende erhvervsmæssig beskæftigelse, ikke skal måles i forhold til et bestemt antal ECTS-point. Det er helt afgørende at opretholde den erhvervsrettede profil i uddannelserne til merkantil-, teknisk- og erhvervsfaglig studentereksamen, og det er stort set umuligt at omsætte den kvalificerende erhvervsmæssige beskæftigelse til ECTS-point. Det er en problemstilling, der løbende giver anledning til lærerkvalifikationssager på erhvervsskolerne.

Afskåret klagemulighed

§ 73 er udformet, så ministeren kan bestemme, at afgørelser truffet af en af ministeriets styrelser ikke kan indbringes for ministeriets departement. DEG-B finder, at dette er et problem for institutionernes retssikkerhed, og foreningen finder derfor, at bestemmelsen bør udgå.

Med venlig hilsen

Lars Kunov

Direktør

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Departementet

Vedrørende sags.nr.: 16/09939
Den 22 september 2016

Høring over udkast til lov om de gymnasiale uddannelser

Ministeriet har med brev af 26. august 2016 sendt ovennævnte udkast til lovforslag i høring hos Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier - Lederne.

Høringsfrist: fredag den 23. september 2016, kl. 10.00

Sendes den 22. september 2016 via E-mail: audgym@uvm.dk

Indledende bemærkninger

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne (DEG-L) er i udgangspunktet meget positive i forhold den opstramning af de gymnasiale uddannelser, der følger af lovforslaget. Tilsvarende er foreningen positive i forhold til, at der med lovforslaget lægges vægt på, at alle de gymnasiale uddannelser er ligeværdige, og at de har hver sin profil.

DEG-L har naturligvis også fokus på sammenhængen mellem ungdomsuddannelserne. Foreningen finder i denne forbindelse, at lovforslagets bestemmelser om adgang til hf fra 9. klasse, praktikophold og professionsorienteringen med en merkantil og en teknisk fagpakke udfordrer erhvervsskolerne. Vi ser disse bestemmelser som direkte kontraproduktive i forhold til målsætningen fra Aftalen om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser om, at 25 % af eleverne fra folkeskolen skal søge en erhvervsuddannelse i 2020, og at denne andel skal stige til 30 % i 2025. Hertil kommer at praktikforløbene i hf vil kunne komme til at belaste et i forvejen anstrengt praktikpladsmarked.

En realisering af lovforslaget på de nævnte områder vil efter foreningens bedste skøn i stedet for en stigning føre til et yderligere fald i tilgangen til erhvervsuddannelserne med og uden eux. Herved vil virksomhederne i endnu højere grad komme til at mangle faglært arbejdskraft. Samtidig vil et yderligere fald i tilgangen til erhvervsuddannelserne udfordre institutionerne på deres økonomi og hermed på muligheden for at opretholde et bredt uddannelsesudbud, især i de tyndt befolkede egne af Danmark.

DEG-L er opmærksom på, at de nye bestemmelser om hf i udkastet til lovforslaget er en konsekvens af indholdet i den politiske aftale om styrkede gymnasiale uddannelser. Foreningen skal derfor anmode ministeriet om at foranledige, at foreningens synspunkter bliver forelagt Gymnasie- og erhvervsuddannelses forligskredsene med en anmodning om at genoverveje adgang til hf fra 9. klasse og professionsorienteringen.

Fastholdes forslaget i sin nuværende form ser foreningen sig i en situation, hvor det kan blive nødvendigt at arbejde for, at en række skoler bliver godkendt til at udbyde hf, et udbud som skolerne i øvrigt ser sig særligt

kvalificerede til. Det gælder professionsorienteringen generelt, og det gælder de konkrete fagpakker. Se mere herom i det efterfølgende konkrete afsnit om hf.

Konkrete bemærkninger:

Formål

§ 3 stk. 1 sidste punktum ønskes formuleret således:

Der lægges i undervisningen vægt på brug af it, på produktudvikling, innovation, problemløsning og på anvendt naturvidenskab, herunder ved kombination af teori og praktik i værksteder og laboratorier.

§ 4 stk. 1 sidste punktum ønskes formuleret således:

Der lægges i undervisningen vægt på brug af it, på innovation og problemløsning, herunder ved arbejde med virkelighedsnære cases og projekter.

Ligeværdighed

I udkastet til lovforslag er der lagt vægt på, at der skal være ligeværdighed mellem uddannelserne. I forlængelse heraf ønsker DEG-L, at der på linje med ordningen for uddannelsen til almen studentereksamen, bliver mulighed for at udbyde uddannelsen til merkantil studentereksamen og uddannelsen til teknisk studentereksamen i et toårigt forløb.

På et tilsvarende grundlag ønsker DEG-L, at erhvervsskolerne får mulighed for at oprette kostgymnasier.

Adgangskrav

§ 7 nr. 6) m.fl. Det er uklart, hvad der menes med, at ansøgeren skal bekræfte det faglige niveau fra uddannelsesparathedsvurderingen ved resultaterne fra de lovbundne prøver i folkeskolens afgangseksamen. De fag, der er i spil ved de to begivenheder, er jo ikke nødvendigvis sammenfaldende.

§ 10 stk. 1 nr. 4)

Der bør, som forudsætning for at opnå retskrav for adgang til hf fra 10. klasse, som det også fremgår af udkastet til lovforslag, stilles krav om, at ansøgeren har aflagt folkeskolens obligatoriske 9.-klasseprøver ved afslutningen af undervisningen på 9. klassetrin.

§ 12

Ansøgere til de treårige gymnasiale uddannelser, der ikke søger om optagelse i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse, og som ikke har retskrav på optagelse, skal til en centralt stillet prøve. Tilsvarende gælder for ansøgere uden retskrav til erhvervsuddannelserne.

I modsætning hertil skal ansøgere til den toårige uddannelse til hf-eksamen, der ikke søger om optagelse i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse, og som ikke har retskrav på optagelse, kunne optages efter en standardiseret vurdering.

DEG-L ønsker på dette punkt ligestilling mellem ansøgere til alle ungdomsuddannelser.

Grundforløbet

Grundforløbets længde er i udkastet til lovforslaget fastsat til tre måneder. Det giver efter DEG-L's opfattelse anledning til to problemer.

For det første kan det blive svært at nå at realisere alle de opgaver, der indgår i grundforløbet, herunder er det en særlig udfordring, at skolen obligatorisk skal gennemføre en evalueringssamtale med hver enkelt elev for at afdække elevens faglige niveau og ønsker til videregående uddannelse.

For det andet er der et problem, at elever, der har afsluttet et gymnasialt grundforløb og derefter ønsker at skifte til grundforløb 2 i en erhvervsuddannelse (GF 2), skal vente til medio januar for at påbegynde dette. Disse elever har brug for i mellemtiden at blive fastholdt i et uddannelsesforløb, og de har brug for kvalificeret viden om erhvervsuddannelserne, så de kan vælge det rette GF 2. Elever, der ønsker at skifte til en erhvervsuddannelse med eux kan yderligere have brug for opkvalificering i gymnasiale fag på C-niveau. I denne sammenhæng ønsker erhvervsskolerne mulighed for at kunne tilbyde forløb som introducerer til erhvervsuddannelserne, og som i relevant omfang omfatter supplerende enkeltfag. Et sådant udbud bør kunne ske uden for rammerne af lov om åben uddannelse og på lige vilkår med andre udbydere, for så vidt angår tilskud og eleverne SU-muligheder.

I princippet bør karakterer givet i grundforløbet ikke være medtællende på eksamensbeviset, idet dette bevis bedst muligt bør udtrykke elevernes kompetencer ved afslutningen af uddannelsen. I stedet ønsker DEG-L, at prøverne i grundforløbet skal indgå i vejledningen af den enkelte elev om valg af studieretning eller eventuelt om skift til en erhvervsuddannelse.

DEG – L ønsker samtidig muligheden for skift fra et gymnasialt grundforløb til en erhvervsuddannelse indarbejdet i bemærkningerne til lovforslaget i afsnit 2,1.3.2.2 om den obligatoriske evalueringssamtale og resultatet af denne.

I forhold til de medtællende prøver, der efter lovforslaget skal gennemføres i grundforløbet, ønsker DEG – L, at ministeriet udsender retningslinjer, der bedst muligt sikrer et sammenligneligt niveau mellem alle skoler, der gennemfører grundforløbet.

Studieretninger

Af § 26 stk.1 fremgår det, at skolernes udbud af forskellige studieretninger i udgangspunktet er bundet af oversigten i bilag 1. Efterfølgende i samme paragraf er der givet endog meget stramme muligheder for godkendelse af lokale studieretninger.

DEG-L ønsker, at reglerne om godkendelse af lokale studieretninger bliver ændret, så uddannelsen til merkantil studentereksamen og uddannelsen til teknisk studentereksamen får mulighed for – efter ansøgning – at koble et tredje studieretningsfag på de i bilaget anførte studieretninger. Hensynet er uddannelsernes profil, hvor det fx er oplagt at koble innovation på studieretninger med teknologi. Et andet hensyn er skolernes mulighed for at etablere Team Danmark-klasser. En sådan klasse må naturligvis have idræt som studieretningsfag eller som valgfag bundet til studieretningen. Er dette ikke tilfældet, vil skolerne ikke kunne etablere Team Danmark-klasser.

I sammenhængen vil foreningen eksplicit gøre opmærksom på, at der i uddannelsen til almen studentereksamen allerede i bilag 1 er indskrevet studieretninger med tre studieretningsfag.

I bilag 1 til §-delen i udkastet til lovforslaget er der i uddannelsen til teknisk studentereksamen fastsat regler, som udelukker, at skolerne kan udbyde en studieretning, der omfatter kommunikation og it A + engelsk A.

En sådan studieretning vil være mere relevant end de nævnte muligheder, hvor kommunikation og it A er studieretningsfag sammen med tysk fortsætter B hhv. fransk eller spansk fortsætter B.

Fleksibilitet

DEG-L ønsker, at skolernes bedst muligt kan tilrettelægge uddannelserne med udgangspunkt i lokale forudsætninger. Foreningen ønsker derfor, at den nuværende 7 % pulje bevares, og at reglerne for 28-loftet gøres mere fleksible med en opgørelsesperiode for skolen som helhed over tre år.

Undervisningsbegrebet mv.

Det skal foreslås, at § 19 stk. 1 formuleres så begrebet "lærerstyret" i første linje erstattes af "lærerorganiseret", og at "lærerstyret" udgår i anden linje. Herved vil undervisningsbegrebet blive mere tidssvarende, og der bliver bedre muligheder for at anvende undervisningsformer, der baseres på digitale læremidler og undervisningsformer, der sigter på, at eleverne i den sidste del af uddannelserne opnår en vis fortrolighed med de studieformer, der anvendes i de videregående uddannelser.

Det skal yderligere foreslås, at § 29 lige som § 28 indledes med: "Uddannelsesforløbene og undervisningen". Herved understreges det, at fordybelsestiden og andre uddannelsesaktiviteter skal bidrage til, at eleverne opnår de kompetencer mv., der er omfattet af § 29.

Hertil kommer, at § 29 bør indeholde et afsnit om elevernes digitale kompetencer. I denne sammenhæng bør det bestemmes, at skolerne både har ret og pligt til at anvende digitale læremidler, herunder virtuel undervisning.

§ 42 bør udformes, så det klart fremgår, at den aktive deltagelse i uddannelsesforløbene og undervisningen også omfatter opgaveaflevering, og at konsekvenserne af "snyd" i denne og andre sammenhænge skal være obligatorisk i skolernes studie- og ordensregler.

§ 67 ønskes udformet, så skolerne uden ansøgning kan beslutte at udbyde uddannelsen eller dele af uddannelser bortset fra faget dansk på et af de fremmedsprog, der indgår i uddannelsen som fortsættersprog.

Profiler

DEG-L ønsker, at der konkret i lovforslaget fastsættes begrænsninger i skolernes mulighed for at udbyde valgfag, som er profilfag i andre uddannelser.

Det fremgår af materiale udleveret af ministeriet, at hhx-profilfagene virksomhedsøkonomi B, erhvervsjura C og innovation C indgår i den merkantile hf fagpakke. Dette er i modstrid med intentionen om, at der skal være tydelige gymnasiale profiler.

Økonomi

Skolernes økonomi vil blive belastet som følge af en række elementer i lovforslaget, herunder:

- Den fremrykkede tælledato er til ulempe for skolerne, og der er ingen kompensation.
- Tælledatoen for 28-loftet fremrykkes, hvilket umiddelbart er til fordel for skolerne. Til gengæld udlignes fordelene ved, at undervisningstaxameteret reduceres.
- Reglen om, at en skole skal oprette et valghold for 10 elever og derved, er ny på erhvervsskolerne, og reglen vil medføre væsentlige merudgifter for skolerne. Merudgifterne kompenseres ikke.

- Der skal gennemføres evalueringssamtaler med alle elever i grundforløbet.
- Der indføres en yderligere prøve til eksamen.
- Der er regler om, at skolerne skal tilbyde frivillig undervisning.

DEG-L ønsker fuld kompensation i undervisningstaxameterne for alle de merudgifter, der følger af lovforslaget.

Timetal htx mv.

Lovforslaget viderefører det eksisterende høje timetal på uddannelsen til teknisk studentereksamen både til undervisning og til fordybelse. Lovforslaget har samtidig fokus på ligestilling mellem uddannelserne. DEG-L ønsker, at lovforslaget udformes, så der indarbejdes en hjemmel, så timetallene og fagrækken for uddannelsen til teknisk studentereksamen efterfølgende kan justeres. Herunder ønsker foreningen, at mulighederne for at opgradere teknologi B til et A-niveau undersøges, så også htx obligatorisk får 4 fag på A-niveau. I forlængelse heraf bliver der brug for at overveje, hvorledes der fortsat kan udbydes studieretninger, som omfatter et teknologisk studieretningsfag.

DEG-L skal foreslå, at ministeriet i sammenhængen nedsætter en arbejdsgruppe med deltagelse fra skolerne og fra de relevante videregående uddannelser.

Hf

Lovforslagets udformning af reglerne om hf indebærer mulighed for adgang til uddannelsen efter 9. klasse, at hf skal være professionsorienteret, og at de institutioner, der er godkendt til et hf-udbud kan udbyde merkantile og tekniske fagpakker. Herved kommer hf til at ligge tæt på de uddannelser, der gennemføres i regi af erhvervsskolerne. I det fald at lovforslaget realiseres på disse punkter ønsker DEG-L som anført indledningsvis, at hf kommer til at indgå blandt de uddannelser, som, hvor det er relevant, udbydes af erhvervsskolerne. Et sådant udbud vil i høj grad understøtte den ønskede professionsorientering, herunder ved skolernes studiemiljø, ved skolernes konkrete erfaringer med de fag fra de erhvervsgymnasiale uddannelser, der indgår i fagpakkerne, ved brug af skolens lærere fra hhx og htx, og i det hele taget ved skolernes erfaringer med erhvervsperspektiverende undervisning både i de almene fag og i de fag, der indgår i fagpakkerne. Hertil kommer, at erhvervsskolerne, i modsætning til voksenuddannelsescentrene, kan tilbyde eleverne et egentligt ungdomsuddannelsesmiljø.

Årskarakterer på hf

I høringsbrevet er høringsparterne blevet opfordret til at forholde sig til § 46 stk. 2, idet denne del af lovforslaget mangler afklaring i forligskredsen.

DEG – L ønsker, at der gives årskarakterer i fagene i fagpakkerne. Herved skabes der størst mulig lighed mellem uddannelser med et studieforberedende indhold, herunder erhvervsuddannelser med eux.

Lærerkompetencer

I § 56 i udkastet til lovforslag er der fastsat regler om lærernes kompetencer. Reglerne er enslydende med de gældende regler.

DEG-L ønsker, at bestemmelsen i stk. 4 blødes op, så lærere efter stk. 2, som har erhvervet deres faglige kompetence bl.a. ved kvalificerende erhvervsmæssig beskæftigelse, ikke skal måles i forhold til et bestemt antal ECTS-point Baggrunden er, at det er umuligt at omsætte kvalificerende erhvervsmæssig beskæftigelse til ECTS-point- en problemstilling, der løbende giver anledning til lærerkvalifikationssager på erhvervsskolerne. Udgangen af disse sager er ofte i direkte modstrid med det helt afgørende behov for at

opretholde den erhvervsrettede profil i uddannelserne til merkantil-, teknisk- og erhvervsfaglig studentereksamen.

Afskåret klagemulighed

§ 73 er udformet, så ministeren kan bestemme, at afgørelser truffet af en af ministeriets styrelser ikke kan indbringes for ministeriets departement. DEG-L finder, at dette er et problem for institutionernes retssikkerhed, og foreningen finder derfor, at bestemmelsen bør udgå.

Undervisningsministeriet
Kontor for gymnasiale uddannelser
Att.: Annegrete Larsen

Høringssvar vedrørende udkast til lovforslag om gymnasiereform

Indledning

Følgende høringssvar er forfattet af Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Erhvervsskolernes ElevOrganisation og Landssammenslutningen af Handelsskoleelever.

Kommentar til §7, §8 og §9

Overordnet synes vi, at det er en dårlig idé at optage elever på en ungdomsuddannelse efter deres karakterer i folkeskolens afgangseksamener. Karakterer er ikke retvisende for elevers motivation, interesser og potentiale for at tage en ungdomsuddannelse, og de viser heller ikke til fulde elevernes faglige niveau. I stedet synes vi, at man burde optage med udgangspunkt i uddannelsesparathedsvurderingen, som man tidligere har gjort. Man kunne også gøre vejledningsindsatsen i folkeskolen bedre og mere fokuseret på den enkelte elevs interesser samt det brede udvalg af ungdomsuddannelser.

Vi synes, det er kritisabelt, at man i karakterkravet til de gymnasiale uddannelser har sat UPV'ens karakter 1 karakterpoint højere end på EUD. Det er med til at forstærke en uhensigtsmæssig fordom om, at man kun tager en EUD, hvis man ikke har fået høje nok karakterer til gymnasiet. Vores opfattelse er ikke, at man skal optages på en ungdomsuddannelse efter hvilken karakter, man får, men derimod efter hvad man brænder for, da man på den måde får de bedste og mest motiverede elever på alle uddannelser. Samtidig er det problematisk, at karakterkravene er af forskellige udformning, således at man potentielt (med et eksamenssnit på over 6,0, men uden 02 i dansk og matematik) godt kan optages på gymnasierne, men ikke EUD, og omvendt.

Selvom der i lovteksten lægges stor vægt på karakterer, håber vi, at UPV'en stadig opfattes og benyttes som det, den er, nemlig en helhedsvurdering. Der skal fortsat lægges vægt på både modenhed, social parathed og faglige forudsætninger, således at man foretager en reel vurdering af uddannelsespotentialet og ikke kun kigger på karakterer.

Afslutningsvis er karakterkravet til de gymnasiale uddannelser alt for kompliceret at navigere i. Det er uigennemskueligt for eleverne, der afslutter 9. eller 10. klasse, hvilke krav man skal opfylde for at starte på en gymnasial uddannelse.

Kommentar til §11

Vi håber, at den centralt stillede prøve ikke bliver en gentagelse af folkeskolens afgangseksamen. Den skal helst tilpasses og målrettes til den målgruppe, som den bliver relevant for, altså de elever, der ikke er blevet erklæret uddannelsesparate. Vi håber ikke, at man laver den samme fejl som i EUD-reformens centralt stillede prøve, der var for meget en efterligning af folkeskolens prøver.

Kommentar til §12

I denne paragraf skal man være opmærksom på, at man rammer elever, der først er startet på en erhvervsuddannelse og skifter uddannelsesretning efterfølgende. Det er uhensigtsmæssigt og unødigt bureaukratisk at ansøgere herfra skal igennem denne mærkelige optagelsesprocedure, selvom de potentielt opfyldte kravene fra §7.

Kommentar til §21

Først og fremmest synes vi, at der i den nuværende formulering vil være mulighed for, at man som elev kun forsøger timer i to forskellige studieretningsfag. Vi håber, at man vil sørge for, at eleverne på det væsentligt kortere grundforløb får mulighed for at forsøge sig med en bredere palet af studieretningsfag end blot to, så de er klar til at vælge, når de tre måneder er gået.

Vi er bange for, om eleverne i samme grad som i dag vil have mulighed for at få deres ønsker til studieretninger opfyldt, når grundforløbet er blevet ændret. Vi håber, at man stadig får mulighed for at forhåndstilkendegive ønske til studieretning som elev, så skolerne har en rimelig mulighed for at fordele eleverne efter deres faktiske ønsker, når man kommer til slutningen af grundforløbet.

Vi hæfter os særligt ved stk. 5 i denne paragraf, hvor det bliver klart, at elevernes grundforløb afsluttes med *interne* prøver uden ekstern censur. Vi kan ikke problematisere nok, hvor kritisk det er for elevernes retssikkerhed, at disse prøver ikke bliver ligestillet med alle andre skriftlige og mundtlige eksamener. Yderligere er det kritisabelt, at karaktererne nu kommer til at tælle med i elevernes eksamensgennemsnit. For det første er det helt absurd tidligt at få afgørende karakterer, når der kun er gået tre måneder. Man er stadig helt ny på sin skole, man går på en markant anderledes form for uddannelse end grundskolen, og man er fyldt med nye indtryk. For det andet går det stik imod intentionen fra aftaleteksten om, at man vil eksperimentere mere med karakterfrie klasser. Vi ved fra undersøgelser at karakterer kan skade læringsmiljøet, og derfor er målet færre karakterer, ikke flere, og slet ikke tidligere i uddannelsesforløbet.

Angående de i stk. 5 nævnte screenings i matematik synes vi, det er vigtigt, at disse bliver brugt konstruktivt til at løfte eleverne tidligt i uddannelsesforløbet. Det er vigtigt, at et dårligt resultat i en screening ikke bliver et nederlag for den enkelte elev, men derimod et grundlag for faglig udvikling. Vi savner tilstedeværelsen af screenings i andre fag som dansk og engelsk, og vi håber, at disse kan indføres enten lokalt eller nationalt på længere sigt.

Angående stk. 6 vil vi påpege vigtigheden af denne samtales indhold. Samtalerne skal tage udgangspunkt i den enkelte elevs ønsker om videre uddannelse, men også helt konkret om deres valg af studieretning matcher dette. Samtalerne ligger så tidligt i uddannelsesforløbet, at det er vigtigt, at de bliver omfattende nok til, at eleverne er klædt på til at vælge studieretning efter endt grundforløb. Vi håber, at ingen samtaler kommer til at ligge tidligere end halvanden-to måneder inde i grundforløbet. Derudover mener vi, at samtalen også skal bruges til at evaluere elevernes trivsel, så man kan sætte ind tidligt, hvis elever oplever sociale problemer.

Grundforløbets afkortning kommer til at have en stor betydning for dem der træffer omvalg. Omvalg har været en vigtig del af aftalen og diskussionen herom, hvor man har haft intention om, at man skal have mulighed for at skifte fra en uddannelsesretning til en anden. Vores kritikpunkt hertil ligger i mulighederne for at skifte fra en gymnasial uddannelse til en erhvervsuddannelse efter 3 måneder. Med det nye korte grundforløb vil der opleves, at elever der vælger at flytte fra en gymnasial institution til en erhvervsuddannelse skal gå i minimum 2 måneder uden at foretage sig noget fagligt relevant. Det er elever på alderen omkring 15-17 år, som kommer til at være i en situation, hvor de ikke kan foretage sig noget, da erhvervsskolerne ikke vil optage eleverne løbende. De elever kan første starter pr. 1. januar, så det er kritisabelt, at de elever skal vente så længe. Desuden er det kritisabelt, at man vil lave et ungdomsuddannelsessystem med to uddannelsesretninger, som ikke kan følges ad af nogen form. Yderligere er der en konsekvens for de elever, som ikke kan foretage sig noget, i at de ikke er berettiget til nogen form for støtte i de måneder.

Kommentar til §22-27

Overordnet synes vi, det er problematisk, at man skærer så drastisk ned på antallet af studieretninger. Det betyder langt mindre diversitet i udbuddet af uddannelser, og det er særlig kritisk, at de kreative fag (specielt på STX), udover musik, bliver skåret ud af studieretningerne. Samtidig er det kritisabelt at matematik på B-niveau bliver gjort obligatorisk på så mange studieretninger. På STX er det desuden fremover kun de "supersproglige" studieretninger, der kan vælge Spansk A som begyndersprog. Det er kritisabelt, fordi mange elever i dag vælger spansk og er glade for at kunne starte forfra på begynderniveau. Alt i alt betyder det en større grad af strømlining på vores uddannelser, både inden for de enkelte gymnasiale retninger og på tværs af det gymnasiale område. Samtidig er det en vurdering af, hvilke fag der er de vigtige og rigtige at vælge. Vi synes ikke, at man fra politisk hold kan træffe den beslutning på vegne af eleverne, da det er umyndiggørende for os som elever, at der ikke er tillid til, at vi selv kan vurdere, hvad der er rigtigt for os at læse.

Det er problematisk, at man ændrer i, hvad specifikke fag giver merit til, som det ses i biotek på HTX og IT på HHX. Biotek har tidligere svaret til biologi og kemi på B-niveau, hvor det nu kun svarer til biologi på B-niveau. Når fagets indhold ikke ændres, giver det blot eleverne færre muligheder for videregående uddannelse uden nogen særlig grund.

Kommentarer til §28-§32

Angående §28 stk. 3 (og generelt, når evaluering nævnes i lovteksten) synes vi, det er vigtigt, at man både fra ministeriets side og på skolerne har fokus på formativ frem for summativ evaluering. På den måde hænger man mindre fast i elevernes tidligere præstationer og fokuserer mere på udviklingspotentialer, hvilket er positivt for læringsmiljøet.

Angående §28 stk. 4 er det vigtigt, at prøverne fordeles, sådan at prøverne ikke sammen med undervisningen skaber en for stor arbejdsbyrde for eleverne i juni, hvor man fremover skal modtage undervisning og tidligere har haft eksamensperiode og derfor undervisningsfri.

Angående §29 stk. 3 er denne et eksempel på, at sproget i lovtæksten tit bliver meget akademiseret, hvilket virker som et forstærket fokus på de lange videregående uddannelser. For os er det vigtigt at understrege, at man kan vælge en masse forskellige videregående uddannelser efter en gymnasial uddannelse, ikke kun universitetet.

Angående §30 om tværfaglighed på STX vil vi påpege, at det er vigtigt, at tværfaglighed ikke kun skal indgå i forløb, der leder op til SRP. Når man har afskaffet AT, er det vigtigt, at tværfagligheden bliver en naturlig del af arbejdet i andre fag, både i arbejdet frem mod SRP, men også imellem studieretningernes fag i hverdagens undervisning.

Angående §30 om studieområde på de erhvervsrettede uddannelser vil vi påpege vigtigheden i, at disse forløb ikke bliver karakter- og prøvebetonede. Med det mener vi, at det er vigtigt, at disse forløb ikke kommer til at have en betydning på vores afgangsbetegnelse i form af en karakter eller en eksamen.

Kommentar til §46 stk. 2

Det er dybt kritisabelt, at man overvejer at indføre årskarakterer på HF. En stor del af HF's DNA bygger på, at man går til eksamen i de fag, som man har. Derfor foreslår vi i stedet, at man går til eksamen i en tværfaglig NF-opgave, som bedømmes til en eksamen og udgør ens karakter i NF samlet. Flere karakterer må aldrig blive løsningen, særligt ikke på HF, hvor man har en god tradition for uddannelser uden årskarakterer.

Kommentar til §56 stk. 2

Vi finder det problematisk, at det ikke er udspecificeret, hvornår man har de relevante kvalifikationer til at blive ansat som lærer, hvis man ikke er kandidat. Det er godt, at man kan tage lærere ind med specifik erhvervs erfaring inden for et fag, men lærerne må stadig forventes at skulle leve op til et niveau der er svarende til en kandidatuddannelse som udgangspunkt.

Kommentar til §57

Vi synes, at lærere på de gymnasiale uddannelser skal besidde pædagogiske kompetencer, der er up to date. Derfor finder vi det kritisabelt, at der ikke er et krav om fornyelse af pædagogikum efter x antal år som lærer. Derudover kunne man kigge på, om de lærere, der har nye lærere med i undervisningen i pædagogikum, skulle have en form for certificering, sådan at de i særlig grad havde styr på den nyeste pædagogiske viden.

Afrunding

Overordnet set er vi nødsaget til at rette en kritik imod, at reformen skal være "udgiftsneutral" eller selvfinansieret. Erfaringen fra for eksempel EUD-reformen (af 2014) og folkeskolereformen (af 2013) viser os, at reformer koster penge, hvis de skal lykkes! Derfor ser vi med bange anelser frem mod en implementering af en stor reform på tværs af hele det gymnasiale område uden medfølgende midler. Faktisk mangler der ikke bare at blive tilført midler, der bliver skåret drastisk ned. Allerede efter første år med nedskæringerne kan vi se

lærerfyringer og øget brugerbetaling rundt på gymnasier i Danmark, og det er en farlig cocktail at indføre en ny reform samtidig med så drastiske nedskæringer på gymnasierne.

Kontaktinformationer

Martin Thing - Danske Gymnasieelevers Sammenslutning.

Telefon: 50774801

Mail: martin@dgsnet.dk

Magnus Kronborg - Erhvervsskolernes ElevOrganisation

Telefon: 30483745

Mail: magnus.kronborg@eeo.dk

Jonas Thisted - Landssammenslutningen af Handelsskoleelever

Telefon: 51401544

Mail: jt@handelselever.dk

**DANSKE
GYMNASIER**

Ny Vestergade 13, st.
1471 København K

Danskegymnasier.dk
mail@danskegymnasier.dk

+45 3318 8260

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Departementet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

S. 1
22.09.2016

Att: Kontorchef Annegrete Larsen

Høringssvar Lovforslag angående Styrkelse af gymnasiale uddannelser

Danske Gymnasier takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkast til forslag til lov om de gymnasiale uddannelser og udkast til lov om ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og forskellige andre love. Samtidig vil Danske Gymnasier gerne kvittere for den åbne og konstruktive dialog, foreningen har haft med ministeriet i forbindelse med udarbejdelsen af samme.

Vedlagt Danske Gymnasiers høringssvar er et høringssvar fra udbyderne af den 2-årige stx. Høringslisten omfatter forening af Studenterkursusrektorer. En sådan forening eksisterer ikke formelt. Da imidlertid Danske Gymnasier også har studenterkursusudbydere blandt sine medlemmer, formidles denne kreds' ønske til høringssvar herigennem. Det bemærkes endvidere, at de få bemærkninger, Danske Gymnasier har til følgeloven, er integreret i det samlede høringssvar. Afsnittene 'Fagligt niveau på tværs af uddannelserne' samt 'Styring, ledelse og ansvar' berører specifikke områder i relation til følgeloven.

Danske Gymnasier støtter forligskredsens initiativ til at forny og styrke de gymnasiale uddannelser. Vi deler ambitionen om fortløbende at

højne de gymnasiale uddannelsers faglighed samt opdatere dannelsesbegrebet, så de unge klædes godt på til deres videre færd i uddannelsessystemet og som demokratiske borgere. Ligeledes hilser vi ambitionen om et moderne hf med en klar profil velkommen. Vi kvitterer i denne forbindelse for, at hf både fastholder og udvikler sin unikke rolle i uddannelsessystemet for både unge og voksne.

S. 2
22.09.2016

Som anført ser Danske Gymnasier positivt på intentionen om at styrke ligeværdigheden mellem de gymnasiale profiler gennem regelforenkling og klare uddannelsesprofiler, der sikrer bedre og mere målrettede tilbud til gavn for hele landets elever, ikke mindst i udkantsområder. Danske Gymnasier beklager, at lovforslaget tilgodeser hhx- og htx-uddannelsen på bekostning af stx-uddannelsen. Eksempler herpå bringes senere i høringssvaret.

Danske Gymnasier har løbende påpeget det uhensigtsmæssige i, at der i forlængelse af ønsket om at flytte flere unge over i ungdomsuddannelser med et mere tydeligt erhvervssigte, sker en favorisering af disse uddannelser på bekostning af det almene gymnasium. Stx-uddannelsen er en stærk uddannelse, der i dag uddanner hovedparten af de studerende på de videregående uddannelser, herunder størstedelen af de studerende, der optages på en videregående teknisk eller naturvidenskabelig uddannelse. Det forekommer risikabelt at sænke attraktiviteten i stx-uddannelsen uden at have garanti for, at det lykkes at hæve attraktiviteten i de øvrige ungdomsuddannelser.

Ligeledes beklager Danske Gymnasier, at der ikke afsættes midler til implementering af gymnasireformen. Det er en forudsætning for at øge kvaliteten og samtidig forny uddannelserne, at institutionerne har ro og råderum til at udvikle og implementere reformen. Dette harmonerer meget dårligt med den manglende tilførsel af midler til gymnasierne til implementering, der skal gennemføres samtidig med betydelige besparelser på området.

Danske Gymnasier beklager endvidere den tendens til detailstyring, der præger visse dele af lovforslaget og som på uhensigtsmæssig vis begrænser skolernes mulighed for at tilrettelægge undervisningen, så den matcher de lokale behov og sikrer den bedste kvalitet for den enkelte elev. Dette gælder eksempelvis rammerne for hold- og klassedannelse, hvor lovforslaget på uhensigtsmæssig vis indsnævrer skolens råderum til at danne hold. Tilsvarende er der stor bekymring for, at denne tendens til detailstyring videreføres i bekendtgørelser og læreplaner, hvor både skolernes og lærernes frihed til pædagogisk tilrettelæggelse og planlægning er afgørende.

Formålsparagraffen

Formålsparagrafferne vil i høj grad definere fremtidens gymnasieuddannelser. Lige så vel som det almene gymnasium skal levere studenter, der er parate til en voksende digital og global verden, skal den levere studenter, der kan samtænke teori og praksis på en innovativ måde. Studenterne skal kunne kombinere den faglige viden med evner til at skifte perspektiv og iagttage nye sammenhænge. Det fordrer en styrkelse af den anvendelsesorienterede profil i det almene gymnasium både i forhold til samfundsliv og i forhold til videregående uddannelse generelt. Vi har kort sagt brug for at nytænke samspillet mellem erhvervskompetencer og almene kompetencer.

S. 3
22.09.2016

Det er således uheldigt, at formålsparagraffen for den almene studentereksamen kan læses som et bagudskuende videnskabssyn, der ikke inkluderer den praksisorienterede del af de moderne videnskaber og dermed store dele af den anvendte naturvidenskab.

Studieretningerne

Danske Gymnasier deler målsætningen om ligeværdige gymnasiale uddannelser og ser positivt på samskrivningen i en uddannelseslov. Vi vurderer, at det vil lette uddannelsesvalget for folkeskoleelever samt lette institutionsdriften med den regelforenkling, der følger.

Der er imidlertid skabt en række uforklarlige og uhensigtsmæssige uligheder mellem de forskellige gymnasiale profiler i den måde, hvorpå de enkelte studieretninger er opbygget. Vi ser i rammerne for studieretningsudbuddet en klar tendens til forfordeling af de erhvervsgymnasiale profiler, både hvad angår vilkårene for justering af fagrækkerne og for konstruktion af studieretninger.

Det springer i øjnene, at studieretningerne i den merkantile profil indeholder langt færre AA-retninger end den almene studentereksamen. En forskel, der ikke kan begrundes i andelen af adgangsgivende fag. Vi henstiller til, at strukturen i studieretningsudbuddet harmoniseres.

Sprogenes status

Uligheden i fagrækken på tværs af de gymnasiale profiler findes ligeledes uhensigtsmæssig. Et markant eksempel herpå er den ubegrundede forskel i sprogenes status på hhv. den almene og den merkantile studentereksamen. Vi henstiller til, at der indføres en ligestilling, således at begyndersprog indgår på lige fod i

sammenlignelige studieretninger og således, at begyndersprog tildeles samme vilkår på det almene som på det merkantile gymnasium.

I praksis vil uligheden mellem begyndersprogenes status på de forskellige gymnasiale profiler blive yderligere kompliceret af, at spansk som fortsættersprog ikke hyppigt kan forekomme i det almene gymnasium. Studieretningssproget spansk vil fremadrettet primært findes på det merkantile gymnasium.

S. 4
22.09.2016

Kravene til begyndersprog på naturvidenskabelige studieretninger i det almene gymnasium understreger yderligere uligheden mellem uddannelserne. Med lovforslaget forsøges det gjort mere attraktivt for elever at vælge en sproglig studieretning ved blandt andet at fritage sproglige elever for ellers obligatoriske naturvidenskabelige fag og løft heraf. Danske Gymnasier ser positivt på denne model, men savner lignende frihedsgrader i de naturvidenskabelige elevers valgmuligheder. Vi beklager i forbindelse hermed, at lovforslaget ikke gør det muligt for elever på naturvidenskabelige studieretninger at afslutte begyndersprog på B-niveau. Selvom muligheden kun er aktuel for ganske få elever, vurderer vi, at denne frihedsgrad er et nyttigt værktøj til at få flere elever til at vælge de høje naturvidenskabelige niveauer og dermed et element i at understøtte særligt små skolars mulighed for at oprette naturvidenskabelige retninger.

Idræt

Et markant eksempel på tendensen til forfordeling af det tekniske gymnasium er ændringerne i forbindelse med faget idræt. Idræt B udgår som studieretningsfag i det almene gymnasium, men opstår samtidig som nyt studieretningsfag i htx. Uligheden i muligheden for at udbyde idræt som studieretningsfag er helt uforståeligt og kan kun ses som et forsøg på at gøre det tekniske gymnasium attraktivt på bekostning af det almene gymnasium.

Der er ingen faglige og profilmæssige begrundelser for, at Idræt B skal optræde som studieretningsfag på de tekniske gymnasiale uddannelser, men ikke på de almen gymnasiale uddannelser. Der er på de almene gymnasier rig tradition for og gode lokaleforhold koblet til idræt som studieretningsfag. Det almene gymnasium har opbygget stærke faglige miljøer for idræt med såvel gode lærerkompetencer som stærke traditioner for samarbejde mellem fagene. Samtidig understreger vi, at idræt er en afgørende pille i almen dannelsen, og dermed et område, der fortsat bør indgå som et profilfag i det almene gymnasium.

Danske Gymnasier henstiller derfor kraftigt til, at idræt også fremadrettet indgår som studieretningsfag i det almene gymnasium.

Det er hverken til gavn for eleverne eller samfundsøkonomien, at idræt placeres væk fra de nuværende faglige miljøer, da de almene gymnasier gennem en årrække har investeret i idrætsfaciliteter. Det er beskæmmende at konstatere, at der træffes uhensigtsmæssige valg for eleverne på det almene gymnasium i den hensigt at gøre det tekniske gymnasium mere attraktivt. Det er et risikofyldt og samfundsøkonomisk dyrt forslag.

S. 5
22.09.2016

Kunstneriske fag

Danske Gymnasier stiller sig kritisk overfor, at de kunstneriske fag på B-niveau udgår som studieretningsfag, og at det således fremadrettet alene er musik, der kan indgå i studieretninger. Der henvises igen til den ubegrundede ulighed for det almene gymnasium i forhold til de erhvervsgymnasiale uddannelser, hvor kunstneriske fag kan indgå på B-niveau. Vi betragter det som et tab for det kreative og innovative Danmark, at kunstneriske fag nedprioriteres på denne måde. Netop det at sammentænke forskellige fagligheder bliver mere og mere nødvendigt for at finde innovative løsninger på væsentlige problemstillinger. Samtidig stiller vi os uforstående over for uligheden i de gymnasiale tilbud. Vi henstiller derfor til, at kunstneriske fag på B-niveau også fremover kan indgå i studieretninger på det almene gymnasium.

Bioteknologi

Elever, der vælger bioteknologi A som studieretningsfag, stilles væsentlig forskelligt afhængig af, hvilken gymnasial profil, de vælger. På det almene gymnasium bindes flere fag og fagløft til studieretningen med bioteknologi - herunder matematik A, der optræder som valgfrit løft på htx. Det forekommer ubegrundet, at elever på det tekniske gymnasium ikke ligeledes forpligtes til det høje matematiske niveau eller at en sådan forpligtelse justeres, så begge uddannelsesprofiler har mulighed for studieretninger med Bioteknologi A kombineret med studieretningsfag på B-niveau.

Danske Gymnasier ser ingen modsætning mellem den politiske målsætning om målrettede studieretninger og de af os foreslåede ændringer i studieretningsfagene. Vi forudsætter således, at justeringerne i studieretningerne vil svare til lovforslagets omfang af adgangsgivende fag.

Fagligt niveau på tværs af uddannelserne

Danske Gymnasier hilser det velkomment, at eux' identitet som selvstændig studiekompetencegivende eksamen tydeliggøres, men savner ambitioner i lovforslaget i forhold til at sikre, at det faglige

niveau svarer til niveauet på de øvrige gymnasiale uddannelser (både hf og de tre-årige uddannelser). Der tages i forbindelse med den politiske aftale initiativ til, at det faglige niveau i stx og hf skal være tilsvarende på de enkelte fags niveauer. Vi imødeser initiativet med tilfredshed og er helt enige i den principielle målsætning om, at alle studieforberedende uddannelser, at de lever op til samme faglige kvalitet, herunder også eux.

S. 6
22.09.2016

Optagelse

Danske Gymnasier tager de nye adgangskrav til gymnasiale uddannelser til efterretning, men bemærker, at der ikke er etableret en enkel og let gennemskuelig ordning. For at sikre den enkelte elev er det væsentligt, at optagelsesprocedurer og vejledningsindsatser er af høj kvalitet, at uddannelserne ligestilles i vejledningen og brobygningen samt ikke mindst, at optagelsessystemet og optagelsesprocedurerne fungerer effektivt. Da de nye optagelseskriterier er yderst vanskelige at gennemskue for den enkelte borger og på visse punkter udgør en potentiel praktisk udfordring for skolerne, er det nødvendigt, at den store informationsopgave i forhold til folkeskoler, uu-vejledere og ikke mindst forældre og elever løftes både centralt og lokalt.

Det er vigtigt med så god og effektiv en overgang mellem grundskole og ungdomsuddannelse som muligt. Danske Gymnasier anbefaler derfor, at procedurerne moderniseres og effektiviseres. Vi ønsker generelt en øget digitalisering og støtter desuden en øget dataoverlevering til gymnasierne. Dette behov må ses i lyset af den ændrede status på folkeskolens afgangsprøve, der nødvendiggør en øget transparens omkring elevens eksamenskarakterer.

Fordeling

Danske Gymnasier hilser en åbning af principperne for fordeling velkommen. Det er en vigtig, men også kompleks opgave. Vi ser frem til en tæt dialog om nødvendige justeringer, der forhåbentlig kan lede frem til gode løsninger på de mangeartede lokale udfordringer forskellige steder i landet.

Vi opfordrer i det hele taget til et tæt samarbejde med sektoren omkring procedurerne for udbud, fordeling og optagelse - herunder optagelsesprøver -, når lovteksten skal udmøntes.

Kvalitet og frihedsgrader

Et centralt element i lovteksten er intentionen om at opdatere fagligheden og almindelsen i gymnasiet. Vi er helt enige i, at fagligheden såvel som almindelsen løbende må opdateres, så den er tilpasset det samfund, gymnasiet er en del af. Danske Gymnasier

kvitterer i forlængelse heraf for cementering af studieretningsgymnasiet samt for den opdatering af dannelsen, der indgår i den klare definition af uddannelsens demokratiske rolle samt forslaget om at indføre nye kompetenceområder.

Nedenfor adresseres en række elementer, som Danske Gymnasier vurderer bekymrende i forhold til intentionen om at styrke det almene gymnasiums faglige og almen dannende profil.

S. 7
22.09.2016

Faglighed på det almene gymnasium

Tværfaglighed og faglig fordybelse er i dag en grundlæggende ballast for at læse videre, uanset om det er på korte, mellemlange eller lange videregående uddannelser. Danske Gymnasier er imidlertid ikke sikker på, at der med lovforslaget følger en konstruktiv ramme for det tværfaglige arbejde. Det anbefales derfor, at der i det kommende arbejde med bekendtgørelser og læreplaner defineres en forpligtende ramme for det tværfaglige arbejde. En sådanne ramme kunne med fordel tage udgangspunkt i studieretningssamspillet på tværs af både studieretningsfag og øvrige fag samt de nye kompetenceområder. Det forpligtende tværfaglige samarbejde kunne eksempelvis defineres gennem et revideret bilag 4.

Digitale kompetencer

Lovtekstens formulering om digitale kompetencer giver ligeledes ikke en tilstrækkelig klar ramme for at dække de kompetencer, som fremtidens gymnasieelever skal besidde. Danske Gymnasier bakker ubetinget op om initiativet til at styrke de unges kritiske blik på digitale medier og deres evne til at indgå i digitale fællesskaber. Der savnes en ramme, der forpligter fagene på at give de unge kompetencer til at udnytte de tekniske muligheder og opnå kompetencer til eksempelvis at skabe digitale produkter. Det er heller ikke i det almene gymnasium tilstrækkeligt, at digitale kompetencer kun findes i valgfaget informatik. Der er et tæt samspil mellem innovative og digitale kompetencer, som der bør åbnes mulighed for at arbejde med i alle fagene, således at udvikling af kompetencer og dannelse følges ad i bestræbelserne på at udstyre eleverne med digitale kompetencer til videre uddannelse og arbejdsmarked.

Læreplaner

Danske Gymnasier finder det aktuelt at understrege behovet for at nedtone den høje grad af detailstyring, der hersker i en række af de nuværende læreplaner. I visse fag er stofområderne så brede, at eleverne ikke får lejlighed til for alvor at mestre de enkelte områder og derved ikke opnår det potentiale, der er ved dybdelæring. Samtidig hindrer en sådan detaljering den tilstrækkelige fleksibilitet i forhold til studieretningssamarbejde. Vi vurderer desuden, at der i de nuværende

læreplaner er en uhensigtsmæssig ujævn detaljeringsgrad på tværs af fagene, hvilket kan gøre læreplanerne svært gennemskuelige for eleverne og samtidig gør dem til svage styringsdokumenter for skolerne. Danske Gymnasier anbefaler således, at revisionen af læreplanerne sigter på at lade kompetencemål være styrende frem for detaljerede stofområder.

S. 8
22.09.2016

Omfang

I forlængelse af den politiske aftale om styrkede gymnasiale uddannelser lægges der op til, at der frem over skal angives et forventet omfang af det faglige stof, som eleverne skal arbejde med i de enkelte fag. Intentionen er her at sikre en national ensartethed. Det er et unødvendigt bureaukratisk tiltag at indføre et ekstra omfangsmål. Det eksisterende mål for omfang, som timenormerne allerede udgør, er i kombination med de faglige mål i læreplanerne fuldt tilstrækkeligt for at sikre en ensartethed i elevernes faglige arbejde.

Samlæsning

Danske Gymnasier har en række stærke bekymringer for de planlægningsmæssige og organisatoriske aspekter af de rammer, der lægges for studieretningsforløbet, herunder rammerne for holddannelse.

Vores primære kritik angår de manglende muligheder for samlæsning kombineret med en bekymring for mulighederne for valgfagsbindinger.

Danske Gymnasier tager stærkt afstand fra et eventuelt forbud mod at samlæse på tværs af niveauer. Med samlæsning på tværs af niveauer mener vi her muligheden for, at elever, der skal afslutte et fag på forskellige niveauer kan være på samme hold. Det kan eksempelvis være, at elever på hhv. et C-niveau og et B-niveau i fysik kan læse C-niveauet sammen i 1.g. Eleverne på Fysik C vil i dette eksempel afslutte 1.g med eksamen, mens de elever, der skal have Fysik B, fortsætter. Normalt vil fagene netop læses således, at 1.g dækker C-niveau, 2.g B-niveau og 3.g A-niveau. En bestemmelse, der hindrer en sådan samlæsning, vil resultere i den absurde situation, at elever på før omtalte fysik B hold ikke må placeres på hold med elever på C-niveau i 1.g, men at de omvendt i 2.g gerne må være på hold med de selv samme fra C-holdet, hvis disse ønsker at løfte faget til B-niveau al den stund, at studieretningsfag og valgfag gerne må samlæses.

Mange skoler vil ikke kunne oprette en række mindre fag på A-niveau, med mindre disse kan samlæses med B-niveau i 1.g og 2.g. Et forbud mod samlæsning af niveauer vil derfor udgøre en barriere for oprettelsen af studieretninger, der ikke har nok ansøgere til en hel

klasse. Uden mulighed for samlæsning på tværs af niveauer forudser vi således en reduktion i oprettelsen af studieretninger med blandt andet 2. fremmedsprog A, musik A, fysik A samt kemi A.

Et forbud mod samlæsning af niveauer vil følgelig hæmme forligskredsens målsætning om, at flere skal opnå sprog og naturvidenskab på A-niveau og det vil samtidig ramme små skoler urimelig hårdt. Samlæsning på tværs af fag vil ikke være en hæmsko for hverken det faglige niveau, elevernes læringsproces eller muligheden for studieretningssamarbejde, hvis læreplanerne formuleres således, at hhv. C-, B- og A-niveauerne er tilpasset hinanden med henblik på samlæsning og muligheden for løft af fag.

S. 9
22.09.2016

Valgfagsbindinger

Den nye studieretningsstruktur betyder, at der i hver klasse er en lang række kombinationsmuligheder for faglige løft samt valgfag. Det gælder særligt de sproglige og naturvidenskabelige studieretninger, hvor undtagelsesbestemmelserne for bindinger på fag øger valgmulighederne og kompleksiteten yderligere.

Danske Gymnasier ønsker, at der fortsat er mulighed for at binde valgfagspakker til studieretninger. Vi advarer om, at en eventuel afskaffelse af muligheden for at binde valgfag og fagløft kan få to konsekvenser: De mange fagkombinationer i en klasse vanskeliggør skemalægningen betydeligt og vil således resultere i urimeligt lange skoledage for eleverne. Derudover vil det resultere i mange små og dermed dyre hold. Det må frygtes, at en utilsigtet konsekvens af mange valgmuligheder inden for en studieretning vil være, at skoler tvinges til at indsnævre fagudbuddet i unødvendig grad for ad den vej at styre elevernes valg og sikre en fornuftig økonomi og ressourceudnyttelse.

Desuden understreges det, at konsekvenserne af de mange valgmuligheder vil ramme små skoler særligt hårdt. For at undgå en sådan situation anbefales det, at skolerne får mulighed for at lægge visse bindinger på valgmulighederne i de enkelte studieretninger.

Herudover anbefales det, at skolerne får friheden til at lade eleverne træffe fagvalg for 2.g og 3.g samtidig. En sådan procedure vil gøre det betydeligt lettere at imødekomme elevernes ønske om fag samt at planlægge en skoledag, der ikke har for mange mellemtimer.

Det er et uhensigtsmæssigt aspekt af valgfagsbestemmelserne, at de fastholder en detailstyring, hvor skolerne pålægges at oprette valghold, hvis mindst 10 elever tilmelder sig. Det harmonerer ikke med de

forringede økonomiske vilkår og det vil særligt ramme de små skoler. Vi anbefaler derfor, at bestemmelsen afskaffes.

Lærerkompetencer

Fortsat høj kvalitet i undervisningen har som grundlæggende forudsætning, at lærerkompetencen forbliver på samme niveau, som tilfældet er i dag på det almene gymnasium og således som det forudsættes i § 56 stk. 1.

Danske Gymnasier advarer på det kraftigste imod enhver form for forestilling om, at kandidatniveauet ikke fortsat er den faglige kvalifikationsstandard for undervisere i gymnasiet.

Moderne undervisnings - og prøveformer

I forlængelse af bemærkningerne om faglighed og kvalitet ved samlæsning er der endvidere behov for at understrege, at der også knytter sig et moderniserings- og effektiviseringsaspekt til undervisningens organisering. En af intentionerne med reformen vedrører modernisering og med de store besparelser på området nødvendigvis også effektivisering. Hvis de meget faste regler for klasse- og holddannelse videreføres, kan det udgøre en barriere for innovation og modernisering af undervisningen.

Danske Gymnasier ser positivt på initiativet til at indføre nye prøveformer og modernisering af prøver blandt andet ved at indføre mulighed for anvendelse af digitale værktøjer. Modernisering af prøveformerne er et centralt redskab i opdateringen af undervisningen, og vi ser frem til en tæt dialog om nye prøveformer.

Hf

Danske Gymnasier bakker op om intentionerne bag og visionerne i forslaget om et moderne og fleksibelt hf, der både fastholder hf's særlige rolle i uddannelsessystemet og fornyer uddannelsen gennem den klare professions- og praksisorientering. Ligeledes ser vi positivt på, at elever direkte fra 9. klasse får mulighed for at starte i hf.

Vi har imidlertid identificeret tre områder, hvor lovforslaget på forskellig vis udgør en barriere for, at skolerne kan indfri potentialet i det moderne hf. Disse adresseres i det følgende.

Behov for planlægningsmæssige og organisatoriske justeringer

Primært er Danske Gymnasier bekymret over de begrænsninger, som dele af lovforslaget lægger på opstart af fag på de enkelte semestre og i særlig grad på 2. semester. Begrænsningen gør det yderst vanskeligt at

samlæse hf-fag med stx, idet der opstår planlægningsmæssige samt skemamæssige udfordringer, når et fag på hf skal læses fra 0 til B-niveau på et semester. Den manglende samlæsningsmulighed vil betyde, at elever på små hf-udbud i langt flere tilfælde end i dag ikke vil kunne opnå eksempelvis fysik B og fortsættersprog B. Således betyder begrænsningen i opstart af valgfag, at færre elever vil opnå de fag, de skal bruge for at komme ind på en videregående uddannelse.

S. 11
22.09.2016

I forlængelse heraf anbefales det, at skolens ledelse får mulighed for, når det er hensigtsmæssigt, at binde eleverne til at påbegynde udvalgte fag i 2. semester, hvis disse skal indgå i en fagpakke. Det kan for eksempel være at stille krav om, at fysik C skal være valgt på 2. semester, hvis eleven ønsker at opnå fysik B. En sådan justering af lovteksten vil give både små og store udbud markant bedre mulighed for at planlægge og organisere undervisningen samt effektivisere ressourceudnyttelsen gennem minimering af antallet af meget små hold.

Også organiseringen af den udvidede fagpakke hæmmes af bindingerne på opstart af valghold. Den manglende fleksibilitet i opstart af valgfag vil således få markante konsekvenser for de hf-elever, der skal have den udvidede fagpakke, da de som skitseret ovenfor, ikke kan opnå det hensigtsmæssige niveau i udvalgte fag i løbet af 1.hf. En konsekvens heraf er, at skolerne ikke kan optimere en jævn arbejdsbelastning i det i forvejen meget krævende forløb på den udvidede fagpakke.

Det vil endvidere forbedre kvaliteten af uddannelsesforløbet for eleverne på den udvidede hf-pakke, hvis skolerne får mulighed for en mere fleksibel tilrettelæggelse af skoledagen og overgangen mellem faglige niveauer for disse elever.

Det henstilles derfor, at elever på den udvidede fagpakke får mulighed for at konvertere dele af 80 timers puljen fra undervisningstid til fordybelsestid.

Tilsvarende vil det give skolerne bedre mulighed for at tilrettelægge skolehverdagen og arbejdsbyrden for disse elever, hvis skolerne kan læse noget af fordybelsestiden og/eller undervisningstiden før opstarten af semestret. Det vil for eksempel være aktuelt for elever, der ønsker løft til A-niveau i eksempelvis matematik og engelsk, hvor der traditionelt har været en stor vægt af elevtid knyttet til A-niveauet.

En yderligere uhensigtsmæssig begrænsning af skolernes organisering og planlægning udgøres af den manglende mulighed for samlæsning på tværs af niveauer. Også på dette punkt forudses det, at den manglende

fleksibilitet særligt på små skoler vil resultere i en indsnævring af fagudbuddet samt påføre skolerne unødvendige udgifter koblet til små hold.

Endelig ønsker vi at påpege, at der også her – som tidligere anført for stx – er tale om en unødvendig og uhensigtsmæssig tendens til detailstyring, hvad angår organiseringen og planlægningen af undervisningen. Vi gentager, at dette specielt er kritisk, idet de mange bemyndigelser, som ministeren tillægges til efterfølgende at fastsætte regler, skaber usikkerhed om, hvorledes de endelige regler udfoldes. Også i herværende sammenhæng kan det illustreres i spørgsmålet om samlæsning af niveauer, som der ikke forekommer begrundelse for at skulle fastsætte centralt.

Udbud af overbygningen til hf

Danske Gymnasier finder det svært forståeligt, at udbuddet af overbygningen til hf udelukkende forankres på institutioner med enkeltfag. Det anbefales, at hensynet til eleven vægtes tungere end institutionshensynet, og at der åbnes for udbuddet af en overbygning de steder, hvor der er den nødvendige efterspørgsel for herved at forhindre unødige og uhensigtsmæssige skift i læringsmiljø for hf-studenter, der mangler en overbygning for at komme ind på en lang videregående uddannelse. Kapaciteten forventes at være tilstede på de få større udbydere af hf og forventes kun relevant for udbydere med fire spor eller derover. Endvidere kan et udbud af overbygningen være hensigtsmæssig de steder i landet, hvor de lokale enkeltfag ikke har mulighed for at udbyde relevante fag, for eksempel på grund af manglende volumen eller lærerkapacitet. Her kan et udbud af overbygningen hos det almene gymnasium styrke uddannelsesdækningen.

Eksamen faggrupperne på hf

Danske Gymnasier anbefaler en justering i forhold til udformningen af eksamen i kultur- og samfundsfagsgruppen samt den naturvidenskabelige faggruppe.

Den foreslåede eksamensform udgør en markant barriere for et meningsfuldt samarbejde i faggrupperne samtidig med, at vægtningen af interne karakterer er for høj i forhold til den eksterne eksamen. Vi foreslår derfor en eksamensform, der retter op på dette samt en tydeligere forpligtelse af faggruppesamarbejdet. Eksempelvis ved at markere, at en procentdel af undervisningstiden foregår i faggruppen (eksempelvis 50%).

På baggrund heraf foreslås en hf-eksamen omfattende en mundtlig prøve i ét af de fag, der indgår i kultur- og samfundsfagsgruppen, og i ét af de fag, der indgår i den naturvidenskabelige faggruppe, begge efter udtræk.

I kultur- og samfundsfagsgruppen henholdsvis i den naturvidenskabelige faggruppe udarbejder eksaminanderne i slutningen af undervisningsperioden en skriftlig opgave/projekt, der inddrager væsentlige elementer af faglighed fra de tre fag i faggruppen. Den skriftlige opgave/projekt i hver faggruppe bedømmes internt af faglærerne fra de tre involverede fag. Karakteren for den skriftlige, afsluttende opgave/projekt for kultur- og samfundsfagsgruppen og karakteren for den skriftlige, afsluttende opgave/projekt for den naturvidenskabelige faggruppe er medtællende i elevens samlede eksamensresultat

S. 13
22.09.2016

Årskarakterer er ikke i overensstemmelse med læringsmiljøet på hf. Den foreslåede løsning giver - via en afsluttende, skriftlige opgave - bedømmelse i de fag, der ikke udtrækkes til mundtlig eksamen, uden at der indføres årskarakterer.

Den beskrevne model giver en høj vægtning af eksamenskarakteren med ekstern censur, hvilket ligger i tråd med den politiske ambition om at sikre et ensartet karakterniveau på tværs af de gymnasiale uddannelser. I den beskrevne løsning med en internt bedømt skriftlig opgave som samlet afslutning på de tre fag i en faggruppe vægter den interne karakter $\frac{1}{2}$, og mundtlig eksamen med ekstern censur vægter $\frac{1}{2}$ i den samlede bedømmelse af fagene i faggruppen. En alternativ løsning, hvor der gives årskarakterer i alle tre fag, betyder, at karakteren for en faggruppe består af to interne karakterer (årskarakterer) samt en eksamenskarakter med ekstern censur. De interne karakterer vægter således $\frac{2}{3}$, mens mundtlig eksamen med ekstern censur kun vægter $\frac{1}{3}$ i den samlede bedømmelse af fagene i faggruppen.

Faggrupperne på hf bidrager væsentligt til den almene dannelse ved at give eleverne mulighed for at fordybe sig og for at anvende fagene på virkelighedsnære problemstillinger. Det faglige samarbejde styrkes ved, at det evalueres med en medtællende karakter. Der bør være overensstemmelse mellem det faglige indhold i læreplanerne og eksamensformen.

Mødepligt, aktiv deltagelse, oprykning mv. – Studieordensreglerne

Danske Gymnasier ser positivt på, at der sker en modernisering af bestemmelserne om studieordensreglerne, og ser frem til en tættere dialog om udformningen i bekendtgørelse og en opdateret vejledning.

Det gælder både de dele, der vedrører elevernes deltagelse i undervisningen, men i særlig grad også muligheden for reelt at kunne sikre et godt og trygt undervisningsmiljø.

Styring, ledelse og ansvar

Danske Gymnasier anerkender naturligvis behovet for politiske målsætninger også på ungdomsuddannelsesområdet. Ligeledes anerkender vi, at de enkelte institutioner har som forpligtelse at bidrage til opfyldelsen af disse mål. Den foreslåede bestemmelse i følgelovgivningens ændringer til institutionslovenes §1 stk.4 er så bred en formulering om pligt til at følge nationale mål og samarbejde, at det er svært at være uenig i.

S. 14
22.09.2016

Bestemmelsen forekommer unødvendig, grænsende til det absurde, idet Danske Gymnasier går ud fra, at der ikke med denne bestemmelse tænkes ændret på det ansvar for hhv. bestyrelse og ledelse, der udtrykkeligt er beskrevet i institutionslovene i dag og som videreføres uændret som led i afgrænsningen af ledelsesansvaret og institutionens uafhængighed.

Økonomiske rammer

Samtidig med at gymnasireformen skal implementeres, rammes gymnasierne af store besparelser som følge af omprioriteringsbidraget på 2% årligt og reduktioner i taxametrene som følge af aftale om finansiering af erhvervsuddannelsesreformen med virkning fra 2017. I den situation finder Danske Gymnasier det stærkt problematisk, at der med reformen ikke tilføres nye midler til gymnasierne. De reducerede økonomiske rammer vil vanskeliggøre arbejdet på de gymnasiale institutioner.

Danske Gymnasier tager kraftigt afstand fra, at gymnasiernes samlede statstilskud med to tekniske manøvrer (flytning af tælleddag og tidspunktet for opgørelse af klasseloft) ligefrem reduceres yderligere.

Derudover bindes 400 mio. kr. over otte år til efteruddannelse af lærere. Midlerne til efteruddannelse modsvarer imidlertid ikke de penge, der findes ved at rykke tælleddage og opgørelsestidspunktet for klasseloftet.

Danske Gymnasier tager kraftigt afstand fra, at de samlede økonomiske konsekvenser for de almengymnasiale institutioner således er negative.

Danske Gymnasier noterer samtidig med forbløffelse, at finansieringen af reformen overstiger udgifterne med over 100 mio. i perioden 2016 – 2025.

Danske Gymnasier henstiller kraftigt til, at de nødvendige midler til implementering af gymnasiereformen findes eller, at de bebudede besparelser på området reduceres. Det er en helt grundlæggende forudsætning for at øge kvaliteten og samtidig forny uddannelserne, at institutionerne har det fornødne råderum til at udvikle og implementere reformen.

S. 15
22.09.2016

Med venlig hilsen

Anne-Birgitte Rasmussen
Formand, Danske Gymnasier

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
audgym@uvm.dk
"Høring – gymnasielov [Danske Handicaporganisationer]"

Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
Fax: +45 3675 1403
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

Taastrup, den 22. september 2016

Sag 20-2016-00626 – Dok. 269614/kwk_dh

DH høringssvar vedr. forslag til lov om de gymnasiale uddannelser

DH har følgende bemærkninger til udkastet til forslag til lov om de gymnasiale uddannelser.

Overordnede bemærkninger

Inklusion i de gymnasiale uddannelser

Indledningsvist vil DH gerne slå fast, at det bliver stadig vigtigere at unge med handicap gennemfører en kompetencegivende uddannelse, da de i stigende grad forventes at blive selvforsørgende og aktive på arbejdsmarkedet som voksne. Hele uddannelsessystemet skal afspejle dette og derfor er der et behov for generelt at tænke inklusion af elever med særlige behov/handicap i de gymnasiale uddannelser.

Øget inklusion i de gymnasiale uddannelser vil blandt andet kræve, at der i højere grad er mulighed for at gennemføre uddannelsen på mere fleksible vilkår. Det kan være, at elevens handicap betyder, at der i perioder kan være behov for at skru ned for undervisningsmængden eller måske at udskyde et fag. De nuværende regler betyder, at elever, der har for højt fravær skal op i fuldt pensum til eksamen. Det kan udgøre en næsten uoverkommelig belastning for elever med handicap, der skal læse den ekstra mængde op. Det vil derfor være hensigtsmæssigt at finde en mere smidig løsning for studerende med højt fravær som følge af handicap eller kronisk sygdom.

I dag er der på flere gymnasier etableret de såkaldte "Aspergerklasser". Med lovforslaget breddes denne mulighed ud til også at gælde for HHX og HTX. DH finder, at det er udmærket, at der er mulighed for at oprette denne type særligt tilrettelagte gymnasiale uddannelsesforløb. DH mener dog principielt ikke, at der generelt skal oprettes flere typer særligt tilrettelagte undervisningsforløb for elever med handicap. DH mener i stedet, at inklusion generelt skal indtænkes i ungdomsuddannelserne.

Konkrete bemærkninger

Optagelseskrav

Overordnet set skal det bemærkes, at DH finder det meget uheldigt at indføre karakterkrav for at blive optaget på en gymnasial uddannelse. DH er bekymret for, at det for nogle unge med handicap, der ikke har fået den rette støtte i løbet af deres grundskoleforløb, vil betyde, at de bliver forhindret optagelse på en gymnasial uddannelse.

Bemærkninger til spørgsmålet om retskrav på optagelse efter 10. klasse.

DH mener, det skal være muligt at dispensere fra den foreslåede regel om, at et retskrav på optagelse i gymnasiet efter 10. klasse, er betinget af aflæggelsen af folkeskolens obligatoriske 9.-klassesprøver, såfremt elevens manglende aflæggelse af prøven skyldes elevens handicap eller kroniske sygdom.

DH mener, at samme dispensationsmulighed skal gælde for optagelse til den toårige uddannelse til hf-eksamen.

Venlig hilsen

Thorkild Olesen
formand

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Att.: Annegrete Larsen

Høringssvar over udkast til forslag til lov om de gymnasiale uddannelser

Danske Professionshøjskoler takker for indkaldelsen til høring over udkast til forslag til lov om de gymnasiale uddannelser. Vi har følgende bemærkninger:

Optagelse til hf via 9. klasse (§8)

Danske Professionshøjskoler vurderer, at det vil være hensigtsmæssigt at åbne optaget på hf for denne nye og yngre målgruppe. Hf vil være en fornuftig mulighed for elever, der i 9. klasse påtænker at fortsætte deres uddannelsesforløb på en professionsuddannelse. Dog skal det bemærkes, at optag fra 9. klasse kan føre til en stor aldersspredning på hf-uddannelsen, og dermed gøre det vanskeligt at skabe et studiemiljø, der gavner alle elever.

Det er vigtigt, at uddannelsesparathedsvurderingen for hf fastholdes på karakteren 4.

Optagelse efter konkret vurdering (§11)

På professionshøjskolen VIA University College udbydes hf på et enkelt uddannelsessted i Nørre Nisum. De ordblinde er her den gruppe af elever, der kommer ind med de laveste karakterer, men går ud med de højeste.

Danske Professionshøjskoler er meget positive overfor, at der i bemærkningen til §11 står, at *"Hvis optagelsesproven viser, at ansøgeren ikke lever op til de faglige krav, skal det kun i helt særlige tilfælde være muligt at blive optaget alene på baggrund af en positiv samtale. Det kan dog være tilfældet for f.eks. elever med særlige indlæringsmæssige udfordringer, f.eks. ordblindhed, talblindhed m.v. Den gymnasiale institutionsleder vil således kunne beslutte at optage en ansøger, der ikke består prøven pga. f.eks. ordblindhed, hvis det på trods heraf fremgår af besvarelsen og evt. samtalen, at ansøgeren i øvrigt har gode faglige forudsætninger."* Dette bør fastholdes.

Mange af de ordblinde elever optages i dag på hf med lave karakterer. En stor del af disse elever har ikke retskrav på at komme ind på hf og skal derfor vurderes af institutionen. En centralt stillet optagelsesprøve vil mange ordblinde have svært ved at klare og derfor er det afgørende med muligheden for optagelse på grund af en positiv samtale.

Det fremgår endvidere i bemærkningerne, at: *"Muligheden for at blive optaget efter en konkret vurdering skal ikke gælde for ansøgere, som ikke efter de foreslåede regler vil have krav på optagelse på den toårige uddannelse til hf-eksamen direkte efter 9. klasse."* Det bør forholde sig således, at der er ens betingelser for ordblinde, uanset om eleven søger på hf fra 9. klasse eller fra 10. klasse.

For at blive optaget på læreruddannelsen skal man have et karaktergennemsnit på 7 eller til en optagelsesprøve. Derudover er der også adgangskrav til alle undervisningsfagene i læreruddannelsen, typisk med et krav om gymnasialt B-niveau med minimum 2 i karakter. Der er 17 fag i læreruddannelsen svarende til fagene i folkeskolen. Den enkelte studerende skal vælge tre undervisningsfag efter eget ønske og interesse, men vejledes på læreruddannelsen i forhold til timetal i grundskolen, fagenes placering i skoleforløbet og mangelfag.

Det er i den forbindelse en bekymring om små hf-udbudssteder vil have vanskeligt ved at udbyde alle fag på B-niveau.

Allerede i dag er der på læreruddannelsen en række studerende, der må læse gymnasiale suppleringskurser ved indgangen til læreruddannelsen. Professionshøjskolerne er derfor bekymrede for, at en større målretning af hf-uddannelsen (og dermed en mere enstrenget vej til læreruddannelsen) vil betyde, at professionshøjskolerne får flere studerende, der ikke umiddelbart kan læse de fag, de ønsker, og at det medfører problemer med at rekruttere studerende til en række af de mindre fag som fx musik, madkundskab og idræt. Det vil på længere sigt have konsekvenser for kompetencedækningen af fagene i folkeskolen.

Praktik- og projektforsløb

Danske Professionshøjskoler ser ligeledes positivt på praktik- og projektforsløb til afklaring af videregående uddannelsesvalg. Det er fornuftigt, at disse forsloeb kan afvikles på både uddannelsesinstitutioner, i offentlige og private virksomheder samt i organisationer. Dog påpeges det af nogle medlemsinstitutioner, at praktik- og projektforsloeb vil stille store krav til uddannelsesinstitutionerne, der skal være parate til at modtage meget unge elever i kortere forsloeb i en helt anden målestok, end de er vant til i dag.

Specifikke paragraffer

Af § 35 stk. 4 fremgår, at elevens faglige kompetencer efter 1. semester skal afdækkes i fagene: dansk, engelsk og matematik. Danske Professionshøjskoler finder det relevant også at inddrage naturfagspakken, da den indgår med forholdsvis mange timer på hf-uddannelsen.

Hf-eksamen (§46)

I lovudkastet foreslås det, at der i de to faggrupper: '*kultur- og samfundsfaggruppe*' samt '*naturfagsgruppen*' gives standpunktskarakterer.

Danske Professionshøjskoler medlemsinstitutioner finder det ikke meningsfyldt eller logisk i forhold til uddannelsens profil. Foreningen savner endvidere en begrundelse for, hvorfor netop disse fag skal danne baggrund for standpunktskarakterer, når der ikke indgår øvrige standpunktskarakterer i uddannelsen.

Undersøgelser har dokumenteret, at det er en styrke for studiemiljøet på hf, at der ikke gives standpunktskarakterer. Det bidrager til et trygt læringsmiljø og til at styrke elevernes studiekompetencer frem for, at der sættes på målbare resultater. Hf har medvirket til at skabe mønsterbrydere og samtidig bidraget til, at unge, der ellers ikke vil have taget en gymnasial uddannelse, har taget en. Denne styrke ved hf bør fastholdes.

Karakterer fra suppleringsfag i gennemsnit (§54 samt bem. 2.1.6)

Danske Professionshøjskoler støtter intentionen om at reducere behovet for, og dermed det samlede ressourceforbrug på, at studenter skal supplere med adgangsfag. Det er positivt, hvis eleverne i højere grad gennemfører den rette og relevante fagpakke i ungdomsuddannelsen målrettet senere studievalg.

Danske Professionshøjskoler finder det imidlertid særdeles afgørende, at den foreslåede udmøntning af intentionen genovervejes. En implementering af forslaget om, at karakterer fra suppleringsfag tæller med i det samlede karaktergennemsnit vil få store administrative og tekniske omkostninger og konsekvenser for hele den videregående uddannelsessektor.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
audgym@uvm.dk

DANSKE
REGIONER

23-09-2016

Sag nr. 16/1046

Dokumentnr. 45339/16

Høring – gymnasielov [Danske Regioner]

Danske Regioner bemærker, at lovforslagets nye optagelseskrav først træder i kraft i 2019 - med undtagelse af retten til at blive optaget på toårig hf direkte fra 9. klasse, som træder i kraft i 2017.

Danske Regioner vurderer, at når lovgivningen træder i kraft, kan det ikke afvises:

- at forslaget vil kunne forenkle fordelingsproceduren i de nedsatte fordelingsudvalg, fordi ingen elever fordeles under hensyn til deres studieretningsønsker – heller ikke dem, der ikke får plads på en af dem selv ønsket skole,
- at forslaget vil kunne sænke antallet af genoptagelsessager og retslige klagesager. Disse spørgsmål vil dog i høj grad bero på, hvordan ministeren bruger sin kompetence i forhold til optagelsesbekendtgørelsen. Samtidig tager lovforslaget ikke stilling til spørgsmålet om gymnasier med særlig profil. Til gengæld vil det komplicere fordelingsproceduren, når de nye adgangskrav, herunder afgangseksamenskarakterer, træder i kraft i 2019, samt
- at forslaget måske vil medføre, at kapaciteten på de enkelte institutioner bliver mindre gennemsigtig og vil stille større krav til regionens koordinering af kapaciteten.

Det er uklart, hvilken betydning gymnasiereformens nye adgangskrav fra 2019 vil få for fordelingsopgaven. Såfremt fordelingsopgaven skønnes at kræve øgede administrative udgifter, vil Danske Regioner eventuelt vende tilbage med et DUT-krav.

Danske Regioners bestyrelse drøfter gymnasiereformen politisk, herunder også principperne for elevfordeling, på et møde den 29. september 2016, hvorfor der tages forbehold for endeligt høringssvar. Det forventes, at regionerne vil bidrage med synspunkter i forhold til den nye optagelsesbe-

Dampfærgevej 22
Postboks 2593
2100 København Ø

T 35 29 81 00
F 35 29 83 00
E regioner@regioner.dk

kendtgørelse, hvor regionerne og fordelingsudvalgene spiller en meget direkte rolle.

Side 2

Danske Regioner og regionerne stiller sig til rådighed med praktiske erfaringer i forhold til dialog om den konkrete praktiske udmøntning af loven om gymnasiale uddannelser frem mod ikrafttrædelsen.

Med venlig hilsen

Lotte Holten
Centerchef

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

København, den 23. september 2016

Fælles høringssvar til høring over forslag til lov om de gymnasiale uddannelser.

Danske SOSU-skoler og Bestyrelsesforeningen for Social-og sundhedsskoler kvitterer hermed for invitationen til at afgive høringssvar til Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling over forslag til lov om de gymnasiale uddannelser.

Foreningerne anbefaler, at betegnelsen eux for den studierettede undervisning på gymnasialt niveau i erhvervsuddannelserne opretholdes. Subsidiært, at der findes en anden og mere præcis betegnelse end *erhvervsfaglig studentereksamen*, der foreslås i forslaget § 1, stk. 5.

Den foreslåede nye betegnelse kan desværre opfattes som en studentereksamen, der tones mod det pågældende erhvervsområde, snarere end en fuldgyltig og ordinær erhvervsuddannelse kombineret med en gymnasial studiekompetence.

Det er foreningernes opfattelse, at vægten fortsat skal lægges på det erhvervsfaglige aspekt - og især på den identitet og erhvervskompetence en EUD-uddannelse giver - fremfor en fremhævelse af det gymnasiale aspekt på bekostning heraf.

Foreningerne finder, at begrebet eux til fulde opfylder denne funktion.

Med venlig hilsen
På foreningernes vegne
e.b.

Michael Kümmel
chefkonsulent

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

København, den 23. september 2016

Fælles høringssvar til høring over forslag til lov om de gymnasiale uddannelser.

Danske SOSU-skoler og Bestyrelsesforeningen for Social-og sundhedsskoler kvitterer hermed for invitationen til at afgive høringssvar til Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling over forslag til lov om de gymnasiale uddannelser.

Foreningerne anbefaler, at betegnelsen *eux* for den studierettede undervisning på gymnasialt niveau i erhvervsuddannelserne opretholdes. Subsidiært, at der findes en anden og mere præcis betegnelse end *erhvervsfaglig studentereksamen*, der foreslås i forslagets § 1, stk. 5.

Den foreslåede nye betegnelse kan desværre opfattes som en studentereksamen, der tones mod det pågældende erhvervsområde, snarere end en fuldgældig og ordinær erhvervsuddannelse kombineret med en gymnasial studiekompetence.

Det er foreningernes opfattelse, at vægten fortsat skal lægges på det erhvervsfaglige aspekt - og især på den identitet og erhvervskompetence en EUD-uddannelse giver - fremfor en fremhævelse af det gymnasiale aspekt på bekostning heraf.

Foreningerne finder, at begrebet *eux* til fulde opfylder denne funktion.

Med venlig hilsen
På foreningernes vegne
e.b.

Michael Kümmel
chefkonsulent

UVM - AUDGYM

Fra: Lena Scotte <ls@dkuni.dk>
Sendt: 23. september 2016 09:59
Til: UVM - AUDGYM
Cc: DKUNI meddelelsesliste Mailbox
Emne: Høring - gymnasielov - Danske Universiteter
Vedhæftede filer: Høringssvar Danske Universiteter.pdf; Universiteternes høringssvar.pdf

Danske Universiteter
Universities Denmark

J.nr. 16/42800/184
Den 23. september 2016
LS

 Til Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling

Emne: Høringssvar over forslag til gymnasielov

Hermed fremsendes:

- Høringssvar fra Danske Universiteter
- Universiteternes høringssvar

Med venlig hilsen

Lena Scotte
Fuldmægtig
Danske Universiteter
Fiolstræde 44, 1. th.
1171 København K
Tlf. 33 36 98 03
 ls@dkuni.dk
www.dkuni.dk

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Fiolstræde 44, 1. th.
1171 København K
Tlf. 33 36 98 05
Fax 33 36 98 26
www.dkuni.dk

23. september 2016
J.nr. 16/42800/184
LS
Dir. tlf. 33 36 98 03
ls@dkuni.dk

Høring over udkast til forslag til lov om de gymnasiale uddannelser og udkast til lov om ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og forskellige andre love

Danske Universiteter takker for ovennævnte udkast, som er modtaget i høring fra Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling den 26. august 2016.

Udkastet har været sendt i høring hos universiteterne.

Danske Universiteter har modtaget svar fra Københavns Universitet, Aarhus Universitet, Syddansk Universitet, Aalborg Universitet, Danmarks Tekniske Universitet og Copenhagen Business School. Universiteternes svar er vedlagt.

Danske Universiteter ønsker indledningsvist at kvittere for dialogen med undervisningsministeren og Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling både i forhold til det konkrete lovarbejde og forud for med udformningen af regeringens forslag til en gymnasiereform.

Universiteternes rektorer har ved tidligere lejlighed drøftet muligheder for at løse udfordringen med, at unge spekulerer i at udskyde nogle gymnasiefag for efterfølgende at følge dem som gymnasial suppleringskursus for at være sikre på, at en eventuel dårlig karakter i de pågældende fag ikke medtages i karaktergennemsnittet. Rektorerne har i forlængelse heraf fundet, at karakterer for gymnasiale suppleringskurser bør indgå i det samlede karaktergennemsnit. Som det fremgår af vedlagte høringsvar, fra universiteterne kan det imidlertid blive vanskeligt at finde en model for, hvordan dette i praksis skal kunne lade sig gøre – særligt i forbindelse med suppleringskursus ved betinget optag.

Danske Universiteter mener, at det er rigtigt og vigtigt at styrke matematikfaget i de gymnasiale uddannelser. Det er Danske Universiteters forhåbning, at det vil have positiv betydning for ansøgere til de naturvidenskabelige og tekniske uddannelser ved universiteterne. Det er i den forbindelse afgørende, at lærere i matematik har de nødvendige faglige kompetencer til at løfte undervisningen, og derfor ønsker Danske Universiteter at fremhæve, at undervisere i matematik i gymnasiet bør have en kandidatgrad. En harmonisering af kravene til lærerkompetencer for hhx/htx og stx/hf bør ikke medføre slækkede krav til lærerkompetencerne for stx og hf, men i stedet løfte kravene til hhx og htx, så det sikres, at studenterne fra de gymnasiale uddannelser har det fornødne grundlag at bygge videre på.

Universiteterne har derudover en række bemærkninger til de enkelte dele i udkastet til forslag til lov om de gymnasiale uddannelser, og der henvises til universiteternes individuelle høringssvar. Københavns Universitet har desuden bemærkninger til udkastet til lov om ændring af lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og forskellige andre love, som der ligeledes henvises til.

Danske Universiteter har ikke i øvrigt bemærkninger til følgeloven.

Med venlig hilsen

Rektor Anders Bjarklev

Talsmand

Danske Universiteter

Høringssvar på Hovedlovforslag – forslag til lov om de gymnasiale uddannelser

22. SEPTEMBER 2016

Københavns Universitet (KU) takker for muligheden for at komme med bemærkninger til *Forslag til lov om de gymnasiale uddannelser*. KU har følgende bemærkninger til forslaget:

UDDANNELSESSERVICE
VEJLEDNING & OPTAGELSE

- **§56, stk. 2 angående fagligt niveau indenfor de tekniske, teknologiske, herunder informationsteknologiske, matematiske, naturvidenskabelige og erhvervsøkonomisk orienterede fag.**

NØRREGADE 10, POSTBOKS 2177
1017 KØBENHAVN K

REF:NAAN

SAG: 003-0248/16-7000

KU er bekymrede for, at § 56, stk. 2 medfører en svækkelse af den faglige kompetence hos gymnasieunderviserne og derigennem en svækkelse af det faglige niveau i gymnasieundervisningen.

Et fald i det faglige niveau i gymnasieundervisningen vil medføre en markant svækkelse af fødekæden i forhold til de videregående uddannelser i matematik, fysik og andre naturvidenskabelige uddannelser, som der er stor national efterspørgsel på. Samtidig må det forventes, at en øget efterspørgsel på professionsuddannede lærere i gymnasieundervisningen vil medføre en yderligere mangel på kvalificerede naturvidenskabs- og matematiklærere i folkeskolen. Derigennem svækkes den naturvidenskabelige fødekæde også på folkeskoletrinet.

En svækkelse af den naturvidenskabelige fødekæde gennem folkeskole- og gymnasieundervisningen vil påvirke niveauet på de videregående uddannelser og derigennem medføre et fald i kvaliteten af de naturvidenskabelige kandidater, som der er et stort samfundsmæssigt behov for.

KU vil derfor gerne kraftigt opfordre til, at der ikke slækkes på de nuværende krav til gymnasieundervisernes kompetencer.

SIDE 2 AF 4

- **§ 54; ang. genberegning af adgangsgivende eksamensresultat ved suppleringsresultatet reducerer eksamensresultatet fra eksamensbeviset.**

KU henstiller til, at genberegning af et eksamensresultat skal ske automatisk ved oprettelse af en ansøgning på Optagelse.dk igennem en standardiseret metode, der tager højde for evt. vægtning m.m.

Det genberegnete eksamensresultat bør være synligt for ansøgeren på Optagelse.dk.

Ved suppleringsresultat, der er afsluttet efter selve oprettelsen af en ansøgning på Optagelse.dk, skal det genberegnete eksamensresultat for optag på pågældende uddannelse, kunne indlæses automatisk til institutionernes optagelsessystemer.

KU henstiller til, at genberegning af et eksamensresultat ved suppleringsresultatet ikke skal ske manuelt af den enkelte uddannelsesinstitution. Det vil dels medføre for stor usikkerhed for den enkelte ansøger, forskel i regnemetoder på tværs af institutioner samt en uforholdsmæssig stor arbejdsbyrde for institutionerne.

KU er bekymrede for, hvordan genberegning af eksamensresultater skal ske ved optag på ledige pladser samt vinteroptag. Efter nuværende praksis bliver ansøgningerne hverken oprettet via Optagelse.dk eller får beviserne autoriseret igennem Eksamensdatabasen.

Forslaget præciserer, at suppleringsresultatet kun skal indgå i en genberegning af eksamensresultatet for optag på de uddannelser, hvor det supplerede fag indgår som et specifikt adgangskrav. En ansøger, der f.eks. søger optag på Jura samt Økonomi på KU og supplerer Matematik A for at opfylde adgangskravene til Økonomi, vil i tilfælde af en suppleringsresultat i Matematik A, der reducerer eksamensresultatet, skulle have et forskelligt eksamensresultat registreret for hver uddannelse. Håndtering af forskellige eksamensresultater for samme ansøger vil kræve en dyr ændring af det studieadministrative system STADS, KU's ansøgerportal samt Optagelse.dk. Disse ændringer skal kunne sikres implementeret i tide til de første årgange af ansøgere, hvor genberegning af eksamensresultat ifølge forslaget kan komme på tale.

KU forstår det fremførte ræsonnement bag, hvorfor et suppleringsresultat kun skal kunne reducere og ikke forbedre et eksamensresultat. KU ønsker

imidlertid at pege på en anden problemstilling ved at suppleringskarakterer kan reducere et eksamensgennemsnit. Ansøgere, der d. 30. juli får en betinget studieplads mod supplerig af adgangskrav i august måned inden studiestart, kan med et genberegnet eksamensresultat risikere ikke længere at opfylde kvotienten for optag. Suppleringsresultaterne foreligger erfaringsmæssigt først sent i august måned – for skriftlige resultater endda op til flere uger ind i september. KU vurderer det ikke sandsynligt, at disse pladser med held vil kunne tilbydes videre så sent til f.eks. ansøgere på standby. Erfaringen er, at ansøgere, der står standby, i stigende grad takker nej til et tilbud om studieplads, jo tættere på studiestarten pladsen tilbydes. Samtidig er det flerårig praksis på KU, at sikre alle optagne mulighed for en god studiestart. Det betyder, at KU kun sjældent har optaget fra standby i den anden halvdel af august måned. Brydes dette princip, kan det have betydning for fastholdelse samt gennemførelse. Endelig vil det blive sværere at ramme kapaciteten d. 1. oktober, hvilket især kan gå ud over dimensionerede uddannelser.

Ved optagelsen 2016 d. 30. juli blev 573 tilbudt en betinget studieplads eller en betinget standbyplads. Det svarer til godt 8 % af de optagne.

Gennemføres forslaget med mulig reducere af eksamensresultatet ved supplerig, vil KU være nødt til at overveje, hvorvidt det også i fremtiden skal være muligt at blive betinget optaget på KU.

KU støtter hensigten om at gøre Eksamensdatabasen autoritativ. KU vil opfordre til, at det gælder for alle områder, herunder f.eks. fag opnået ved adgangskursus til ingeniøruddannelserne samt evt. realkompetencebevis for indholdet i et gymnasialt fag.

- **§ 46, stk. 2; ang. forslag om én prøve ved udtræk i ét af de tre fag, der indgår i henholdsvis kultur- og samfundsfaggruppen (KS) samt den naturvidenskabelige faggruppe (NF).**

Det er afgørende, at man kan se et bestået læringsudbytte opnået i de fag i KS samt NF, der kan indgå som specifikke adgangskrav for optag på KU's uddannelser. Det gælder f.eks. for faget Historie B, der er et specifikt adgangskrav for optag på universitetets humanistiske samt samfundsvidenskabelige uddannelser.

Hvis den nuværende eksamensordning for KS samt NF med en tværfaglig prøve i samtlige tre fag i gruppen fravælges, ser KU gerne, at læringsudbyttet f.eks. dokumenteres gennem beståede årskarakterer.

- **§ 41, stk. 4 samt § 65, stk. 3; ang. supplerig for at opnå HF-eksamen med overbygning.**

Det fremgår af § 41, stk. 4, at en *"person, der har en HF-eksamen uden overbygning eller en højere forberedelseseksamen uden overbygning, kan uden nærmere aftale med en institution om et supplerende overbygningsforløb efter § 65, stk. 3, opnå en overbygning ved at gennemføre HF-enkeltfag i tilstrækkeligt omfang."*

KU vil gerne indstille, at der ved ansøgning om optag på universitetsbacheloruddannelser altid foreligger et samlet bevis inkl. eksamensresultat, dvs. at der af en institution udstedes et samlet eksamensbevis for en HF-eksamen med overbygning. Det bør ikke være overladt til KU eller øvrige videregående uddannelsesinstitutioner at vurdere, hvorvidt der er gennemført tilstrækkeligt enkeltfag til en opnået HF-eksamen med overbygning samt udregne et eksamensresultat.

Med venlig hilsen

Therese Hyll Bruun
Specialkonsulent

Høring over følgelovforslag - opfølgning på aftale om styrkede gymnasiale uddannelser

16 SEPTEMBER 2016

Københavns Universitet (KU) takker for muligheden for at komme med bemærkninger til Følgelovforslag *Lov om ændring af lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og forskellige andre love*. Med henvisning til allerede fremførte bemærkninger i "Høring – gymnasielov" har KU følgende yderligere bemærkninger til de stillede forslag:

UDDANNELSESSERVICE
VEJLEDNING & OPTAGELSE

NØRRREGADE 10, POSTBOKS 2177
1017 KØBENHAVN K

REF: NAAN

SAG: 003-0248/16-7000

- **I lov om studiekompetencegivende eksamen i forbindelse med en erhvervsuddannelse (eux), § 8a, stk. 1 og 2; ang. generel studiekompetence igennem eux 1. del samt overbygning.**

I bemærkningerne til forslaget fremgår det, at personer uden en afsluttet erhvervsfaglig studentereksamen, skal kunne søge optag på erhvervsakademi samt professionsbacheloruddannelser på baggrund af eux 1. del. Supplerer personen med en HF-enkeltfag svarende til forskellen på en HF-eksamen og en HF-eksamen med overbygning, skal personen ifølge forslaget kunne søge optag på universitetsbacheloruddannelser.

Gennemføres forslaget, henstiller KU til, at det skal være bevisbart i form af et samlet bevis med et eksamensresultat, at pågældende personen har adgang til at kunne søge optag på universitetsbacheloruddannelser. Det bør ikke være overladt til KU eller øvrige videregående uddannelsesinstitutioner at vurdere, hvorvidt der er gennemført tilstrækkeligt enkeltfag samt udregne et eksamensresultat.

I bemærkningerne til loven udtrykkes der bekymring for, at "et merkantilt eux-forløb ikke fremstår som en genvej til generel studiekompetence for unge". KU er på det foreliggende grundlag, på trods af ovenstående bemærkning til loven, fortsat bekymret for at det er en genvej. KU

bemærker, at der er foreslået flere faglige screeninger for optag på HF-eksamen samt ret til overbygningsdelen af en HF-eksamen, end der er i forbindelse med optag på eux samt evt. overbygning med HF-enkeltfag af eux 1. del. Hvis en eux 1. del med efterfølgende supplerings af HF-enkeltfag (der ifølge forslaget kan suppleres uden nærmere aftale med en institution) ikke skal fremstå som en genvej til generel studiekompetence, bør der være mere overensstemmelse med de faglige krav, der stilles undervejs i en HF-eksamen med overbygning.

- **Ang. digitalisering af eksamens- og prøvebeviser**

KU støtter digitalisering af eksamens- og prøvebeviser. Det letter administrationen for borgerens videre vej i uddannelsessystemet og mindsker risikoen for snyd.

For enkeltheds skyld ser KU gerne, at den foreslåede registrering integreres i den allerede eksisterende Eksamensdatabase, hvis dette ikke er muligt er KU indforstået med, at det kan ske i en som foreslået nyoprettet Karakterdatabase.

Med venlig hilsen

Pernille Kindtler
Områdeleder, Vejledning og Optagelse

Danske Universiteter
dkuni@dkuni.dk

Vedrørende sagsnr. 16/09939
Fremsendt via Danske Universiteter. J.nr. 16/42800/184

Vedr. Høring over udkast til to lovforslag (opfølgning på aftale om styrkede gymnasiale uddannelser)

Aarhus Universitet, (AU) takker for muligheden for at afgive høringssvar til "Udkast til forslag til lov om de gymnasiale uddannelser" (UDK1) og "Udkast til lov om ændring af lov om institutioner for almen-gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og forskellige andre love"(UDK2).

AU forholder sig hovedsageligt til den overordnede politiske aftale, samt primært til UDK1, da universitetets primære interesse er hvorvidt reformen understøtter, at de studenter, der søger ind på universitetet, har den rette motivation, og de nødvendige personlige og faglige forudsætninger for at blive optaget, gennemføre deres studier og komme i beskæftigelse.

I forhold til UDK1, er det overordnet set meget positivt at alle gymnasiale uddannelser bliver samlet i en fælles bekendtgørelse, således at både ligheder og forskelligheder uddannelserne imellem bliver tydelige. Samtidig er det positivt at samlingen i en bekendtgørelse medfører harmoniseringen i reglerne på tværs af uddannelserne, hvor dette har været muligt.

Fagligheden skal skærpes

Stærke kernefagligheder i klassiske grundfag som matematik, fysik, kemi, dansk og fremmedsprog er helt afgørende forudsætninger for at opretholde en høj kvalitet i universitetets uddannelser og sikre dimittendernes beskæftigelse i nationale og internationale virksomheder. AU ser i den forbindelse med bekymring på udmøntningen af § 56 stk.2, hvor der åbnes for at undervisningskompetence i en række gymnasiale fag kan opnås på baggrund af en uddannelse på eksempelvis professionsbachelorniveau. Dette stammer fra de tidligere bekendtgørelser for HHX, HTX og EUX og vil stille mindre krav til STX undervisere end i dag. Universitetet finder at den fælles bekendtgørelse for hele gymnasieområdet bør løfte de faglige mindstekrav til underviserens kompetence så de svarer til et universitært kandidatniveau, og så de opfylder *Retningslinjer for universitetsuddannelser rettet mod undervisning i de gymnasiale uddannelser, bilag 1*.

Antallet af studieretninger er i lovforslaget § 21-25 18 i STX, 13 i HHX og 18 i HTX. AU ser positivt på, at der sker en reduktion i antallet af studieretninger i forhold til

Berit Elka

Prorektor

Dato: 20. september 2016

Privat tlf.: 87152032
E-mail: be@au.dk

Afs. CVR-nr.: 31119103

Side 1/6

det nuværende. Imidlertid anser universitetet fortsat 49 forskellige studieretninger som et højt antal, når bestræbelserne på at sikre et ensartet og højt fagligt niveau tages i betragtning.

Side 2/2

Umiddelbart ser lovforslaget ud til at øge elevernes mulighed for at tage en videregående uddannelse inden for det naturvidenskabelige og tekniske felt. Et mål, AU bakker fuldt op om, fordi det vil medvirke til at sikre en bedre balance på fremtidens arbejdsmarked. Forslaget om at gøre matematik B obligatorisk for næsten alle elever og indføre naturvidenskabelige fag på C-niveau på flere linjer er positivt set i forhold til den naturvidenskabelige dannelse. Men det bidrager ikke til et øget optag på universitetets tekniske og naturvidenskabelige uddannelser. På næsten alle disse uddannelser kræves matematik A. Endvidere er universitetet gjort opmærksom på, at en hidtidig ordning hvor kravene mht. sprog for naturvidenskabeligt orienterede elever har været slækket, er fjernet, selvom det omvendte er indført for de sprogligt orienterede elever. Universitetet understreger i den forbindelse vigtigheden af at flere vælger de stærkeste naturvidenskabelige og tekniske linjer, og at det bør afklares hvorvidt denne ændring kan udgøre en forhindring herfor.

Evnen til at forstå, fortolke og formulere sig på flere sprog, både mundtligt og skriftligt, er nødvendigt på en videregående uddannelse på tværs af alle fag. Samtidig er stærke sprogkundskaber afgørende på fremtidens globale arbejdsmarked. På AU ønskes flere ansøgere med et højt fagligt niveau til vores sproglige uddannelser. Ser man på de sproglige studieretninger i lovforslaget, er der lagt op til muligheder for 3 eller flere fremmedsprog. Det er positivt, men opretholdelsen af de mange linjer betyder, at det fortsat vil være nemt at vælge en "blød" sproglig profil – både hvad angår niveau og antallet af fremmedsprog.

Da lovforslaget forventes at skulle træde i kraft fra sommeren 2017, vil Aarhus Universitet gerne henlede opmærksomheden på, at optagelseskrav til videregående uddannelser skal udmeldes 2 år før ikrafttræden. Det kan være tvivlsomt om universiteterne med de betydelige faglige ændringer, som lovforslaget lægger op til, er i stand til entydigt at give svar på, hvad en given studieretning kvalificerer til per november 2017. I forbindelse med indførelsen af genberegning af kvotient ved supplering, ønsker universitetet desuden at gøre opmærksom på opgavens omfang, der vil kræve en række tilpasninger af såvel IT-systemer som administrative processer, i forbindelse med optagelsen på universiteterne. Ligeledes vil der i en overgangsperiode, også på universiteterne, være behov for øget vejledning af kommende studerende afhængig af den gymnasielov, de er uddannet efter. Vi imødeser derfor klare overgangsregler og frister.

Venlig hilsen

Berit Eika,
Prorektor

SDU's hørings svar vedr. udkast til to lovforslag (opfølgning på aftale om styrkede gymnasiale uddannelser)

19. september 2016

SDU finder det grundlæggende vigtigt, at ungdomsuddannelserne og undervisningen på disse sikrer elevernes almindelig uddannelse og studiekompetence bredt og gennem kundskaber og viden i de enkelte fag for at sikre evnen og lysten til at fortsætte på en videregående uddannelse gennem opfyldelse af de faglige adgangskrav til disse. Det hilses således velkommen, at "målene for almindelig uddannelse og studiekompetence opfyldes gennem uddannelsernes kombination af faglig bredde og dybde og gennem samspillet mellem fagene i løbet af det samlede uddannelsesforløb".

Sagsnr. 16/42852
JS/LKN

SDU bemærker, at der er et udestående i forhold til overgangsvejledningen fra gymnasium til videregående uddannelse, hvor der i gymnasielovforslaget ikke anføres hvilke aktører, der fremover skal varetage de forskellige opgaver. Det antages, at dette i stedet kommer i forbindelse med en revision af vejledningsloven.

SDU har følgende konkrete bemærkninger til lovforslaget:

§ 21. Stk. 6. Hver elev deltager i løbet af grundforløbet i en evalueringssamtale, der afdækker elevens faglige niveau og ønsker til videregående uddannelse.

SDU finder det her afgørende, at den vejledning om videregående uddannelser, som eleverne skal modtage i grundforløbet, fortsat vil blive foretaget af professionelle vejledere med et fyldestgørende kendskab til videregående uddannelsesmuligheder og adgangskrav.

§ 23. Stk. 2 § 24. Stk. 2. og § 25. Stk. 4.

Giver alle anledning til en opdatering af Meritbekendtgørelsen.

§ 54. Personer med en gymnasial eksamen, der har fulgt gymnasial supplerings, jf. § 65, eller anden enkeltfagsundervisning på gymnasialt niveau med henblik på at opfylde specifikke adgangskrav til optagelse på en konkret videregående uddannelse, får genberegnet det adgangsgivende eksamensresultat i de tilfælde, hvor prøveresultaterne fra de pågældende fag reducerer eksamensresultatet fra eksamensbeviset.

Stk. 2. Ministeren for børn, undervisning og ligestilling kan efter forhandling med uddannelses- og forskningsministeren fastsætte regler om genberegningen.

SDU finder det uhensigtsmæssigt, at en ansøger til en videregående uddannelse, der er nødsaget til at supplere sin eksamen for at opfylde de specifikke adgangskrav kan risikere at få sit eksamensresultat reduceret. Det kan i sidste ende afholde ansøgere fra at kunne søge ind på en ønsket uddannelse, hvis risikoen er for stor. Det vurderes, at konsekvensen af et meget sent uddannelses(om-)valg er uforholdsmæssig stor i forhold til ønsket om at nedsætte omfanget af supplerings. Det er SDU's holdning, at man i stedet bør afvente effekterne af justeringen af reglerne for udbud af studieretninger i den ny gymnasireform.

Det er altafgørende, at en evt. genberegning kan foretages automatisk og digitalt, når genberegning alene skal foretages i de ansøgninger, hvor supplerings er foretaget for at opfylde et adgangskrav. Optagelse.dk skal i henhold til lovforslaget gøres autoritativ i forhold til eksamensbeviser, og så bør genberegningen kunne foregå direkte i optagelse.dk og ikke på den enkelte institution. Ansøgeren skal kunne se genberegningen ved ansøgning, som det er tilfældet ved bonus A ordningen. Ansøgerne skal hermed have mulighed for at søge en anden uddannelse i stedet, hvilket ikke vil være muligt, hvis genberegningen først foretages af institutionen efter ansøgningsfristen 5. juli.

En særsomt problemstilling ved genberegning af gennemsnit efter supplerings er sommersupplerings, som ansøgere med et betinget tilsagn gennemfører. Efter gennemført supplerings i august måned, skal der foretages en genberegning, der kan medføre, at gennemsnittet ikke længere er tilstrækkeligt højt til at få tildelt den betingede plads, selv om supplerings er bestået. Det er juridisk korrekt, at suppleringsansøgerne ikke får pladsen på bekostning af ansøgere med højere gennemsnit, der opfylder kravene (de almene bemærkninger s. 65), men det er uhensigtsmæssigt i forhold til at udnytte pladserne, idet det ikke er muligt at fylde op fra standby pladserne ultimo august.

Fra: sts-sekretariatet
Til: Danske Universiteters mailbox
Cc: Pernille Bunk Nielsen; Heidi Linnemann-Prehn; Helle Thomsen; Christina Deligien-Korshøj; HUMSAMF-Studieadm; ADM Teknat/Sund fakultetskontor; Lone Vestergaard; Ann-Pia Valentin Sørensen; Birgitte Schiørring Madsen; Lisa Krogh Christensen; Projektør Tina Grønlund Jespersen; Lise Holmgård; Kirsten Jakobsen; John Stanger; Kristina Larsen
Emne: SV: Høring over udkast til lovforslag (opfølgning på aftale om styrkede gymnasiale uddannelser)
Dato: 19. september 2016 13:50:23
Vedhæftede filer: image002.png
image003.jpg

DKUNI j.nr. 16/42800/184
AAU sagsnr. 2016-402-00010

Høringsvar vedr. høring over udkast til lovforslag (opfølgning på aftale om styrkede gymnasiale uddannelser)

Danske Universiteter har i mail af 26. august 2016 videregivet høring over forslag til lov om de gymnasiale uddannelser og udkast til lov om ændring af lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og forskellige andre love.

Aalborg Universitet bemærker i forhold til de fremsendte udkast følgende:

Lov om de gymnasiale uddannelser:

§ 54 – genberegning af kvotient i forbindelse med supplering:

- AAU finder det i praksis meget svært at indføre en genberegning af kvotient/gennemsnit i forbindelse med betinget optagelse. Pt. er det muligt for ansøgere at blive betinget optaget på en uddannelse via KOT pr. 30/7 og bestå et fag via sommer-GSK inden studiestart, hvor studiepladsen i kvote 1 er tildelt på grundlag af den opnåede kvotient i den gymnasiale uddannelse. Indbefatter den nye ordning, at de betinget optagne kan miste deres studieplads lige op til studiestart, hvis de består deres sommersupplering men med en karakter, der trækker deres kvotient ned, så den kommer under grænseskvotienten? I praksis vil dette medføre, at universiteterne vil få svært ved at kunne udnytte optagelseskapalet og vil risikere at stå med ubesatte studiepladser til studiestart. Konsekvensen kan blive, at universiteterne ikke længere ønsker at gøre brug af betinget optagelse, hvilket hverken gavner ansøgerne eller fremmer hurtigere overgang mellem gymnasial uddannelse og videregående uddannelse.
- I den nye ordning er lagt op til, at genberegning af kvotient alene vil ske for personer, som søger om optagelse på baggrund af en dansk gymnasial uddannelse, og hvor oplysningerne er registreret i den nationale eksamensdatabase. Ansøgere med udenlandske gymnasiale eksaminer, som supplerer i de specifikke adgangskravsfag, er ikke omfattet af den nye ordning. AAU finder dette en væsentlig forskelsbehandling af ansøgere, og der bør gælde ens regler, uanset om der er tale om en dansk eller udenlandsk ansøger.
- I Danmark er der en række gymnasiale skoler, der udbyder såvel International Baccalaureate (IB) som almen gymnasial eksamen stx. I lovudkastet er lagt op til, at GSK taget efter gennemført stx vil skulle indregnes i kvotienten, såfremt de vil forringe kvotienten. Begrundelsen herfor er at stoppe eventuel karakterspekulation. Tilsvarende gør sig imidlertid ikke gældende i forbindelse med IB, hvis kvotient i forvejen alene baserer sig på eksamens karakterer i 6 fag. En elev, der færdiggør stx på en gymnasial skole vil således få indregnet karakterer fra GSK i kvotienten, såfremt disse karakterer trækker kvotienten ned, mens dette ikke vil gøre sig gældende, såfremt eleven på samme skole havde færdiggjort en IB i stedet. Ved IB-eksamen må der alt andet lige forventes en større grad af supplering med henblik på opfyldelse af de specifikke adgangskrav, da IB alene indeholder 6 fag. Det bør overvejes, om dette mon kunne tænkes at give anledning til karakterspekulation, og om gymnasiale uddannelser (herunder IB) udbudt af danske gymnasier ikke burde være ligestillede i denne henseende?

§ 56 – lærernes faglige undervisningskompetence:

- I lovforslaget er der i § 56, stk. 2 lagt op til at samskrive de regler for undervisningskompetence, som gælder i nogle fag på de erhvervsgymnasiale uddannelser (hhx og htx) til også at gælde for de almen gymnasiale uddannelser (stx og hf), hvilket medfører en slækkelse af krav til undervisere i de almen gymnasiale uddannelser. AAU foreslår, at en harmonisering af regler for undervisningskompetence indbefatter, at fremfor at sænke kravene til undervisere på stx og hf, bør kravene til undervisere på hhx og htx i stedet hæves.
- For at sikre et højt fagligt niveau og kvalitet i undervisningen finder AAU det væsentligt at fastholde, at faglig kompetence alene er betinget af en kandidateksamen bestået ved et universitet i et eller flere fag i de gymnasiale uddannelser, jf. § 56, stk. 1. AAU er imod, at faglig undervisningskompetence inden for de tekniske, teknologiske, herunder informationsteknologiske, matematiske, naturvidenskabelige og erhvervsøkonomiske fag tillige kan erhverves ved en professionsbacheloruddannelse eller tilsvarende i kombination med relevant videre- og efteruddannelse eller efterfølgende fagligt kvalificerende erhvervsmæssig beskæftigelse, jf. § 56, stk. 2. Lærere, der underviser i de erhvervsrettede fag, skal have mindst to års relevant erhvervs erfaring jf. § 56, stk. 3, og denne bestemmelse gælder også for lærere med en kandidateksamen, hvilket er med til at sikre et anvendelsesorienteret og erhvervsrelateret indhold i undervisningen.
- Det fremgår bl.a. i § 56, stk. 2, at faglig undervisningskompetence i matematik tillige kan erhverves ved en professionsbacheloruddannelse eller tilsvarende i kombination med relevant videre- og efteruddannelse eller efterfølgende fagligt kvalificerende erhvervsmæssig beskæftigelse. AAU finder det ret problematisk at slække på kravene til lærernes kvalifikationer i matematik, og ved at fjerne kravet om en kandidateksamen i matematik, øges risikoen for at få ansat lærere, der ikke har matematik på det niveau, som er krævet for at kunne undervise på de gymnasiale uddannelser. Problemstillingen tydeliggøres også af, at en af hovedkonklusionerne i Matematikudredningen, som KU udarbejdede for Undervisningsministeriet i 2015, netop var, at en stor udfordring i de gymnasiale uddannelser er, at en tredjedel af de nyansatte matematiklærere ikke har matematik på det krævede niveau for at kunne undervise (se Matematikudredningen på <http://www.uvm.dk/Aktuelt/-/UVM-DK/Content/News/Udd/Gym/2015/Okt/151022-Behov-for-at-styrke-elevens-matematikforstaelse>). Hvis den nye gymnasiereform

skal lykkes med en højere faglighed i matematik og høj kvalitet i undervisningen, skal der ikke slækkes på kravene til faglig undervisningskompetence.

Evt. spørgsmål kan rettes til undertegnede.

Venlig hilsen

Helle Thomsen
Chefkonsulent | Områdedeier for Sekretariatet

Telefon (+45) 9940 9445 | E-mail: ht@adm.aau.dk | Web: www.aau.dk
Aalborg Universitet | Studietjeneste | Fredrik Bajers Vej 5, Lokale 140 | 9220 Aalborg Øst |

Danske Universiteter

Sendt til: dkuni@dkuni.dk

16. september 2016

J.nr: 16/17254

chtra

Svar på høring over forslag til lov om de gymnasiale uddannelser

Danmarks Tekniske Universitet (DTU) har den 26. august 2016 fra Ministeriet for børn, undervisning og ligestilling modtaget ovennævnte forslag til lov om de gymnasiale uddannelser i høring.

Indledningsvis ønsker DTU at tilkendegive umiddelbar tilfredshed med, at faget matematik bliver styrket i forbindelse med den nye lov. Vi oplever for tiden en massiv efterspørgsel i erhvervslivet efter både diplom- og civilingeniører, og vi gør en stor indsats for at øge optaget på eksisterende uddannelser, og udvikle nye uddannelsesudbud. En gymnasiereform, der øger antallet af studerende, der har matematik på B eller A niveau, og dermed har nøglekvalifikationerne til et ingeniørstudium, vil derfor kunne hjælpe med at imødekomme de samfundsmæssige behov for flere ingeniører.

Herudover har DTU et par generelle og specifikke kommentarer at knytte til lovforslaget.

- DTU ønsker indledningsvis at udtrykke forundring over, at sprogkravene til naturvidenskabeligt stærke elever med lovforslaget er blevet skærpet. Fremadrettet vil naturvidenskabeligt stærke elever skulle afslutte et begyndersprog (fx fransk eller spansk) på A-niveau i stedet for den nuværende ordning, hvor de kan afslutte på B-niveau, uanset hvilken kombination af naturvidenskabelige fag, de i øvrigt vælger. Naturvidenskabeligt stærke elever skal også have obligatorisk Engelsk B, samt Dansk A og Historie A. Før de overhovedet tænker på matematik og naturvidenskabelige fag, har denne elevgruppe altså allerede tre af de lovpligtige fire A niveau fag for det almene gymnasium. Lovforslaget lægger omvendt op til en bemærkelsesværdig "rabatordning" for sprogligt stærke elever, idet lovforslaget giver denne gruppe elever mulighed for at nøjes med C-niveau i matematik og de naturvidenskabelige fag, såfremt de vælger tre eller flere fremmedsprog på mindst AAB-niveau, således at man kan blive sproglig student med kun fire højniveaufag, hvoraf to af dem er inden for kerneområdet sprogfag.

Fra DTU's side er der grund til at udtrykke bekymring for, om kravet om at afslutte et begyndersprog på A-niveau vil begrænse antallet af studerende, der vælger de tunge naturvidenskabelige fagkombinationer som fx matematik A, Fysik A, Kemi B (som vil give fem A-niveau fag). Elever, der ønsker to naturvidenskabelige fag ud over matematik, på A-niveau vil

endda ende med 6 A-niveaufag. Lovforslaget bør derfor gøres mere symmetrisk og tillade naturvidenskabeligt stærke elever, der vælger tre eller flere naturvidenskabelige fag på mindst AAB-niveau mulighed for at afslutte et begyndersprog på B-niveau. Lovforslaget vil på den måde indfri ambitionerne i den politiske aftale af 3. juni 2016 om at styrke både matematik og de naturvidenskabelige fag på de gymnasiale uddannelser.

- **Ad § 9 Retskrav på optagelse efter 10. klasse.**
Universitetet ser ingen umiddelbare argumenter for, at indføre et krav om, at 10. klasses elever skal have aflagt 9. klasses afgangseksamen i 9. klasse, for at kunne søge optagelse på en gymnasial uddannelse efter 10. klasse. Vurderingen er, at elever, der tager 10. klasse i grundskolen gør det, for at blive parate til en gymnasial uddannelse, og derfor bør det være resultatet (9.- klassesprøver eller 10.-klasseprøver) efter afslutningen af undervisningen på 10. klassetrin, der ligger til grund for optagelsesvurderingen.
- **Ad § 54 Prøver og eksamener**
I lovforslaget lægges der op til, *at personer med en gymnasial eksamen, der har fulgt gymnasial supplerings, eller anden enkeltfagsundervisning på gymnasialt niveau med henblik på at opfylde specifikke adgangskrav til optagelse på en konkret videregående uddannelse, får genberegnet det adgangsgivende eksamensresultat i de tilfælde, hvor prøveresultaterne fra de pågældende fag reducerer eksamensresultatet fra eksamensbeviset.*

Universitetet må på det kraftigste understrege, at ændringen, er helt fundamental i forhold til den måde universiteterne tænker adgangsgivende eksamen på og vil stille meget store udfordringer til de studieadministrative systemer (KOT, optagelse.dk, STADS og SIS). Alle disse systemer er bygget op således, at et gennemsnit er knyttet til ansøgeren og ikke hans/hendes ansøgninger. Med det nye lovforslag vil adgangskvolienten fremadrettet være knyttet til ansøgningen og ikke ansøgeren. En ansøger vil således have flere forskellige karaktersnit alt efter, hvilke adgangskrav, der er knyttet til de uddannelser, han/hun søger ind på, hvor mange fag ansøgeren har suppleret med som gymnasial supplerings og hvilke resultater, der er opnået.

Lovforslaget foreslår ligeledes, at suppleringskarakteren kun skal indregnes i det adgangsgivende gennemsnit, i de tilfælde, *hvor prøveresultaterne fra de pågældende fag reducerer eksamensresultatet fra eksamensbeviset.* Hvis gennemsnittet forbedres ved supplerings, må den ikke tælle med. Hvis den politiske intention er at forebygge spekulation i valg af studielinjer på de gymnasiale uddannelser med henblik på at få et højt eksamensgennemsnit, og man ønsker at reducere antallet af studenter, der efterfølgende har brug for gymnasial supplerings, vil der være andre måder at påvirke dette valg på.

DTU anbefaler derfor samlet set, at de tiltag, der allerede er taget for at undgå unødigt supplerings (dvs. de nye studieretninger og derigennem den voldsomme indskrænkning af antallet af studieretninger) får lov at virke, inden der indføres en meget kompliceret model for "modregning" af dårlige suppleringskarakterer. De nye suppleringsregler er så komplicerede, at det vil være svært for universiteterne og de øvrige videregående uddannelsesinstitutioner at vejlede de unge og nærmest umuligt for potentielle ansøgere at finde rundt i systemet.

- **Ad § 56 Institutionens lærere**

For DTU er det helt centralt, at dimittenderne fra de gymnasiale uddannelser opretholder samme faglige niveau som i dag. DTU ønsker derfor at bemærke, at det af den grund også fortsat er vigtigt at sikre det rette faglige niveau for alle lærere, der underviser i gymnasiet. Det bør således præciseres, at der med "relevant videre- eller efteruddannelse" (§ 56, stk. 2) menes en uddannelse på kandidatniveau (fx kandidatgrad eller mastergrad).

Med venlig hilsen

Jørgen Jensen
Studiechef

19. september 2016

Copenhagen Business School
Dekansekretariatet for
uddannelse
K.1.68
2000 Frederiksberg

Michala Tomra
Specialkonsulent
Tlf.: 3815 33 00

mt.edu@cbs.dk
www.cbs.dk

HØRING OVER LOV OM DE GYMNASIALE UDDANNELSER

CBS takker for ovenstående høring.

Af lovforslaget § 54 stk. 1 fremgår det, at supplerings med henblik på at opfylde adgangskrav til de videregående uddannelser fremover vil resultere i en genberegning af karaktergennemsnittet for den enkelte student.

Man kan se forskelligt på om et sådant krav løser et betydningsfuldt problem, hvilket vi nok tvivler på, men under alle omstændigheder er reglen umulig at håndtere i praksis.

En meget stor del af ansøgerne til CBS, der mangler et fag, optages betinget og tager GSK-faget om sommeren inden studiestart. Det sikrer bl.a. at de ikke forsinkes unødigt, fordi de mangler et enkelt fag. Såfremt deres gennemsnit skal genberegnes (reduceres), efter at de opnår en GSK-karakter i slutningen af august kan det betyde, at vedkommende ikke længere har den nødvendige adgangskvotient. Hvilket vil påvirke hele fordelingen af pladser via KOT, eller at en studerende, ofte med et højt snit, må vente til næste år for at komme ind på sin anden prioritet.

Det vil endvidere blive vanskeligt for institutionerne at håndtere reglen om, at det genberegnete gennemsnit kun gælder ved optag til de uddannelser, hvor suppleringsaktiviteten indgår i adgangsgrundlaget – særligt i de tilfælde, hvor den studerende søger flere prioriteter med forskellige adgangskrav samtidig. Der vil være behov for solid systemunderstøttelse, såfremt denne ændring videreføres.

Det er vores vurdering, at dette forslag kun vil kunne gennemføres i praksis ved at lave så komplicerede regler og undtagelser, at det vil føre til en utilsigtet uigennemskuelighed.

Med venlig hilsen

Wilbert van der Meer

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Sendt til: audgym@uvm.dk med kopi til
jm@jm.dk

13. september 2016

Vedrørende udkast til forslag til lov om de gymnasiale uddannelser

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

Ved e-mail af 26. august 2016 har Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

CVR-nr. 11-88-37-29

Datatilsynet skal i den anledning udtale følgende:

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

1. Tilsynet forudsætter, at enhver behandling af personoplysninger i forbindelse med de i lovforslaget beskrevne aktiviteter skal ske under behørig iagttagelse af den til enhver tid gældende lovgivning om behandling af personoplysninger.

J.nr. 2016-112-0579
Sagsbehandler
Cathrine E Sørensen
Direkte 3319 3229

Datatilsynet kan navnlig pege på følgende regler i den gældende persondatalov¹:

- Grundbetingelserne i persondatalovens § 5 om god databehandlings-skik, saglighed, proportionalitet, datakvalitet og sletning.
- Behandlingsbetingelserne i persondatalovens § 6 om almindelige personoplysninger, §§ 7 og 8 om følsomme personoplysninger, § 11 om personnumre samt § 27 om overførsel af personoplysninger til tredje-lande.
- Reglerne om de registreredes personers rettigheder i kapitel 8-10, herunder
  - Den dataansvarliges oplysningspligt ved modtagelse/indsamling af oplysninger, jf. persondatalovens §§ 28 og 29.
  - Den registreredes ret til indsigt og øvrige rettigheder.
- Reglerne om datasikkerhed i §§ 41 og 42 – kravet om fornødne sikkerhedsforanstaltninger, skriftlig databehandleraftale og kontrol med databehandleren.

2. Det bemærkes for en god ordens skyld, at det følger af persondatalovens § 57, at der ved udarbejdelse af bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende generelle retsfor skrifter, der har betydning for beskyttelse af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger, skal indhentes en udtalelse fra Datatilsynet.

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer.

Datatilsynet forudsætter, at tilsynet bliver hørt over eventuelle bekendtgørelser, der skal udstedes i medfør af loven, i det omfang disse har betydning for beskyttelse af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger.

Kopi af dette brev er sendt til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Cathrine Engsig Sørensen

Svar på høring vedr. udkast til forslag til lov om de gymnasiale uddannelser i Danmark

21-09-2016
Sagsnr. 2016 - 13246
Dok. nr. 3608365

Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke v. Grønlands Selvstyre har d. 26/8 2016 modtaget ovenstående udkast til forslag til lov til høring vedr. ovenstående, og takker for det tilsendte materiale. Departementet afgiver i det nedenstående hørings-svar.

Postboks 1029
3900 Nuuk
Tlf: +299 34 50 00
Fax: +299 32 20 73
Email: iklin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke læser med interesse udkastet. Det fremgår af lovforslagets § 74, stk. 7 og bemærkningerne hertil, at regler, der er fastsat i medfør af de i stk. 2 nævnte love, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler fastsat i medfør af denne lov. I den nuværende bekendtgørelse om optagelse på de gymnasiale uddannelser er der særlig opmærksomhed på, at bl.a. uddannelsessøgende fra Grønland har adgang til de gymnasiale uddannelser i Danmark. Dette fremgår ligeledes af de generelle bemærkninger til lovforslaget, jf. afsnit 2.1.2.1.1. *Adgangskrav til de treårige gymnasiale ungdomsuddannelser – htx-, hhx og stx-uddannelserne - Retskrav på optagelse:*

"Derudover har ansøgere fra Færøerne eller Grønland, ansøgere fra Europaskolerne, ansøgere fra Finland, Island, Norge og Sverige og ansøgere fra andre lande, i medfør af bekendtgørelse om optagelse på de gymnasiale uddannelser, krav på at blive optaget under visse forudsætninger, herunder at ansøgerens kvalifikationer vurderes at svare til de krav, som stilles til andre ansøgere med retskrav på optagelse." Departementet håber, at dette fremadrettet ligeledes skal være tilfældet, såfremt der bliver udstedt en ny optagelsesbekendtgørelse, idet det formentlig ikke har været hensigten med det nye lovforslag, at kravene til de grønlandske studerende skulle skærpes yderligere end kravene til danske studerende.

I forlængelse heraf læses forslagene til bestemmelser om krav til 2. fremmedsprog både i forbindelse med adgang til de gymnasiale uddannelser i Danmark jf. lovforslagets §§ 8-10, de kommende studieretninger ved den merkantile studentereksamen og den almene studentereksamen jf. § 24, stk.11, § 25, stk.10, og i forbindelse med merit jf. § 18 med særlig interesse, da disse kan have betydning for grønlandske unges adgang til de gymnasiale uddannelser i Danmark. Alle grønlandske uddannelsessøgende har grønlandsk, dansk og engelsk, samt evt. yderligere fremmedsprog. Dermed kan det være væsentligt i fortolkningssituationer i forbindelse med adgang og merit, at det anerkendes, at de grønlandske uddannelsessøgende allerede i de tre ovennævnte fag har to fremmedsprog, hvorved yderligere sprogkompetencer anses som 3. og 4. fremmedsprog og så fremdeles.

I forbindelse med merit, så skal det bemærkes, at der i den grønlandske gymnasiale fagrække for nuværende ift. begyndersprog alene findes disse på B-niveau, når de fag, som normalvis vil blive betragtet som 2.fremmedsprog i Danmark betragtes. Det foreslåede krav om 2. fremmedsprog på enten A-niveau ift. begyndersprog eller B-niveau ift. fortsættersprog ifm. den merkantile og almene studentereksamen i Danmark, vil således kunne begrænse nogle uddannelsessøgende i meritsammenhænge, hvis de i et gymnasialt forløb søger fra Grønland til Danmark.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta
Med venlig hilsen

Lotte Kjær
Undervisningsinspektør
lokj@nanoq.gl

23. september 2016

Høringssvar over udkast til forslag til lov om de gymnasiale uddannelser

Efterskoleforeningen takker for muligheden for at afgive høringssvar over udkast til forslag til lov om de gymnasiale uddannelser.

Vi har i vores høringssvar valgt at lægge særlig vægt på de afsnit i lovudkastet, der omhandler optagelseskrav og vejledningsopgaven.

HF efter 9. klasse

Efterskoleforeningen finder det overordnet betænkeligt, at der nu gives adgang til HF direkte efter 9. klasse.

Det kan betyde, at unge allerede som 20-årige kan være færdige med en mellemlang videregående uddannelse og dermed kunne bestride erhverv, der vi vore optik ikke kun kræver uddannelse, men også modenhed og livserfaring.

Forskellige optagelseskrav til HF efter 9. og 10. klasse

I forslaget bliver adgangskravet fra 9. og 10. klasse til HF forskelligt. Efter 9. klasse kan man optages efter folkeskolens afgangseksamen, herunder dansk og matematik. I forslaget lyder kravet, at eleven efter 10. klasse skal optages på baggrund af prøverne i dansk og matematik på 10. klasses niveau. (Lovforslag 1, §10, stk 1. nr.5)

Efterskoleforeningen foreslår, at der gælder samme krav for optagelse til HF fra både 9. og 10. Klasse, således så det eleverne har mulighed for at aflægge prøven i 10. Klasse på 9. Klasses niveau.

Retskrav på optagelse til de gymnasiale uddannelser:

De mange adgangsforudsætninger

Udspillet ift. retskrav om optagelse efter 9. eller 10.klasse (§ 7, 8 og 9) bringer en række forskellige karakterkrav i spil alt efter status på henholdsvis parathedsvurderingen, standpunktskarakterer, prøvekarakterer. Der er både 02, 3, 4 (8.klasse) og 6 i spil. De såkaldte *mange adgangsforudsætninger*.

Efterskoleforeningen vurderer, at det vil være vanskeligt for elever og forældre at forstå processerne frem mod optagelse. Ikke mindst vil det være en særlig vanskelig opgave for efterskolevejlederne at formidle de foreslåede adgangsforudsætninger. Dette kræver hjælp fra ministeriet side, f.eks. med forklarende film, illustrationer mv., så der skabes mindst mulig usikkerhed og forvirring hos forældre og elever. Det er ligeledes vigtigt med en præcis og målrettet kommunikation til vejledere og uddannelsesinstitutioner, da de meget komplekse optagelseskrav ellers kan give anledning til fortolkningstvist.

Retskrav på optagelse fra 10. klasse, som ikke har taget alle prøverne i 9. klasse

Efterskoleforeningen anbefaler, at der gives mulighed for afvigelse af kravet i §9, stk. 1., 4. *Ansøgeren har aflagt folkeskolens obligatoriske 9. klasseprøver ved afslutningen af 9.*

klasse, hvis eleverne af en eller anden grund ikke har aflagt prøverne i 9. klasse.

Efterskoleforeningen finder det uhensigtsmæssigt, at en ung som f.eks. bliver ramt af alvorlig sygdom, syg forælder, dødsfald i familien i 9. klasse, og derved ikke aflægger prøverne i 9. klasse, *ikke* kan opnå retskrav selv om de i 10. klasse har deltaget i undervisning og aflagt enten de obligatoriske 9.klassesprøver og/eller 10.klassesprøverne ved afslutningen af undervisningen på 10.klassetrin.

Disse unge bør også have mulighed for at opnå retskrav for optagelse, og ikke blot være afhængig af en centralt institutionsleders vurdering, når de har gennemført 10.klasse og opfylder øvrige betingelser for optagelse.

Retskrav og elever på en 10. prøvefri årgang

Elever som i 9. klasse har aflagt folkeskolens obligatoriske 9. klasseprøver ved afslutningen af 9. klasse, og vælger at gå på en prøvefri 10. årgang efterfølgende, skal efter forslaget optages på uddannelsesinstitutionen optages på baggrund af en centralt stillet prøve og en samtale med institutionens leder (lovforslag §11).

Efter Bekendtgørelsen om optagelse på de gymnasiale uddannelser, kap.4, §10 har *Ansøgere fra Færøerne eller Grønland, som er omfattet af den nordiske overenskomst om uddannelsesfællesskab på gymnasialt niveau, som har gennemført den færøske, henholdsvis den grønlandske grundskole* og som efter den ansøgte institutions leders vurdering har kvalifikationer svarende til de krav, der stilles til optagelse på de gymnasiale uddannelser krav på optagelse.

Efterskoleforeningen foreslår, at elever fra en prøvefri 10. årgang, som kan dokumentere at have kvalifikationer svarende til det niveau som de optagelseskrav, der stilles til optagelse på de gymnasiale uddannelser, og som efter den ansøgte institutions leders vurdering har kvalifikationerne, får *retskrav* til optagelse.

Baggrunden er, at der findes skoler som tilbyder 10. prøvefri forløb, hvor undervisningen er på et 10. classes niveau og hvor eleverne i stedet for karakterer og ordinære prøver/eksaminer løbende evalueres i projekter undervejs i skoleåret, og på nogle skoler afsluttes skoleåret med et omfattende afgangsprøveprojekt.

På den måde kvalificeres eleverne til efterfølgende at begynde på en gymnasial ungdomsudannelse.

Retskrav på optagelse efter 10. klasse for elever med Cambridge prøve

En række efterskoler tilbyder Cambridgeprøve i engelsk i stedet for den danske engelsk - prøve. Disse elever bør have retskrav til optagelse til de gymnasiale uddannelser. Det vil sige at disse elever som i forslaget ikke optages efter §11, hvor de skal til en centralt stillet prøve og en samtale.

I disse tilfælde bør institutionens leder kunne fravige bestemmelsen om prøve og samtale.

Derved nedsættes ressourceforbruget ved indkaldelse og gennemførelse af prøver og samtaler.

Optagelse efter konkret vurdering efter 10. klasse

I §11 foreslås det at uddannelsesinstitutionens leder ud fra en helhedsvurdering på baggrund af en centralt stillet prøve og en samtale vurderer om eleven kan optages. Det er nyt at eleven i 10. klasse nu også skal til en centralt stillet prøve. Denne prøve ser vi som et unødigt bureaukrati, da erfaringen fra tidligere siger, at lederen af institutionen kan foretage vurderingen ud fra samtalen.

Studievalgsportfolioen

Efterskoleforeningen finder overordnet forslaget om en studievalgsportfolio som arbejdsredskab i vejledningsprocessen god. Men man skal dog være opmærksom på, at den ikke medfører til øget bureaukrati.

Det skal præciseres hvem der har ansvaret for studievalgsportfolioen, da det ikke står tydeligt i forslaget. Er det eleven eller skolen? eller er det et samspil mellem elev, forældre og skole?

Det bør også sikres, at der udarbejdes en fyldestgørende vejledning og skabelon til portfolioen, så den bliver så ensartet som muligt, og samtidig sikrer at portfolioen bliver anvendelig i vejledningsprocessen.

Vi anbefaler, at portfolioen bliver i digital form, hvor det sikres at elever, som har svært ved at udtrykke sig skriftligt såvel som mundtligt, også kan bruge den. Det kan f.eks. afhjælpes ved at der er mulighed for at indlægge videoklip, fotos, grafiske illustrationer m.m.

Efterskoleforeningen foreslår endvidere, at ungdomsuddannelsesinstitutionen bliver forpligtiget på at bruge og videreføre portfolien ind i grundforløbet på ungdomsuddannelsesinstitutionen.

Der bør dog findes et nyt navn, da ordet *studievalg* ikke hører til på grundskoleniveauet, men højere oppe i uddannelsessystemet.

UVM - AUDGYM

Fra: Lars Djernæs <ldj@fanet.dk>
Sendt: 23. september 2016 10:01
Til: UVM - AUDGYM
Cc: Mariane Dissing; Jette Hartø
Emne: Høring - gymnasielov FA
Vedhæftede filer: Høringsbrev.pdf; Udkast til hovedlovforslag.pdf; Høringsliste.pdf

FA takker for høringen over udkast til forslag til lov om de gymnasiale uddannelser.

FA vurderer, at lovforslaget afspejler den politiske aftale om styrkede gymnasiale uddannelser, som FA i det store og hele byder velkommen.

FA er således tilfreds med, at aftalen sigter mod at klæde studenterne bedre på til de videregående uddannelser, hvilket er hovedformålet med de gymnasiale uddannelser.

Mere konkret er FA tilfreds med,

- at de gymnasiale uddannelser gennem én samlet lov i højere grad bliver ligestillet, end tilfældet er i dag,
- at grundforløbet bliver forkortet til 3 måneder, så der bliver mere tid til fordybelse inden for de enkelte studieretninger,
- at antallet af studieretninger bliver reduceret fra ca. 300 til 49, som i langt højere grad matcher og giver direkte adgang til de videregående uddannelser inden for beslægtede fagområder,
- at matematik på B-niveau bliver obligatorisk på langt de fleste studieretninger, så studenterne automatisk opfylder matematikkravene til langt flere videregående uddannelser,
- at der lægges op til højere kvalitet i undervisningen i gymnasiet gennem styrket faglighed, skriftlighed og flere undervisningstimer,
- at der gives mere plads og tid til vejledning og feedback fra lærerne,
- at fagene i gymnasiet skal gøre mere virkelighedsnære og anvendelsesorienterede,
- at omverdenen i højere grad skal inddrages i undervisningen, herunder gennem samarbejde med virksomheder, og at
- at aftalen prioriterer fremmedsprog, skriftlige og digitale kompetencer samt bedre muligheder for at udfordre talenter.

FA beklager imidlertid, at aftalen og dermed lovforslaget ikke vil bidrage til en løsning på den store samfundsudfordring, det er, at gymnasierne i dag optager for mange afgangselever fra folkeskolen, og erhvervsskolerne optager for få, i forhold til arbejdsmarkedets fremadrettede behov for kompetencer. Adgangskravet til gymnasiet er blevet for lavt til, at flere folkeskoleelever vil blive dirigeret væk fra gymnasierne og over på erhvervsskolerne. Det lave adgangskrav vil heller ikke bidrage til et tiltrængt løft i det faglige niveau eller til et lavere frafald på gymnasierne.

I høringsbrevet anmoder ministeriet høringsparterne om at tage stilling til to konkrete problemstillinger:

- I forhold til den første problemstilling mener FA, at også de nævnte 10. klasseselever bør have retskrav på optagelse i gymnasiet. Det bør ikke ligge dem til last, at de af en eller anden grund ikke har aflagt prøverne i 9. klasse.
- I forhold til den anden problemstilling mener FA, at der bør gælde samme "karensperiode" på ét år efter afslutningen af 9. klasse for optagelse på hf-uddannelsen, som gælder for optagelse på den toårige uddannelse til almen studentereksamen. Begge uddannelser bør fastholdes som et tilbud til mere modne unge. En direkte adgang til hf-uddannelsen fra 9. klasse vil gøre det endnu vanskeligere at nå målsætningen om, at flere afgangselever fra folkeskolen tager en erhvervsuddannelse.

Høringssvar vedrørende udkast til Lov om de gymnasiale uddannelser fra Foreningen af studenterkursusrektorer.

1) Optagelse på den toårige stx

- Følgende står i udkastet §16 *"Optagelse på den toårige uddannelse til almen studentereksamen, kan tidligst finde sted et år efter, at ansøgeren har afsluttet 9. klasse efter bestemmelserne i lov om folkeskolen eller gennemført en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Institutionens leder afgør ud fra en vurdering af ansøgerens faglige kvalifikationer og forudsætninger i øvrigt, om en ansøger kan optages."*
- Foreningen ønsker dette ændret til: *"Optagelse på den toårige uddannelse til almen studentereksamen, kan tidligst finde sted efter afslutning af 9. klasse efter bestemmelserne i lov om folkeskolen eller gennemført en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Institutionens leder afgør ud fra en vurdering af ansøgerens faglige kvalifikationer og forudsætninger i øvrigt, om en ansøger kan optages."*

Argumenter for ændringsforslag:

- 1) Det fremgår af §2 stk. 2: "De gymnasiale uddannelser er målrettet unge med interesse for viden, fordybelse, perspektivering og abstraktion, og som primært sigter mod videregående uddannelse" Det fremgår af §2 stk. 3: "Den toårige uddannelse til almen studentereksamen er målrettet unge og voksne med interesse for viden, fordybelse, perspektivering og abstraktion, og som primært sigter mod videregående uddannelse"

Den toårige uddannelse til almen studentereksamen er at sammenligne med de øvrige gymnasiale uddannelser, da den er målrettet unge med præcis samme interesser som de øvrige gymnasiale ungdomsuddannelser. Eneste forskel på den to årige uddannelse til almen studentereksamen og øvrige uddannelser er at den *også* er for voksne. Det udelukker dog ikke, at unge også er indeholdt i målgruppen og derfor også bør have mulighed for at blive optaget, når de forlader grundskolen, såfremt de er egnede. At man har to målgrupper betyder ikke, at den ene bør nedprioriteres, men derimod, at der skal være mulighed for at prioritere begge. Det, der kendetegner eleverne på den toårige uddannelse til almen studentereksamen, er en særligt fagligt modenhed, som i visse tilfælde også forefindes hos elever, der netop har afsluttet 9. klasse. At eleverne netop betegnes som "elever" understreger pointen om at være en ungdomsuddannelse.

Ligesom der undtagelsesvis findes ældre elever på de andre gymnasiale ungdomsuddannelser, vil det være undtagelsen, at elever bliver optaget på den toårige uddannelse til almen studentereksamen direkte fra 9. klasse, men i de tilfælde hvor det er bedste uddannelsesvalg for den enkelte, hvorfor så indskrænke elevens valgfrihed?

Den toårige uddannelse til almen studentereksamen er en fagligt særligt krævende uddannelse, og det vil aldrig blive en hovedvej for flertallet af de mange elever, der ønsker at påbegynde ungdomsuddannelse direkte efter 9. klasse, men vi modtager hvert år henvendelser fra unge, der ønsker optagelse på vores skoler, men som ikke har lyst til at gå i 10. klasse. Hvorfor tvinge de unge og egnede til at gå i 10. klasse, hvis de ikke har behov eller lyst dertil? Vi modtager hvert år henvendelser fra unge, der er droppet ud af 1 g på andre 3 årige gymnasier, fordi de ikke passede ind i ungdomskulturen. Vi kunne i flere tilfælde overføre dem i samarbejde med de almene gymnasier, men det giver loven ikke mulighed for. De kan så vælge at søge ind året efter med et års forsinkelse i deres uddannelse til følge.

De, der ønsker at komme ind på den toårige uddannelse til almen studentereksamen direkte efter 9. klasse, er ofte unge, der kan betegnes som asynkrone. De er fagligt set langt foran deres jævnaldrende, men socialt set bagefter. Ofte mistrives de derfor i de normale ungdomsmiljøer, der findes på de øvrige ungdomsuddannelser, med frafald eller forsinkelse af uddannelsen til følge. På institutioner med den toårige uddannelse til almen studentereksamen er gennemsnitsalderen lidt højere, fagligheden særlig høj og der er mindre fokus på at skulle agere i et gennemsnitligt ungdomsmiljø for 16-17 årige. Det er synd for den unge, spild af offentlige ressourcer og vi forsinker et ungt menneske ét år fra at påbegynde sin videregående uddannelse.

- 2) I bemærkningerne stk. 2.1.1.2. understreges det, at den nye reform ønsker, at gøre uddannelserne ligeværdige. *"Skal samles i en lov med en fælles formålsbestemmelse. Dette er med til at understrege, at de gymnasiale uddannelser er ligeværdige, og at de har samme overordnede formål, nemlig at være studieforberedende til videregående uddannelser og at være almendannende"*. Opretholdes §16 i udkastet vil den to årige uddannelse til almen studentereksamen være den eneste gymnasiale ungdomsuddannelse i Danmark, der afholdes fra at kunne optage egnede elever efter 9. klasse.
- 3) Det virker overraskende at man ikke ønsker at give mulighed for direkte optagelse efter 9. klasse til den toårige uddannelse til almen studentereksamen, når man giver denne mulighed for elever, der ønsker at tage den to årige hf-eksamen med udvidet pakke. Hvis loven vedtages, som udkastet ser ud nu, får det den konsekvens, at man direkte efter 9. klasse, efterfulgt af 2 år på HF-uddannelsen, som er den gymnasiale ungdomsuddannelse med de laveste faglige krav, kan søge direkte ind på de lange videregående universitetsuddannelser. De samme muligheder gives derimod ikke til de særligt dygtige, og til tider socialt udfordrede elever, der ønsker at følge den toårige uddannelse til almen studentereksamen for at komme hurtigt videre til de videregående uddannelser. Sidstnævnte elever tvinges ud i et 10. klasses forløb, som langt fra alle i denne gruppe har brug for eller lyst til.

2) STX enkeltfag

I lov om private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseseksamen (hf-kurser), jf lovbekendtgørelse nr. 891 af 29 juni 2016, foretages følgende ændringer:

8. I § 17, stk. 1, nr. 4, ændres >>uddannelsen til hf tilrettelagt som enkeltfag, og uddannelsen til stx tilrettelagt som enkeltfag<< til >>uddannelsen til højere forberedelseseksamen<<.

"Samtidigt fremgår det under bemærkningerne i udkastet s. 80 at: "Institutioner med STX-uddannelsen eller studenterkursus kan udbyde fag fra disse uddannelser som enkeltfag. Og kan i den forbindelse tillade, at en kursist optages på eksisterende hold, der indgår i et treårigt uddannelsesforløb eller et toårigt studenterkursusforløb".

STX enkeltfag er beklageligvis ikke længere at finde i loven. Det vil dog langt være at foretrække, at elever der har gennemført en del af deres stx-uddannelse ikke skal skifte bekendtgørelse til HF, men derimod kan færdiggøre deres stx-studentereksamen ved at tage enkelte stx-fag. Bevarelsen af stx-enkeltfag bevarer en nødvendig fleksibilitet i uddannelsessystemet som derfor ønskes opretholdt i fremtiden.

På vegne af foreningen af studenterkursusrektorer
Formand
Ole Droob
Rektor
Aalborg studenterkursus

Aalborg d. 12. september 2016

Høringssvar vedrørende udkast til Lov om de gymnasiale uddannelser fra Foreningen af studenterkursusrektorer.

1) Optagelse på den toårige stx

- 1) Det fremgår af §2 stk. 2: "De gymnasiale uddannelser er målrettet unge med interesse for viden, fordybelse, perspektivering og abstraktion, og som primært sigter mod videregående uddannelse" Det fremgår af §2 stk. 3: "Den toårige uddannelse til almen studentereksamen er målrettet unge og voksne med interesse for viden, fordybelse, perspektivering og abstraktion, og som primært sigter mod videregående uddannelse"

Den toårige uddannelse til almen studentereksamen er at sammenligne med de øvrige gymnasiale uddannelser, da den er målrettet unge med præcis samme interesser som de øvrige gymnasiale ungdomsuddannelser. Eneste forskel på den to årige uddannelse til almen studentereksamen og øvrige uddannelser er at den *også* er for voksne. Det udelukker dog ikke, at unge også er indeholdt i målgruppen og derfor også bør have mulighed for at blive optaget, når de forlader grundskolen, såfremt de er egnede. At man har to målgrupper betyder ikke, at den ene bør nedprioriteres, men derimod, at der skal være mulighed for at prioritere begge. Det, der kendetegner eleverne på den toårige uddannelse til almen studentereksamen, er en særligt fagligt modenhed, som i visse tilfælde også forefindes hos elever, der netop har afsluttet 9. klasse. At eleverne netop betegnes som "elever" understreger pointen om at være en ungdomsuddannelse.

Ligesom der undtagelsesvis findes ældre elever på de andre gymnasiale ungdomsuddannelser, vil det være undtagelsen, at elever bliver optaget på den toårige uddannelse til almen studentereksamen direkte fra 9. klasse, men i de tilfælde hvor det er bedste uddannelsesvalg for den enkelte, hvorfor så indskrænke elevens valgfrihed?

Den toårige uddannelse til almen studentereksamen er en fagligt særligt krævende uddannelse, og det vil aldrig blive en hovedvej for flertallet af de mange elever, der ønsker at påbegynde ungdomsuddannelse direkte efter 9. klasse, men vi modtager hvert år henvendelser fra unge, der ønsker optagelse på vores skoler, men som ikke har lyst til at gå i 10. klasse. Hvorfor tvinge de unge og egnede til at gå i 10. klasse, hvis de ikke har behov eller lyst dertil? Vi modtager hvert år henvendelser fra unge, der er droppet ud af 1 g på andre 3 årige gymnasier, fordi de ikke passede ind i ungdomskulturen. Vi kunne i flere tilfælde overføre dem i samarbejde med de almene gymnasier, men det giver loven ikke mulighed for. De kan så vælge at søge ind året efter med et års forsinkelse i deres uddannelse til følge.

De, der ønsker at komme ind på den toårige uddannelse til almen studentereksamen direkte efter 9. klasse, er ofte unge, der kan betegnes som asynkrone. De er fagligt set langt foran deres jævnaldrende, men socialt set bagefter. Ofte mistrives de derfor i de normale ungdomsmiljøer, der findes på de øvrige ungdomsuddannelser, med frafald eller forsinkelse af uddannelsen til følge. På

BILAG: Høringssvar fra udbydere af den 2-årige stx

institutioner med den toårige uddannelse til almen studentereksamen er gennemsnitsalderen lidt højere, fagligheden særlig høj og der er mindre fokus på at skulle agere i et gennemsnitligt ungdomsmiljø for 16-17 årige. Det er synd for den unge, spild af offentlige ressourcer og vi forsinker et ungt menneske ét år fra at påbegynde sin videregående uddannelse.

- 2) I bemærkningerne stk. 2.1.1.2. understreges det, at den nye reform ønsker, at gøre uddannelserne ligeværdige. *"Skal samles i en lov med en fælles formålsbestemmelse. Dette er med til at understrege, at de gymnasiale uddannelser er ligeværdige, og at de har samme overordnede formål, nemlig at være studieforberedende til videregående uddannelser og at være almendannende"*. Opretholdes §16 i udkastet vil den to årige uddannelse til almen studentereksamen være den eneste gymnasiale ungdomsuddannelse i Danmark, der afholdes fra at kunne optage egnede elever efter 9. klasse.
- 3) Det virker overraskende at man ikke ønsker at give mulighed for direkte optagelse efter 9. klasse til den toårige uddannelse til almen studentereksamen, når man giver denne mulighed for elever, der ønsker at tage den to årige hf-eksamen med udvidet pakke. Hvis loven vedtages, som udkastet ser ud nu, får det den konsekvens, at man direkte efter 9. klasse, efterfulgt af 2 år på HF-uddannelsen, som er den gymnasiale ungdomsuddannelse med de laveste faglige krav, kan søge direkte ind på de lange videregående universitetsuddannelser. De samme muligheder gives derimod ikke til de særligt dygtige, og til tider socialt udfordrede elever, der ønsker at følge den toårige uddannelse til almen studentereksamen for at komme hurtigt videre til de videregående uddannelser. Sidstnævnte elever tvinges ud i et 10. klasses forløb, som langt fra alle i denne gruppe har brug for eller lyst til.

2) STX enkeltfag

I lov om private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseseksamen (hf-kurser), jf. lovbekendtgørelse nr. 891 af 29 juni 2016, foretages følgende ændringer:

8. I § 17, stk. 1, nr. 4, ændres >>uddannelsen til hf tilrettelagt som enkeltfag, og **uddannelsen til stx tilrettelagt som enkeltfag**<< til >>uddannelsen til højere forberedelseseksamen<<.

"Samtidigt fremgår det under bemærkningerne i udkastet s. 80 at: *"Institutioner med STX-uddannelsen eller studenterkursus kan udbyde fag fra disse uddannelser som enkeltfag. Og kan i den forbindelse tillade, at en kursist optages på eksisterende hold, der indgår i et treårigt uddannelsesforløb eller et toårigt studenterkursusforløb"*.

STX enkeltfag er beklageligvis ikke længere at finde i loven. Det vil dog langt være at foretrække, at elever der har gennemført en del af deres stx-uddannelse ikke skal skifte bekendtgørelse til HF, men derimod kan færdiggøre deres stx-studentereksamen ved at tage enkelte stx-fag. Bevarelsen af stx-enkeltfag bevarer en nødvendig fleksibilitet i uddannelsessystemet som derfor ønskes opretholdt i fremtiden.

På vegne af foreningen af studenterkursusrektorer
Formand
Ole Droob
Rektor
Aalborg studenterkursus

Høringssvar fra Frie Skolers Lærereforening (FSL)

Vedr.

Høring over udkast til forslag til lov om de gymnasiale uddannelser og udkast til lov om ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og forskellige andre love

Hermed fremsendes Frie Skolers Lærereforenings høringssvar til de fremsatte forslag, og vi takker samtidig for muligheden for at udtale os i denne sag.

Lovforslaget indeholder en række ændringer af gymnasieområdet, hvoraf nogle specifikt har betydning for Folkeskolen og dermed også de frie skoler. Frie Skolers Lærereforening (FSL) forholder sig i dette høringssvar alene til den del af lovændringen, som har direkte betydning for optaget af elever fra de frie skoler på gymnasierne og overgangen mellem grundskole og ungdomsuddannelse.

Folkeskolens afgangseksamen

Med ændringen indføres muligheden for ikke at bestå efter et 10-årigt grundskoleforløb, og det er en grundlæggende kulturændring og i strid med hele grundskolens formål.

Der er ikke mulighed for at gå til reeksamination.

Der er ikke reelle muligheder efter grundskolen for de elever, der dumper til afgangseksamen.

Bestå-kravet rammer skævt og er alt for snævert i forhold til muligheden for optagelse på en ungdomsuddannelse.

Navneændringen fra afgangsprøve til afgangseksamen er efter Frie Skolers Lærereforenings opfattelse et udtryk for, at man ønsker at sende et signal om, at grundskolen har stor betydning, og at det er vigtigt, at undervisningen og elevernes udbytte har et højt niveau. Vi er ikke uenige i intentionen, men vi mener, at der samtidig sendes et højst uheldigt signal om, at man kan bestå eller ikke bestå, hvilket er en helt ny opfattelse af målet med grundskolen. Dette ligger naturligt i forlængelse af indførelsen af karakterkrav for adgang til erhvervsuddannelserne og det foreslåede karakterkrav til de gymnasiale uddannelser, som vi ikke kan støtte. Ændringen rejser samtidig spørgsmålet om mulighed for om-eksamination. Andre steder i uddannelsessystemet findes ordninger, som muliggør, at eleven eller den studerende kan gå til eksamen igen, hvis man ikke består. Hvis man indfører en eksamen, hvor man kan bestå eller ikke bestå som afslutning af grundskolen, bør man give mulighed for at man kan gå til eksamen igen, hvis man ikke består.

Frie Skolers Lærerforening finder det desuden meget bekymrende, at der ikke er reelle alternativer for elever, som ikke formår at bestå afgangseksamen i dansk og matematik.. Med en gymnasiereform i tillæg til den gældende EUD-reform levnes bogligt svage elever stort set ingen mulighed for at komme videre i uddannelsessystemet. Dette harmonerer dårligt med regeringens målsætning om at løfte andelen af de elever, som gennemfører en ungdomsuddannelse.

De konkrete karakterkrav rammer efter Frie Skolers Lærerforenings opfattelse skævt, idet elever med anden sproglig baggrund end dansk og ordblinde elever vil have særligt vanskeligt ved at opfylde karakterkravet. FSL anerkender, at der er en statistisk sammenhæng mellem karakterniveau til FSA og sandsynligheden for at gennemføre en gymnasieuddannelse, men vi vil samtidig påpege, at der med ændringerne vil være en gruppe elever, som ikke længere får muligheden for at vise, hvad de kan. Vi mener helt grundlæggende, at disse elever skal have en chance, når vi ved, at en del af de elever, som i dag ikke opfylder de foreslåede karakterkrav, rent faktisk gennemfører en gymnasial uddannelse og i en del tilfælde med et bedre resultat end forventet ved afslutning af grundskolen.

Karakterkravet betyder, at man, for at undgå, at en gruppe elever falder fra på ungdomsuddannelserne, udelukker en anden gruppe, som ville kunne gennemføre. Det ville være langt mere hensigtsmæssigt at forholde sig til den enkelte elevs faglige og øvrige forudsætninger, end blot at afgøre optagelse ud fra karakteren i dansk og matematik.

Vejledningsloven

Stramningen af kravet til en positiv uddannelsesparathedserklæring harmonerer dårligt med øvrige krav til optagelse.

Elever, der er vurderet uddannelsesparate, bør have adgang til individuel vejledning, da en positiv vurdering ikke nødvendigvis medfører et kvalificeret uddannelsesvalg.

Karakterkravet ændres fra 4,0 til 5,0 for at modtage en positiv uddannelsesparathedsvurdering i 8. klasse. Det er efter FSL's opfattelse ligeledes en naturlig konsekvens af gymnasiereformen, men savner fuldstændig legitimering i forhold til de elever, som ønsker en erhvervsuddannelse, hvor karakterkravet er lavere end ved optagelse i det gymnasiale system. FSL mener i øvrigt, at sorteringen i uddannelsesparate/ikke uddannelsesparate er problematisk af flere grunde. For det første har det vist sig, at der er elever, som gør endog store faglige fremskridt fra 8. til 9. klasse, og disse risikerer at miste motivationen, hvis de erklæres ikke uddannelsesparate. Desuden er differentieringen i vejledningsindsatsen problematisk ift. de elever, som modtager en positiv uddannelsesparathedsvurdering. Disse elever har intet retskrav på individuel vejledning fra Ungdommens Uddannelsesvejledning, hvilket er problematisk, da en stor del af denne gruppe ikke er parate til at vælge uddannelse på et oplyst grundlag, selvom de formelt set vurderes uddannelsesparate. Endelig har uddannelsesparathedsvurderingen vidtrækkende konsekvenser i forhold til optagelsen på gymnasierne. Frie Skolers Lærerforening mener, at det er uklart, om det reelle karakterkrav for optagelse er 4 eller 5, fordi uddannelsesparathedsvurderingen er en forudsætning for retskrav på optagelse.

Retskrav på optagelse

Elever bør kunne opretholde deres i 9. klasse erhvervede retskrav på optagelse, selv om de går i 10. klasse på en prøvefri skole.

Der er risiko for, at de prøvefri skoler tvinges til at undervise målrettet frem mod en central prøve, der svarer til folkeskolens afgangseksamen, hvilket i realiteten vil betyde, at friheden til at lave prøvefri skole bliver sat voldsomt under pres.

Frie Skolers Lærereforening mener, at forudsætningerne for retskravet på optagelse til de treårige gymnasiale uddannelser er blevet unødvendigt stramme. Helt specifikt fjernes retskravet for elever, som har valgt 10. klasse uden prøveafleggelse i fagene dansk, engelsk og matematik på dette klassetrin jf §9 stk 5. uanset disse elevers tidligere prøveresultater fra 9. klasse. Det efterlader en del elever, som har præsteret godt ved de obligatoriske prøver i 9. klasse, men eksempelvis valgt et efterskoleophold i 10. klasse, hvor de omtalte fag er erstattet af helt andre fag og aktiviteter, i en urimelig usikker position, hvor de ikke længere kan være sikre på at blive optaget på det gymnasium, de var berettigede til efter 9. klasse. Det er efter FSL's opfattelse helt urimeligt, at man på den måde fratager eleverne retskravet på optagelse, hvis man fx tager 10. klasse på en prøvefri efterskole.

Med indførelsen af en central prøve for de elever, som ikke har været til folkeskolens afgangseksamen, strammes reglerne tilsvarende, og vi frygter, at det vil blive meget svært for elever, der har gået på en prøvefri skole, at opnå optagelse, med mindre skolen forbereder eleverne på den centrale prøve, som må forventes at svare til Folkeskolens Afgangseksamen. Det lægger et helt urimeligt pres på de frie skolers frihed til at anvende den pædagogik, som man finder bedst på den enkelte skole og risikerer at gøre det praktisk umuligt at være en prøvefri skole i fremtiden.

Styrk muligheden for at tage en ungdomsuddannelse

Helt grundlæggende mener vi således, at en række af de foreslåede tiltag vil lægge hindringer i vejen for, at flere kan tage en ungdomsuddannelse, hvilket er højst uheldigt, og vi opfordrer til, at man genovervejer forslagene og i højere grad forsøger at bane en vej gennem uddannelsessystemet frem for at lukke muligheder for den enkelte elev.

Frie Skolers Lærereforening står gerne til rådighed for spørgsmål i forbindelse med ovenstående bemærkninger til lovforslaget.

Monica Lendal Jørgensen

Næstformand Frie Skolers Lærereforening

M: 2758 1384

E: mlj@fsl.dk

Høring over udkast til forslag til lov om de gymnasiale uddannelser og udkast til lov om ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og andre love

FTF finder det uheldigt, at HF's to første semestre målrettes imod erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser også for kursister, der tager en fagpakke, der giver adgang til universitetsuddannelser. FTF foreslår, at fagpakkerne tematisk er brede nok til at rumme forberedelse til alle uddannelsesniveauer. FTF hilser det velkommen, at der videreføres en naturvidenskabelig studieretning uden matematik på B niveau.

FTF har modtaget udkast til forslag til lov om de gymnasiale uddannelser og udkast til lov om ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og andre love i høring og har følgende bemærkninger:

Vedr. forslag til lov om de gymnasiale uddannelser

HF generelt

FTF er fortsat kritisk overfor målretningen af HF imod professionsbachelor- og erhvervsakademiuuddannelser, som er meget uheldig og problematisk. Der indføres som noget nyt to forskellige former for studiekompetence: Én til de akademiske bacheloruddannelser og én til professionsbacheloruddannelser. Hvis der ikke kræves de samme adgangsforudsætninger, vil det på sigt underminere den allerede udfordrede ligestilling mellem de forskellige bacheloruddannelser.

Fagpakker på HF

For at understøtte, at kursisterne bliver så dygtige som de kan, bør det fremgå, at fagpakker uden overbygning reelt også er indgangen til en fagpakke *med* overbygning rettet imod videregående uddannelser på universitetsniveau. Den kursist, som starter på HF med ønske om at kvalificere sig til en universitetsuddannelse, starter på en fagpakke uden overbygning og vælger en fagpakke *med* overbygning ved udgangen af 2. semester. Derfor bør det sikres, at fagpakkerne tematisk er berede nok til at rumme både forberedelse til erhvervsakademi- og professionsuddannelser og til universitetsuddannelser. Det betyder for eksempel, at en fag-

pakke målrettet "samfund" vil skulle forberede til både socialrådgiveruddannelsen og samfunds-fag på universitetet frem til og med HF's 2.semester, derefter vil der kunne forekomme en opdeling i kursister med og uden overbygning.

FTF foreslår derfor, at §37, stk. 2 indledes således: "Institutionen udbyder et antal fagpakker, som hver består af to fag med et naturligt fagligt samspil og er målrettet et bredt videregående uddannelsesområde på især erhvervsakademier eller professionshøjskoler (fagpakker uden overbygning) og frem til og med 2. semester tillige målrettet universitetsuddannelser inden for det samme uddannelsesområde og, der kan opnås adgang til ved valg af fagpakke med overbygning."

Som konsekvens af, at fagpakkerne skal rette sig imod et bredt felt af videregående uddannelser på erhvervsakademier eller professionshøjskoler, foreslår FTF, at det i bemærkningerne til §37 fastslås, at det derfor ikke er muligt at have en fagpakke, der bærer en enkelt uddannelses navn som titel eller at markedsføre fagpakker, som hovedsageligt rettet imod én enkelt uddannelse. Dette skal sikre, at kursisterne har et reelt uddannelsesvalg efter HF og ikke *de facto* fastlåses til én enkelt uddannelse.

Årskarakterer på HF

FTF er kritisk overfor, at der jf. §46, stk. 2, foreslås årskarakterer på HF. Dette er ikke en del af den politiske aftale. Årskarakterer vil ændre HF's karakter grundlæggende og dermed den særlige profil, som det med aftalen er formålet at fastholde. Den meget blandende kursistgruppe på HF trives i et læringsrum, der ikke er præget af præstationskultur og karakterer. Dette særlige læringsrum er en stor del af HF's succes, som ikke bør ændres.

FTF foreslår derfor, at der findes en anden løsning til bedømmelsen af det faglige niveau i de seks obligatoriske fag i faggrupperne på HF, der ikke indebærer, at der gives årskarakterer. En mulig løsning kunne være en skriftlig projektopgave i hver af de to faggrupper, der inddrager alle fag. Der gives karakter i alle fag af de pågældende faglærere. Karaktererne for disse opgaver kan så indgå i eksamensresultat.

Optagelse

Det er problematisk og begrænsende, at hovedvægten lægges på karakterer i adgangen til de gymnasiale uddannelser. Den mere helhedsorienterede vurdering af den unge fylder væsentligt mindre, mens hovedkriteriet er karakterer. Det vil bidrage til et øget karakterfokus i uddannelsingen, der risikerer at lægge et unødigt pres på de unge og skabe dårligere forudsætninger for læring. Dette forstærkes af ændringen af folkeskolens afgangsprøve til en eksamen, hvor det fremover vil være muligt ikke at bestå folkeskolen, som blot lægger yderligere pres

på eleverne. Det store antal som udelukkes betyder, at mange motiverede unge vil være i fare for ikke at få en ungdomsuddannelse.

På baggrund af disse overvejelser mener FTF, at optagelsesreglerne ikke bør være unødigt ekskluderende.

Derfor er det uheldigt, at det ikke klart fremgår af lovens §8, at adgang til den toårige HF kan ske med et karaktergennemsnit på 2,0, sådan som det er tilfældet for de treårige gymnasiale uddannelser i §7.

FTF foreslår, at det i §8 præciseres, at dette er muligt.

I høringsbrevet hedder det: "Ifølge udkastet til gymnasielov har elever ikke retskrav på optagelse efter 10. klasse, hvis eleven af en eller anden grund ikke har aflagt prøverne i 9. klasse, selv om de har deltaget i undervisning og aflagt enten de obligatoriske 9.-klasseprøver og/eller 10.-klasseprøverne ved afslutningen af undervisningen på 10. klassetrin."

FTF finder dette problematisk, da 10. klasseprøven bør kunne stå som en tilstrækkelig dokumentation for, at eleven har det nødvendige faglige niveau for at blive optaget.

FTF foreslår derfor, at reglerne ændres så elever i 10. klasse kan opnå retskrav på optagelse til en gymnasial ungdomsuddannelse, selv om de efter 9. klasse ikke opfyldte alle adgangs-krav herunder fx vedr. aflæggelse af folkeskolens 9.klasse prøve, hvis de har opnået en positiv uddannelsesparathedsvurdering og bekræftet det faglige niveau ved prøverne.

Det er ligeledes problematisk, at eleverne i 10. klasse ikke har mulighed for i alle prøfefag at aflægge prøve på 9.klassesniveau og på den måde opnå adgang til den toårige uddannelse til hf-eksamen. Dette betyder, at elever, der benytter 10. klasse til at forbedre sit faglige niveau, ikke kun skal nå niveauet for en 9.klassesprøve, men skal nå et højere niveau for at få afgang til HF.

FTF foreslår, at der skal gælde samme krav til prøveaflæggelse efter 9. og 10. klasse. Så elever kan få retskrav på optagelse i den toårige uddannelse til hf-eksamen ved at aflægge 9. klasseprøve i 10. klasse svarende til reglerne for de øvrige gymnasiale uddannelser. Derfor bør alle obligatoriske prøver ved afslutningen af 10. klasse tilbydes som 9. og 10. klasseprøve. Endvidere bør det præciseres hvilke prøvekrav, der indgår efter 10. klasse.

Studieretninger og tværfaglighed

Det er positivt, at antallet af studieretninger bliver mindre, det vil øge overskueligheden og gøre vejledningsopgaven lettere. Dog er der i reduktionen lagt vægt på generelt at hæve niveauerne. Det er tydeligt, at universiteternes forhøjede adgangskrav er en inspirationskilde til dette arbejde, og det skaber et STX, der fremstår meget universitetsrettet. Sammen med målretningen af HF bidrager dette til en tydelig spordeling og hierarkisering i de gymnasiale uddannelser.

I lyset af denne udvikling vil FTF gerne fremhæve videreførelsen af en naturvidenskabelig studieretning uden matematik A som et meget positivt element i lovforslaget. Det vil være en rigtig god vej til for eksempel de sundhedsvidenskabelige professionsbacheloruddannelser – og bidrager til, at STX fremstår relevant for elever, der ønsker en professionsbacheloruddannelse.

Mulighederne for, at institutioner kan godkendes til at udbyde lokale studieretninger, bør udvides, så lokale samarbejder med offentlige og private virksomheder, samt videns- og kulturinstitutioner kan udnyttes optimalt. Der bør ligeledes være mulighed for at oprette lokale studieretninger, der understøtter lokale arbejdsmarkeds- og erhvervsmæssige styrkepositioner.

Derfor foreslår FTF, at §26, stk. 3 affattes således: "Ministeren for børn, undervisning, og ligestilling kan godkende, at en institution med et særligt uddannelsesmiljø, bestemt faglig ekspertise eller *særlige lokale samarbejder med offentlige eller private virksomheder, videns- eller kulturinstitutioner kan udbyde en lokal studieretning.*"

Som minimum foreslås det, at de almindelige bemærkninger i 2.1.3.2.3 *studieretninger* og de specifikke bemærkninger til § 26 bringes i overensstemmelse med den foreslåede lovtekst i §26 stk. 3, som lyder: "en institution med et særligt uddannelsesmiljø eller bestemt faglig ekspertise kan udbyde en lokal studieretning". I bemærkningerne stilles et højere krav om et "*helt særligt fagligt miljø*". Det bør ændres til et "*særligt fagligt miljø*".

Afskaffelsen af almen studieforberedelse (AT) er beklagelig, og det stiller store krav til samarbejdet mellem fagene, hvis elevernes tværfaglige kompetencer skal holdes på samme niveau som tidligere. I dette lys er det uheldigt, at der med lovforslagets §30 sættes meget løse og uforpligtende rammer for det flerfaglige samarbejde. Det vil betyde, at der vil opstå et meget uensartet niveau for dette. Tværfaglighed, og de kompetencer tværfagligt arbejde giver, er afgørende både i de videregående uddannelser og på arbejdsmarkedet.

Derfor foreslår FTF, at minimumstimetallet til flerfagligt arbejde hæves betydeligt til et niveau, der reelt forpligter fagene til at samarbejde – fx til 60 timer i stedet for de foreslåede 20 timer.

Derudover foreslår FTF, at det i bemærkninger til §30 tydeliggøres, at studieretningsprojektet som hovedregel er flerfagligt og kun helt undtagelsesvis kan nøjes med at inddrage ét fag. I bemærkningerne til §30 anføres det, at "det vil ikke være udelukket at skrive i ét fag, hvis læreren vurderer, at det valgte emne egner sig bedst til ét fagligt projekt." Dette foreslås ændret til "I udgangspunktet skal opgaveemner være egnede til at inddrage to fag i besvarelsen. Kun i helt særlige tilfælde kan opgaven skrives i ét fag". Lovforslagets formulering lader det reelt være op til eleven at vælge om opgaven skal være tværfaglig i kraft af emnevalget.

Endelig foreslår FTF, at det i §30 præciseres, at "I uddannelsen til almen studentereksamen skal der løbende i gymnasietiden indgå flerfaglige forløb, *herunder forløb med skriftlige flerfaglige produktkrav*, som forbereder eleverne til arbejdet med et studieretningsprojekt på tredje år." Det kursiverede er den foreslåede tilføjelse.

Vedr.: Udkast til høringssvar til lov om ændring af lov om institutioner for almen-gymnasiale uddannelser og andre love

Lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser (§1)

Af §1 nr. 3 fremgår det, at institutionen skal medvirke til at sikre "opfyldelse af nationale uddannelses- og institutionspolitiske mål". Denne bestemmelse indeholder en uklarhed angående hvilke politiske målsætninger, der kan være tale om, herunder hvilken i form målene fastsættes, hvordan de kommunikeres til institutionerne, og hvordan de evt. adskiller sig fra målene for institutionernes virke og uddannelsernes formål, som er beskrevet i lovgivningen.

Der er en fare for, at flere styringsredskaber sammenblandes, hvilket indeholder en risiko for, at dette kan stille bestyrelserne og deres medlemmer i en uafklaret og konfliktfyldt position i forhold til at varetage deres forpligtelser overfor institutionen, for eksempel dens økonomiske bæredygtighed, henholdsvis de nationale målsætninger. Denne problemstilling bliver særlig tydelig når det gælder samarbejdet med andre uddannelsesinstitutioner.

FTF foreslår, derfor at §1 nr. 3 udgår. Alternativt bør det beskrives meget tydeligere, hvordan nationale uddannelses- og institutionspolitiske mål fastsættes og kommunikeres, og hvordan samarbejdet med andre uddannelsesinstitutioner herom bliver reguleret. Fx kan udviklingskontrakter være en form, hvori ministeriet eksplicit fastlægger de mål, som institutionen forventes at bidrage til opfyldelsen af.

Eux-loven §8

FTF finder det uhensigtsmæssigt, at der ændres i studiekompetencen, der opnås på en EUX, allerede to år efter, den nuværende lov blev indført, og inden nogen elever endnu har afsluttet et studiekompetencegivende forløb på det merkantile område. Dermed er der ingen erfa-

ringer med den nuværende ordning, ligesom ændringen sker, før den planlagte evaluering af eux er gennemført.

I bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser fremgår det, at bevis for eux 1. del omdefinieres, så beviset fremover alene giver studiekompetence på linje med en hf-eksamen eller højere forberedelseseksamen uden overbygning og således ikke længere giver generel studiekompetence.

Dette vil skade værdien af EUX'en og bidrage til at videreuddannelsesmulighederne på erhvervsuddannelserne bliver ringere. Det vil skade målsætningen om at flere skal have en erhvervsuddannelse, som aftalt i EUD reformen.

FTF foreslår, at ændringer i EUX's studiekompetence afventer evalueringen af ordningen.

Vejledningsloven (§12)

I høringsbrevet hedder det, ændringer i vejledningsloven vil betyde krav om, "at anvende de afsluttende standpunktsbedømmelser ved Ungdommens Uddannelsesvejlednings endelige uddannelsesparathedsvurderinger og ikke som nu bedømmelser, som er afgivet i december måned."

FTF vurderer, at dette vil være urealistisk i forhold til de tidsmæssige rammer der er for udarbejdelse af uddannelsesplan og uddannelsesparathedsvurdering. Desuden vil forslaget medføre at elever fratages motivation til at forbedre deres faglige niveau indenfor det sidste halve skoleår i 9. klasse. FTF foreslår, derfor at dette forslag fjernes.

Bente Sorgenfrey

Formand

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling

Departementet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Att.: audgym@uvm.dk

Vedr. Høring over udkast til forslag til lov om de gymnasiale uddannelser

Gymnasiernes Bestyrelsesforening har med mail af 26.8.2016 modtaget ovennævnte lovforslag i høring. Vi afgiver hermed vores høringssvar. Gymnasiernes Bestyrelsesforening vil gerne kvittere for arbejdet med reformen, som indeholder mange gode initiativer. Vi støtter helhjertet forligskredsens intention om at styrke og forny de gymnasiale uddannelser, herunder at skabe et moderne og fleksibelt hf, der fornyr uddannelsen og styrker hf's særlige rolle i uddannelsessystemet.

Nedenstående vil vi påpege en række forhold, som vi finder uklare eller direkte skadelige for at opretholde et tilstrækkeligt diversificeret og fagligt niveau for det almene gymnasium (stx), herunder at sikre, at der også fremtidigt findes mulighed for gennemføre en stx-uddannelse i alle dele af landet. Vores største bekymring er, at såfremt alle reformens tiltag implementeres, kan det blive væsentligt sværere at opretholde et godt fagligt udbud og et attraktivt studiemiljø uden for de større byer.

På det overordnede plan vil vi påpege to forhold:

For det første vil Gymnasiernes Bestyrelsesforening gerne beklage den eskalering af detailstyring, som præger visse dele af lovforslagene. Disse er uhensigtsmæssige og skader både den daglige - og den strategiske ledelses muligheder for at tilrettelægge institutionens undervisning, så den afspejler det lokale behov og den efterspurgte kvalitet.

Ligeså vil vi gerne beklage, at der ikke afsættes tilstrækkelige midler til implementering af gymnasireformen. Det kræver både ressourcer og økonomi at implementere en reform, så de ønskede nyskabelser og den efterstræbte kvalitet bliver rodfæstet. Det korresponderer dårligt sammen, når man ønsker at implementere reformen samtidig med, at stx finansierer implementeringen af erhvervsuddannelsesreformen, og at der sker store besparelser som følge af den årlige 2. pct. reduktion i taxametre (omprioriteringsbidraget).

For så vidt angår lovteksten har vi følgende bemærkninger:

Ligestilling af uddannelserne

Af lovforslagets §§ 3, 4 & 5 fremgår det, at den overordnede hensigt med reformen er, at de fire gymnasiale uddannelser ligestilles, herunder at de alle fire primært sigter imod videregående uddannelse. Det forekommer derfor underligt, at lovforslaget viderefører en uhensigtsmæssig forskel mellem på den ene side htx og hhx og på den anden side hf og stx. I formålsparagraffen for htx og hhx nævnes, at eleverne skal udvikle deres evne til at analysere og arbejde med "virkelighedsnære" forhold. Det sidstnævnte er ikke omtalt i formålsformuleringerne for hf og stx, og det vil være en betydelig styrkelse af disse to uddannelsers formålsbeskrivelse og hermed kravene til undervisningen, at der også for disse uddannelser udtrykkes fordring om undervisning, som er "virkelighedsnær".

Den manglende indholdsmæssige ligestilling af de gymnasiale uddannelser, viser sig i øvrigt at gå igen i beskrivelsen af studieretningerne.

Studieretninger

Det er overraskende, at htx, som hverken har en kunstnerisk profil eller idræt som fag, får lov til at udbyde studieretninger med design B og idræt B, når stx pludselig fratages muligheden for overhovedet at udbyde studieretninger med kunstneriske fag på B-niveau og idræt på B-niveau.

For så vidt angår idræt er det svært at finde begrundelsen for, at idræt logisk kan indgå i et af hovedområderne på htx: anvendt naturvidenskab, teknologi og kommunikationsteknik, mens idræt ikke tilsvarende kan indgå i et af hovedområder for stx: naturvidenskab, samfundsvidenskab, sprog og kunst.

I den politiske aftale, som ligger til grund nærværende lovforslag, var det et ønske, at der skulle udbydes færre studieretninger, og det var et ønske, at studieretningerne i større omfang skulle give direkte adgang til videregående uddannelser. Der anføres dog ingen begrundelser for nævnte ændring: at en studieretning, der hidtil har været kendt på stx, ikke længere kan udbydes her, men fremover kan udbydes på htx. Det skal endelig anføres, at der i dag typisk ikke findes et fagligt miljø eller de fysiske rammer til idræt på de institutioner, der udbyder htx, mens begge dele findes i betydeligt omfang på stx-institutionerne. Der skal derfor investeres betydelige ressourcer til begge dele på htx samtidig med, at det vil være et alvorligt tilbageslag for den stærke tradition og de dygtige lærerkompetencer, der knytter sig til faget idræt på det almene gymnasium.

Det undrer også i beskrivelsen af studieretningsforløb, at fortsætterspansk fremgår som en mulighed (jf. § 24 om den merkantile gymnasieuddannelse og § 25 om den almene gymnasieuddannelse). Begge steder nævnes ud over begynderpansk også fortsætterspansk. Da spansk ikke er et fag, der i folkeskolen udbydes som andet end valgfag, og spansk i øvrigt ikke indgår i læreruddannelsen, er det vanskeligt at, se hvordan der kan være tilstrækkeligt med elever til fortsætterspansk.

Lærerkompetencer

I lovforslagets § 56 lægges der op til, at det fremtidigt skal være muligt at ansætte professionsbachelor i naturvidenskabelige fag og matematik – det vil sige, at man fraviger kravet om kandidatuddannede lærerkræfter. Dette er ikke en del af forligsteksten, hvorfor den del af lovforslaget er overraskende. I Gymnasiernes Bestyrelsesforening er vi vidende om, at muligheden for at ansætte ikke-kandidater i visse fag i mange år har eksisteret for htx og hhx, fordi man i disse to uddannelser har haft brug for "praktikere". I Gymnasiernes Bestyrelsesforening mener vi ikke, at dette argument holder for stx, idet uddannelsens sigte, ud over også at være virkelighedsnær, er målrettet de forskellige videregående uddannelser.

Klassedannelse og samlæsning

Ifølge lovforslaget er der næsten frie muligheder for samlæsning, men der er en begrænsning, som til gengæld er temmelig afgørende: Man må ikke samlæse hold på forskellige niveauer. At elever ikke kan påbegynde og følge undervisningen i et fag sammen, selv om en del af dem falder fra, når faget er nået til B-niveau, finde vi det vanskeligt at argumentere for, især fordi samlæsning på tværs af niveauer samtidig finder sted på universiteternes bacheloruddannelser.

I Gymnasiernes Bestyrelsesforening mener vi, at dette har en række uhensigtsmæssige konsekvenser, som i sidste ende kan betyde, at det bliver sværere at drive mindre gymnasier økonomisk rationelt, og at eleverne vil søge mod de større gymnasier med flere valgmuligheder.

Denne begrænsning kan yderligere forstærkes af muligheden for at optage en overkapacitet af elever ved skoleårets start – for og så at regne med at det statistiske frafald vil resultere i "fornuftige" klassestørrelser. Denne mulighed kan selvsagt bedre udnyttes af de større gymnasier og kan derfor betyde færre elever i mindre gymnasier.

Institutionens leders pædagogiske opgaver og ansvar

Med lovforslaget foreslås den nuværende formulering fra stx fjernet: "Rektor er skolens daglige leder, og rektor leder og fordeler det pædagogiske arbejde mellem skolens ansatte", jf. bemærkninger til de enkelte paragraffer: Til § 58, side 129, hvor der som begrundelse for forslaget om bortfald anføres: 'Dette antages dog fortsat at være gældende ret, jf. stk.1 og de institutelle love på området'.

Det forekommer at være uheldigt, hvis det ikke fortsat eksplicit fremgår af loven, at rektor "leder og fordeler". Det er derfor meget bemærkelsesværdigt og et uheldigt signal, hvis en sådan formulering fjernes efter at have stået i den hidtidige lov.

Optagelse og fordeling

I Gymnasiernes Bestyrelsesforening hilser vi de nye adgangskrav velkommen, men hæfter os ved, at der ikke er etableret en enkel og gennemskuelig model. Der er mange optagelseskriterier, som det kræver oplysning for at forstå – og indsigt at implementere. Der bliver behov for en ekstra indsats og ressourcer til kommunikation af disse.

Der er behov for en klar definition af ansvarsfordelingen mellem den enkelte institution, det forpligtende samarbejde, regionen og ministeriet, som bør tildeles større kompetence til at fastlægge den samlede kapacitet for:

- at gøre det reelt muligt for institutionerne og regionerne at fremme lokale uddannelsespolitiske mål
- at sikre en optimal udnyttelse af skolernes samlede kapacitet
- at sikre mindre institutioner og institutioner i udkantsområder
- at fastholde den geografisk spredning af gymnasier til gavn for elever og lokalområder

Hf

Generelt set er der mange spændende forslag ang. den fremtidige organisering af hf, som tager hensyn til den kritik og skepsis, der har været om hf.

I Gymnasiernes Bestyrelsesforening mener vi, at de nye projekt- og praktikforløb er positive nyskabelser. Ligeledes er fagpakker gode og relevante nydannelser, men vi vil dog pointere, at de medfører en særlig udfordring for institutioner med få hf-spor. For skoler med mindre hf-afdelinger bliver det en stor udfordring at tilrettelægge fagpakker, hvor man kan samlæse hold på tværs af fagpakker og klasser. Her kunne tværgående fagpakker være løsningen.

Med venlig hilsen

Hans Peter Jensen
Formand